

ΒΙΚΤΩΡΟΣ Κ. ΚΟΝΤΟΝΑΤΣΙΟΥ
ΤΑΞΙΣ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΠΤΑΛΑΙΑ' ΔΙΑΘΗΚΗ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΔΙΤΗΣ ΔΙΟΚΤΗΣ ΕΠΙΧΟΔΙΩΝ ΒΑΛΙΩΝΙΚΑ ΑΘΗΝΑΙ 1973

8.2
af

ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

**ΔΩΡΕΑ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΒΙΚΤΩΡΟΣ Κ. ΚΟΝΤΟΝΑΤΣΙΟΥ

46061

ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ



ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1973

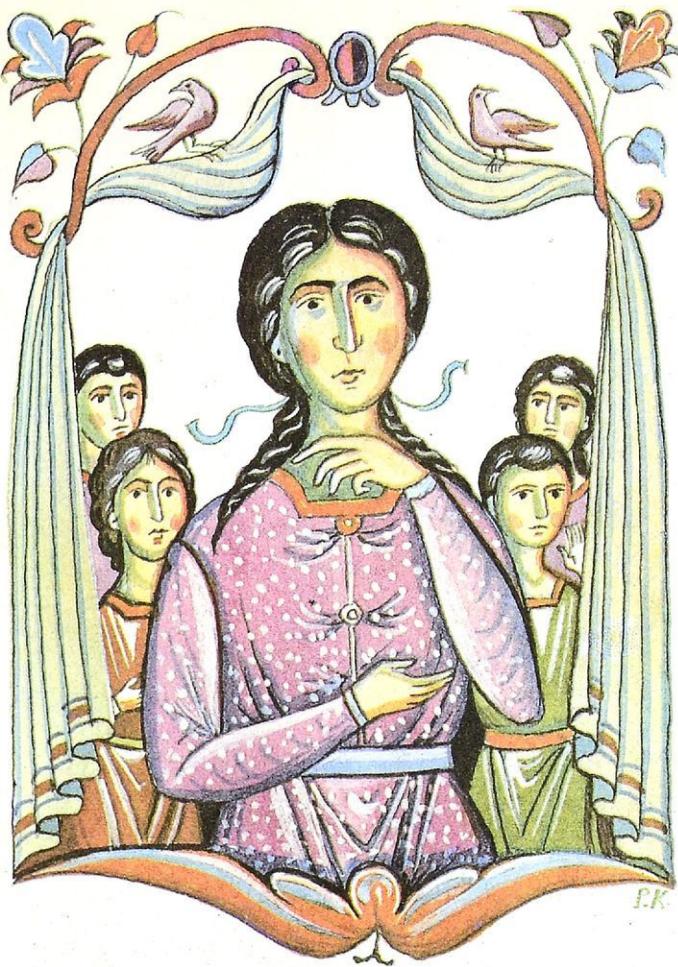
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής



Τὸ βιβλίο ποὺ κρατᾶς στὰ χέρια σου λέγεται ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ, ποὺ σημαίνει παλαιὰ συμφωνία. Εἶναι δηλαδὴ ἡ πρώτη συμφωνία ποὺ ἔκαμε ὁ Θεὸς μὲ τοὺς ἀνθρώπους ὅλους καὶ ἴδιαίτερα μὲ τοὺς Ἰσραηλίτες, στοὺς ὅποιους ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ στείλῃ τὸ μονάκριβό του παιδὶ νὰ θυσιαστῇ, γιὰ νὰ σώσῃ τοὺς ἀνθρώπους. "Ολα ὅσα θὰ διαβάσης στὸ βιβλίο αὐτὸ ἔγιναν πολλὰ χρόνια πρὶν γεννηθῆ ὁ Χριστός, ὁ Σωτήρας τοῦ κόσμου.

Θὰ γνωρίσης σ' αὐτὸ τὸ βιβλίο καλοὺς ἀνθρώπους καὶ παιδιά, ποὺ δοξάστηκαν ἀπὸ τὸν Θεό, καὶ κακούς, ποὺ τιμωρήθηκαν γιὰ τὶς ἀμαρτίες τους. Φρόντισε πάντοτε νὰ παίρνης παράδειγμα ἀπὸ τοὺς καλούς, γιὰ νὰ σὲ ἀγαπᾶ ὁ Χριστός μας καὶ νὰ σ' ἔχῃ εὔλογημένο, ὅπως εἶχε τὸν Ἰωσήφ, τὸν Σαμουήλ, τὴν Ρούθ καὶ τὸν Δαυίδ, ποὺ θὰ τοὺς δῆς στὸ βιβλίο ποὺ κρατᾶς στὰ χέρια σου καὶ θὰ τοὺς ἀγαπήσης πολύ.





Ε.Κ.

Πολὺ πρὶν ἔρθη ὁ Χριστὸς στὴ γῆ τὰ παιδιά τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὅπως ὁ μικρὸς Ἰωσήφ, ὁ Σαμουήλ, ἡ Ρούθ, ὁ Δαυὶδ καὶ ἡ Ἐσθήρ, Τὸν περίμεναν μὲ λαχτάρα.





Α.
Η ἹСТОРИЯ
ΠΡΙΝ ἀπὸ τὰς
ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΣ

Γάιος Μαρίας 2.

1. Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Τρὶν ἀπὸ πολλὰ πολλὰ χρόνια δὲν ὑπῆρχε τίποτε ἀπ' ὅλα ὃσα βλέπομε γύρω μας. Οὔτε ἥλιος οὔτε φεγγάρι οὔτε ἀστέρια οὔτε θάλασσα οὔτε πουλιά οὔτε λουλούδια. Πυκνὸ σκοτάδι μόνο καὶ σιωπὴ βασίλευαν παντοῦ. Καμμιὰ φωνὴ δὲν ἀκουγόταν.

‘Υπῆρχε ὅμως πάντοτε ὁ καλὸς Θεός, ποὺ ἀποφάσισε



κάποτε νὰ φτειάσῃ τὸν ὄμορφο αὐτὸν κόσμο ποὺ βλέπομε γύρω μας.

”Ετσι, μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ τρομαχτικὸ σκοτάδι ἀκούστηκε προστακτικὴ καὶ δυνατὴ ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ:

—Νὰ γίνη φῶς !

Καὶ ἀμέσως ἔνα γλυκὸ φῶς σκορπίστηκε παντοῦ. Καὶ ὁ Θεὸς ὠνόμασε τὸ φῶς ἡμέρα καὶ τὸ σκοτάδι τ' ὠνόμασε νύχτα.

Τὴ δεύτερη μέρα ξανακούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ:

—Νὰ γίνη οὐρανός !

Καὶ ἀμέσως ἔγιναν ὑψηλὰ ὁ οὐρανὸς καὶ τὰ σύννεφα καὶ κάτω ἡ γῆ σκεπασμένη ὅλόκληρη μὲν νερά.

Τὴν τρίτη μέρα διέταξε ὁ Θεὸς ν' ἀποσυρθοῦν τὰ νερά. ”Ετσι φάνηκε ἡ ξηρά, πάνω στὴν ὁποία φύτρωσαν ὅλα τὰ φυτά.

Τὴν τέταρτη μέρα ἔκαμε τὸν ἥλιο, τὸ φεγγάρι καὶ ὅλα τ' ἄλλα ἀστέρια, ποὺ λάμπουν τὴν νύχτα στὸν οὐρανό.

Τὴν πέμπτη μέρα ἔκαμε τὰ ψάρια καὶ τὰ πουλιά.

Στὴν ἀρχὴν τῆς ἕκτης ἡμέρας εἶπε κι ἔγιναν ὅλα τὰ ζῶα τῆς ξηρᾶς.

Πόσο ὅμορφη ἦταν ἔτσι ἡ γῆ μας! Ὁ ἥλιος ἀπὸ ψηλὰ φώτιζε ὅλο τὸν κόσμο. Τὰ ποταμάκια κυλοῦσαν ἥσυχα τὰ νερά τους. Τὰ πουλάκια πετοῦσαν στὸν ἀέρα καὶ κελαθδοῦσαν πάνω στὰ δέντρα. Τ' ἀρνάκια καὶ τ' ἄλλα ζῶα ἔπαιζαν χαρούμενα πάνω στὰ χορτάρια καὶ τὰ ψάρια ἀπολάμβαναν τὴν θάλασσα.

Ποιὸς ὅμως νὰ τὰ δῆ; Κανένας ἄλλος δὲν ὑπῆρχε στὴ γῆ. Δὲν ὑπῆρχαν παιδάκια νὰ παίζουν καὶ νὰ γελοῦν. Δὲν ὑπῆρχαν ἄνθρωποι νὰ τὰ χαίρωνται.

—”Ἄσ κάνωμε, εἶπε τότε ὁ Θεὸς, τὸν ἄνθρωπο νὰ χαίρεται καὶ νὰ θαυμάζῃ ὅλο αὐτὸν τὸν ὅμορφο κόσμο.

”Ἐτσι πήρε λάσπη, ἐπλασε μὲ αὐτὴν ἔναν ἄνθρωπο καὶ φύσηξε στὸ πρόσωπό του τὴν θεία Του πνοή.

”Αμέσως ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ζωντάνεψε καὶ στηκώθηκε δρθιος. Αὐτὸς ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ὠνομάστηκε Ἐδάμ, ποὺ θὰ πῆ χωματένιος ἄνθρωπος.

”Ἐτσι τελείωσε καὶ ἡ ἕκτη μέρα. Τὴν ἔβδομη μέρα ὁ Θεὸς ἀναπαύτηκε.

2. Ο ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

Γιὰ νὰ δείξη ὁ Θεὸς τὴν μεγάλη Του ἀγάπην πρὸς τὸν ἄνθρωπο, ἔφτειασε ἔναν πανέμορφο κῆπο. Τόσο ὅμορφος κῆπος δὲν ὑπῆρχε σὲ κανένα μέρος! Νερὰ κυλοῦσαν μουρμουριστὰ καὶ πότιζαν τὰ δέντρα καὶ τ' ἄλλα φυτά. Χίλιων λογιῶν πιολύχρωμα λουλούδια φύτρωναν παντοῦ. Στὰ δέντρα τὰ πουλάκια κελαθδοῦσαν χαρούμενα. Τὰ ζῶα ἦταν φρόνιμα. ”Ησυχα ἔπαιζαν καὶ τ' ἄγρια θηρία ἀκόμη.

”Ο ὅμορφος αὐτὸς κῆπος λεγόταν Παράδεισος.

Σὲ αὐτὸν τὸν ὅμορφο κῆπο ἔβαλε ὁ Θεὸς τὸν Ἐδάμ νὰ κατοικήσῃ. Τί ώραῖα ποὺ ἦταν στὸν Παράδεισο!



"Οπου περνοῦσε ὁ Ἀδάμ, τὰ ζῶα ἔτρεχαν κοντά του νὰ τὸν χαιρετίσουν!

Καὶ δόμως αὐτὸς δὲν ἦταν χαρούμενος. Τίποτε δὲν τὸν εὐχαριστοῦσε. Δὲν εἶχε καμμιὰ συντροφιά.

Τὸ εἶδε αὐτὸς ὁ Θεὸς καὶ ἀποφάσισε νὰ τοῦ κάμη ἐνα σύντροφο.

Κοίμισε λοιπὸν τὸν Ἀδὰμ καὶ πῆρε ἐνα του πλευρό, μὲ τὸ ὅποιο ἔπλασε μία γυναῖκα. "Οταν ξύπνησε, ὁ Ἀδὰμ εἶπε:

—Αὔτὴ θὰ λέγεται γυναίκα.

"Ἐπειτα κάλεσε ὁ Θεὸς τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴ γυναῖκα του καὶ τοὺς εἶπε:

—'Απ' ὅλα τὰ δέντρα τοῦ Παραδείσου θὰ κόβετε καρποὺς νὰ τρῶτε. Μόνο ἀπὸ τὸ δέντρο τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, ποὺ βρίσκεται στὴ μέση τοῦ Παραδείσου, δὲν θὰ κόψετε κανένα καρπὸ νὰ φᾶτε, διότι τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ φᾶτε θὰ πεθάνετε.

'Ο Ἀδὰμ καὶ ἡ γυναίκα του ζοῦσαν εύτυχισμένοι καὶ χαρούμενοι στὸν Παράδεισο. Τίποτε δὲν τοὺς ἔλειπε. "Όλα

τὰ καλὰ τὰ εῖχαν. Τὰ ζῶα ὅλα ἦταν ἡσυχά κι ἔπαιζαν μαζί τους. Οὔτε ἀρρώστια οὔτε θάνατο γνώριζαν. Καὶ τὸ πιὸ σπουδαῖο ἦταν ὅτι ὁ Ἱδιος ὁ Θεός κατέβαινε καὶ μιλοῦσε μαζί τους. Πόσο ὅμορφη ζωὴ ἔκαναν ἐκεῖ! Ποτὲ δὲν σκέφτηκαν νὰ δοκιμάσουν καὶ τὸν καρπὸ τοῦ δέντρου τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, ποὺ τοὺς εἶχε ἀπαγορέψει ὁ Θεός.

3. Η ΠΑΡΑΚΟΗ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΠΛΑΣΤΩΝ

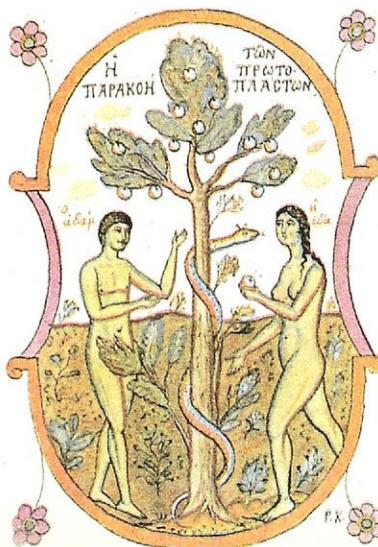
‘Ο Διάβολος ὅμως ζήλεψε τὴν εύτυχία τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς γυναίκας του καὶ θέλησε νὰ τοὺς κάμη κακό. ’Ετσι μιὰ μέρα, ποὺ ἡ γυναίκα ἔκανε τὸν περίπατό της, ὁ Διάβολος ἔγινε φίδι καὶ σκαρφάλωσε στὰ κλαδιά τοῦ δέντρου τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Μόλις αὐτὴ πλησίασε, τῆς εἴπε μὲ γλυκιὰ φωνή:

—’Αλήθεια δὲν σᾶς ἐπιτρέπει ὁ Θεός νὰ τρῶτε τοὺς καρποὺς τῶν δέντρων τοῦ Παραδείσου;

—”Οχι, δὲν είναι ἔτσι, εἴπε ἡ γυναίκα. ’Απ’ ὅλα τὰ δέντρα μᾶς ἐπιτρέπει νὰ τρῶμε. Μόνο ἀπὸ τὸ δέντρο ποὺ βρίσκεται στὴ μέση τοῦ Παραδείσου δὲν μᾶς ἐπιτρέπει, γιατὶ τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ φάμε θὰ πεθάνωμε.

— χά! χά! χά! γέλασε δυνατὰ τὸ φίδι. Δὲν θὰ πεθάνετε. Γνωρίζει ὁ Θεός ὅτι τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ φάτε ἀπὸ αὐτὸ τὸ δέντρο θὰ γίνετε κι ἐσεῖς ὅμοιοι μ’ αὐτὸν καὶ γι’ αὐτὸ δὲν σᾶς ἀφήνει νὰ φάτε.

Κοίταξε ἡ γυναίκα τοὺς καρποὺς τοῦ δέντρου. Τῆς φάνηκαν πολὺ ὅμορφοι. Χωρὶς νὰ διστάσῃ, ἀπλωσε τὸ χέρι



της, ἔκοψε ἔναν κι ἔφαγε. Κατόπιν ἔδωσε καὶ στὸν Ἀδάμ κι ἔφαγε.

Τὸ μεγαλύτερο κακὸ στὸν κόσμο ἦταν ἡ πρᾶξι αὐτὴ τῶν πρωτοπλάστων, τῶν πρώτων δηλαδὴ ἀνθρώπων ποὺ πλάστηκαν ἀπὸ τὸν Θεό. Δέν ἄκουσαν τὸν Θεό, ποὺ ἀπὸ ἀγάπη ἔκαμε τόσα καὶ τόσα γι' αὐτούς, καὶ πίστεψαν στὸν Διάβολο. Αὔτὴ ἦταν ἡ πρώτη καὶ μεγαλύτερη ἀμαρτία τῶν ἀνθρώπων.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) Γιατί μιὰ μέρα τῆς ἐβδομάδας καθόμαστε; β) Γιατί ὁ Θεὸς ἐπλάσε μόνος Του τὸν ἀνθρώπο καὶ δχὶ μ' ἔνα μόνο λόγο; γ) Τί ἦταν ὁ Παράδεισος; δ) Πῶς ἔφτειασε ὁ Θεὸς τὴ γυναῖκα τοῦ Ἀδάμ; ε) Τί θὰ πῆ Ἀδάμ; στ) Τί ἀμαρτία ἔκαμε ἡ γυναίκα τοῦ Ἀδάμ; ζ) Τί ἐπρεπε νὰ πῆ στὸ φίδι, ὅταν τῆς ἔδωσε νὰ φάη τὸν ἀπαγορευμένο καρπό; η) "Εγιναν οἱ πρωτόπλαστοι θεοί, ὅταν ἔφαγαν τὸν ἀπαγορευμένο καρπό;

4. ΕΚΔΙΩΣΙ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΠΛΑΣΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ

Μετὰ ἀπὸ λίγη ὥρα ἀκούστηκαν τὰ βήματα τοῦ Θεοῦ, ποὺ περπατοῦσε στὸν Παράδεισο. Ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ γυναίκα του ντράπηκαν, φοβήθηκαν καὶ κρύφτηκαν στοὺς θάμνους τοῦ Παραδείσου.

—'Ἀδάμ, ποὺ εἰσαι; ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ.

—'Ἐδῶ είμαι, Κύριε, εἴπε φοβισμένα ὁ Ἀδάμ. Ἀκουσα τὴ φωνή Σου καὶ κρύφτηκα.

—Γιατί κρύφτηκες; Μήπως ἔφαγες ἀπὸ τοὺς καρποὺς τοῦ δέντρου ποὺ σοῦ εἶχα ἀπαγορέψει;

—'Η γυναίκα ποὺ μοῦ ἔδωσες μὲ ξεγέλασε κι ἔφαγα.

—Γιατί τὸ ἔκαμες αὐτό; εἴπε στὴ γυναῖκα τότε ὁ Θεός.

—Τὸ φίδι μὲ ξεγέλασε, εἴπε αὐτὴ φοβισμένα.

Λυπήθηκε πολὺ ὁ Θεός. Ἐπρεπε ὅμως νὰ τιμωρηθοῦν γιὰ τὴν ἀμαρτία τους.

Στράφηκε τότε πρὸς τὸ φίδι καὶ εἶπε:

—Ἐπειδὴ ἔκαμες αὐτό, καταραμένο θὰ εῖσαι σὲ ὅλη σου τὴν ζωή. Θὰ σέρνεσαι μὲ τὴν κοιλιά σου στὸ χῶμα, καὶ χῶμα θὰ εἶναι ἡ τροφή σου. Ἔχθρα θὰ βάλω ἀνάμεσα σὲ σένα καὶ στοὺς ἀπογόνους τῆς γυναικάς. Ἐνας ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τῆς θὰ σοῦ συντρίψῃ τὸ κεφάλι κι ἐσύ θὰ τοῦ κεντήσης τὴν φτέρνα.

“Υστερα εἶπε στὴ γυναικά:

—Ἀπὸ λύπτες καὶ στενοχώριες θὰ γεμίσῃ ἡ ζωή σου.

Μὲ κόπο καὶ πόνους θὰ γεννᾶς τὰ παιδιά σου.

Στράφηκε τέλος στὸν Ἀδάμ καὶ τοῦ εἶπε:

—Ἐπειδὴ ἄκουσες τὴν γυναικά σου κι ἔφαγες ἀπὸ τὸν ἀπαγορευμένο καρπό, μὲ κόπους καὶ μὲ ἴδρωτα θὰ βγάζης τὸ ψωμί σου. Θὰ δουλεύης σκληρὰ τὴ γῆ, γιὰ νὰ ζήσης, ὥσπου νὰ πεθάνης καὶ νὰ γίνης πάλι χῶμα.

Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ ὁ Ἀδάμ ωνόμασε τὴ γυναικά του Εὔα, ποὺ θὰ πῆ ζωή, γιατὶ αὐτὴ θὰ γινόταν ἡ μητέρα ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

Ἐπειτα, ἀφοῦ ὁ Θεὸς ἔδωσε στοὺς πρωτοπλάστους νὰ φορέσουν πρόχειρα δερμάτινα φορέματα, τοὺς ἔδιωξε ἀπὸ τὸν Παράδεισο. Αὐτοὶ ἔφυγαν, γιὰ νὰ ζήσουν μόνοι τους, μακριὰ ἀπὸ τὴ χαρά, μὲ λύπτες, μὲ στενοχώριες καὶ μὲ κόπους.

Στὴν πόρτα τοῦ Παραδείσου ὁ Θεὸς ἔβαλε ἀγγέλους μὲ φλόγινα σπαθιά, γιὰ νὰ τὸν φρουροῦν.



ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ—ΕΡΓΑΣΙΕΣ--ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) Τὰ λόγια *“Ἐνας ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τῆς θὰ σοῦ συντρίψῃ τὸ κεφάλι καὶ σὺ θὰ τοῦ κεντήσης τὴ φτέρνα”* εἶναι τὸ πρῶτο πρῶτο

εὐαγγέλιο. Εἶναι δηλαδὴ ἡ πρώτη ὑπόσχεσι τοῦ Θεοῦ ὅτι θὰ ἔρθῃ στὴ γῆ ὁ Χριστός, γιὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμο ἀπὸ τὴν ἀμαρτία. Σὲ ἄλλα μαθήματα θὰ δούμε καὶ ἄλλες τέτοιες ὑποσχέσεις. β) Ζωγράφισε κάτι ἀπὸ τὸ μάθημα. γ) Τί θὰ πῆ Εὔα;

5. ΚΑΙΝ ΚΑΙ ΑΒΕΛ

Μακριὰ ἀπὸ τὸν Παράδεισο ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα ἀρχισαν νὰ καλλιεργοῦν μόνοι τους τὴ γῆ, γιὰ νὰ ζήσουν.

“Υστερα ἀπὸ καιρὸ ἀπόχτησαν δύο παιδιά, τὸν Κάιν καὶ τὸν Ἀβελ.

‘Ο Ἀδὰμ, γιὰ νὰ δείξῃ ὅτι μετανόησε γιὰ τὴν ἀμαρτία ποὺ εἶχε κάμει, ἔχτισε ἔνα βωμό, στὸν ὁποῖο θυσίαζε στὸν Θεὸ ζῶα ἀπὸ τὰ κοπάδια του καὶ προσέφερε καρποὺς ἀπὸ τὰ χωράφια του.

‘Ἀπὸ τὸν πατέρα τους ἔμαθαν καὶ τὰ παιδιά, ὁ Κάιν καὶ ὁ Ἀβελ, νὰ προσφέρουν θυσία στὸν Θεό.



“Οταν μεγάλωσαν, ό Κάιν ἔγινε γεωργός καὶ ὁ Ἀβελ βοσκός.

Μιὰ μέρα ἀποφάσισαν νὰ προσφέρῃ ὁ καθένας θυσία στὸν Θεὸν ἀπὸ τὰ προϊόντα του. Ο Κάιν θὰ θυσίαζε διάφορους καρπούς ἀπὸ τὰ χωράφια του καὶ ὁ Ἀβελ ζῶα.

‘Ο Θεὸς ὅμως δέχεται τὶς προσευχές μας ἢ τὶς θυσίες μας, μόνο ὅταν γίνωνται μὲ καλὴ καρδιὰ καὶ χωρὶς πονηρία.

’Απὸ τὰ δύο ἀδέρφια ὁ Κάιν ἤταν κακὸς καὶ πονηρὸς ἄνθρωπος καὶ ὁ Ἀβελ ἀθῶος, ὅπως τ’ ἀθῶα προβατάκια του.

”Ετσι, ὅταν ἔγιναν οἱ θυσίες, φάνηκε καθαρὰ ὅτι ὁ Θεὸς δέχτηκε τὴ θυσία τοῦ Ἀβελ μόνο καὶ ὅχι τοῦ Κάιν. Ο καπνὸς ἀπὸ τὸ θυσιαστήριο τοῦ Ἀβελ ἀνέβαινε ἥσυχα πρὸς τὰ πάνω, κατ’ εὐθεῖαν πρὸς τὸν οὐρανό, ἐνῶ τοῦ Κάιν σκορπιζόταν γύρω γύρω, χωρὶς ν’ ἀνεβαίνῃ.

’Αλλὰ ὁ Κάιν, ἀντὶ νὰ μετανοήσῃ γιὰ τὴν κακία του καὶ νὰ ζητήσῃ συγχώρησι ἀπὸ τὸν Θεό, θύμωσε πολὺ καὶ μίσησε τὸν ἀδερφό του. Σκέφτηκε μάλιστα νὰ τὸν σκοτώσῃ.

Μιὰ μέρα εἶπε στὸν Ἀβελ:

—Πᾶμε περίπατο;

’Εκεῖνος δέχτηκε. Κι ἐκεῖ ποὺ τὰ δύο ἀδέρφια ἔκαναν ἥσυχα τὸν περίπατό τους, ὁ Κάιν ρίχτηκε ξαφνικὰ πάνω στὸν Ἀβελ καὶ τὸν σκότωσε. ”Επειτα γύρισε πίσω μόνος του.

Καὶ ξαφνικὰ φοβερὴ ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ:

—Κάιν, Κάιν, ποῦ είναι ὁ ἀδερφός σου;

—Δὲν ξέρω, ἀπάντησε ἀγρια ὁ Κάιν. Φύλακάς του εἶμαι ἔγώ;

—Τί ἔκαμες, Κάιν; εἶπε πάλι ὁ Θεός. Τὸ αἷμα τοῦ ἀδερφοῦ σου φωνάζει. Καταραμένος θὰ είσαι σὲ ὅλη σου τὴ ζωή. Θὰ τρέμης πάντοτε καὶ ἥσυχία δὲν θὰ βρίσκης ποτέ σου.

‘Ο Κάιν ἔφυγε μακριά, γιὰ νὰ ζήσῃ μόνος του.

Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Ἀβελ ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὔα ἀπόχτησαν ἄλλο παιδί, τὸν Σήθ, καὶ ἀργότερα πολλὰ ἀκόμη ἀγόρια καὶ κορίτσια.

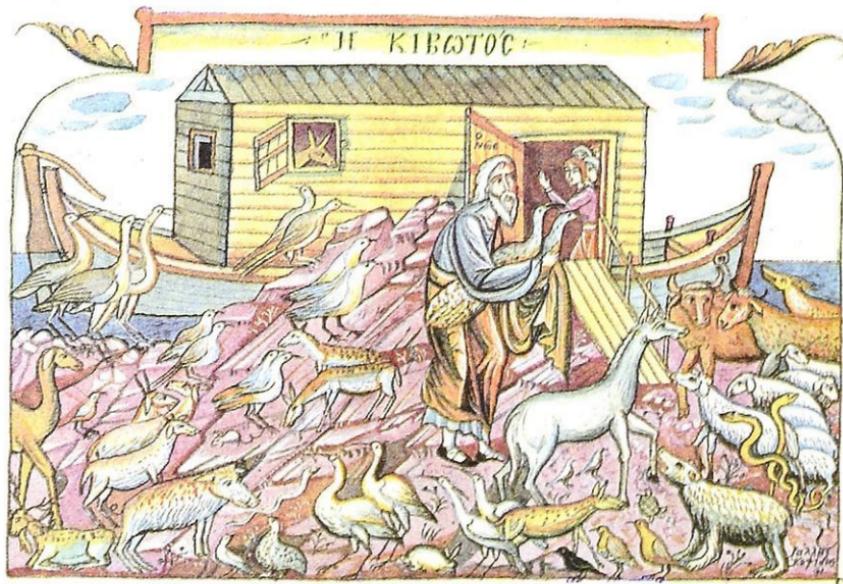
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) Γιατί δὲν δέχτηκε ὁ Θεὸς τὴν θυσία τοῦ Κάιν; β) Τί ἔπρεπε νὰ κάμη δὲν δέχτηκε τὴν προσευχὴ του; γ) Τί πρέπει νὰ κάμης ἐσύ, γιατὶ δέχεται ὁ Θεὸς τὴν προσευχὴ σου; δ) Γνωρίζεις κανένα ποίημα για τὴν ἀδερφικὴ ἀγάπη;

6. Ο ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΣ

Ἄπὸ τὰ παιδιά τοῦ Ἀδὰμ σιγὰ σιγὰ ἔγιναν πολλοὶ ἄνθρωποι πάνω στὴ γῆ. Λησμόνησαν ὅμως τὸν ἀληθινὸν Θεὸν κι ἔπαψαν νὰ κάνουν τὸ θέλημά Του. Μόνο ἡ οἰκογένεια τοῦ Νῶε ἦταν εὔσεβής καὶ πάντοτε ζοῦσε σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. "Ολοὶ οἱ ἄλλοι ἔγιναν ἄνθρωποι ἀμαρτωλοί. Γι' αὐτὸν ὁ Θεὸς ἀποφάσισε νὰ τοὺς καταστρέψῃ ὅλους ἐκτὸς ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τοῦ Νῶε.

Εἶπε λοιπὸν ὁ Θεὸς στὸν Νῶε νὰ φτειάσῃ μία μεγάλη κιβωτό, δηλαδὴ ἓνα μεγάλο καράβι μὲ σκεπή, καὶ σ' αὐτὸν νὰ μποῦνε αὐτός, ἡ γυναίκα του, τὰ τρία παιδιά του μὲ τὶς



γυναῖκες τους κι ἔνα ζευγάρι ἀπ' ὅλα τὰ ζῶα ποὺ βρίσκονται στὴ γῆ καὶ ἀπ' ὅλα τὰ πτηνά. Νὰ βάλῃ ἐπίστης πολλὲς τροφὲς γιὰ τὸν ἑαυτό του, τὴν οἰκογένειά του καὶ τὰ ζῶα, διότι θὰ καταστρεφόταν ὁ κόσμος μὲ πλημμύρα.

‘Ο καλὸς Νῶε ἔκαμε ὅ,τι τοῦ εἶπε ὁ Θεός. ‘Ετοίμασε τὴν κιβωτὸ καὶ τὴν ἄλειψε ἀπὸ μέσα καὶ ἀπ' ἔξω μὲ πίσσα. ’Αρχισαν ὕστερα νὰ μαζεύωνται τὰ ζῶα τῆς ξηρᾶς καὶ τὰ πτηνὰ μόνα τους μέσα στὴν κιβωτό. Στὸ τέλος ἔβαλε πολλὰ τρόφιμα γιὰ ὅλους.

“Οταν ὅλα ἦταν ἔτοιμα, ἔκλεισε τὴν πόρτα τῆς κιβωτοῦ.

Μὲ μιᾶς ἀρχισαν ἀπὸ παντοῦ μαῦρα καὶ βαριὰ σύννεφα νὰ σκεπάζουν τὸν οὐρανὸ καὶ νὰ πέφτουν οἱ πρῶτες χοντρὲς σταγόνες. Καὶ ἀμέσως ἐπειτα ἀρχισε μιὰ δυνατὴ βροχή. Τί βροχὴ ἦταν ἐκείνη! Λὲς καὶ ἀνοιξε ὁ οὐρανὸς. Ποτάμια ὀλόκληρα κατέβαιναν ἀπὸ ψηλά. Θολὰ νερὰ ἀρχισαν νὰ κυλοῦν όρμητικὰ ἀπὸ παντοῦ. Στὴν ἀρχὴ ἀρχισαν νὰ κατακλύζωνται τὰ χαμηλότερα μέρη καὶ ὕστερα τὰ πιὸ ψηλά. Οἱ ἀνθρώποι καὶ τὰ ζῶα ἔτρεχαν στὰ ψηλότερα μέρη, γιὰ νὰ γλυτώσουν. Παντοῦ ὅμως ἔφταναν τὰ νερὰ καὶ οἱ ἀνθρώποι ἀνέβαιναν ὅλο καὶ πιὸ ψηλά. Τέλος ὅλα σκεπάστηκαν. Τίποτε πιὰ δὲν φαινόταν. Καὶ μόνο ἡ κιβωτὸς ἔμεινε, ποὺ ἔπλεε ἥσυχα μὲ τὸν καλὸ Νῶε καὶ τὴν οἰκογένειά του. “Ολα ἀπὸ τὸν κακὸ παλιὸ κόσμο εἶχαν χαθῆ.

“Υστερα ἡ βροχὴ σταμάτησε. Εἶχαν περάσει σαράντα ὀλόκληρες ἡμέρες καὶ σαράντα νύχτες.

Τὰ νερὰ ἀρχισαν λίγο λίγο νὰ χαμηλώνουν καὶ ἡ κιβωτὸς νὰ κατεβαίνῃ, ὥσπου ἥρθε καὶ κάθησε στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ Ἀραράτ τῆς Ἀρμενίας. “Υστερα ἀρχισαν νὰ φαίνωνται οἱ κορυφὲς τῶν βουνῶν. Πέρασαν ἄλλες σαράντα μέρες καὶ ὁ Νῶε ἀνοιξε τὴν πόρτα τῆς κιβωτοῦ καὶ ἀφῆσε ἐλεύθερο ἔναν κόρακα, γιὰ νὰ δῆ μέχρι ποὺ ἔφταναν τὰ νερά. ‘Ο κόρακας ὅμως δὲν γύρισε. Βρῆκε φαίνεται πολλὰ πτώματα καὶ κάθησε νὰ φάῃ. “Υστερα ἀφῆσε ἐλεύθερο ἔνα περιστέρι, ἀλλὰ αὐτὸς γύρισε γρήγορα πίσω, διότι δὲν βρῆκε τόπο νὰ σταθῇ.

”Υστερα ἀπὸ ἐφτὰ μέρες ἔστειλε πάλι τὸ περιστέρι καὶ σὲ λίγο αὐτὸ γύρισε πίσω κρατώντας στὴ μύτη του ἔνα φύλλο ἐλιᾶς. Ἀπὸ αὐτὸ κατάλαβε ὁ Νῶε ὅτι εἴχαν ἀρχίσει νὰ φαίνωνται οἱ κορυφές τῶν δέντρων. Ἐπειτα, ἀφοῦ περίμενε ὅλες ἐφτὰ μέρες, ἔστειλε πάλι τὸ περιστέρι. Αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν γύρισε πίσω. Ὁ Νῶε περίμενε λίγο νὰ στεγνώσῃ ἡ γῆ καλὰ καὶ ὑστερα βγῆκαν ἔξω αὐτός, ἡ γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιά του Σήμ, Χάμ καὶ Ἰάφεθ μὲ τὶς γυναῖκες τους καὶ ὅλα τὰ ζῶα καὶ τὰ πτηνά.

Πρώτη δουλειὰ τοῦ Νῶε τώρα ἦταν νὰ κάμη ἔνα βωμὸ καὶ νὰ θυσιάσῃ στὸν Θεό, γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ γιὰ τὴ σωτηρία τους.

Ο Θεὸς εὐχαριστήθηκε ἀπὸ τὴ θυσία καὶ εἶπε στὸν Νῶε ὅτι δὲν θὰ κατέστρεφε τὸν κόσμο μὲ κατακλυσμό πποτὲ πιά. Γι' ἀπόδειξι ἔδωσε τὴ «Δόξα», ποὺ τὴ βλέπομε μετὰ ἀπὸ κάθε βροχὴ νὰ λάμπῃ σὰν τόξο στὸν οὐρανό.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) Ποιοί σώμηκαν ἀπὸ τὸν κατακλυσμό; β) Τί εἶδους ζῶα δὲν πῆρε ὁ Νῶε μέσα στὴν κιβωτό; γ) Ποιός ἦταν κατὰ τὴ γνώμη σου ὁ λόγος;

7. Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΒΑΒΕΛ

Μετὰ τὸν κατακλυσμὸ ὁ Νῶε ἔζησε πολλὰ χρόνια ἀκόμη καὶ πέθανε σὲ πολὺ μεγάλη ἡλικία. Ἀπὸ τὰ τρία παιδιά του γεννήθηκαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ποὺ τώρα βρίσκονται πάνω στὴ γῆ.

”Οταν οἱ ἄνθρωποι ἔγιναν πολλοὶ καὶ δὲν χωροῦσαν στὸν τόπο τους, ἀποφάσισαν νὰ σκορπιστοῦν σὲ διάφορα μέρη.

Γιὰ νὰ θυμοῦνται ὅμως πῶς ἦταν πρῶτα, ἀποφάσισαν νὰ χτίσουν ἔνα μεγάλο καὶ ψηλὸ πύργο, ποὺ ἡ κορυφή του νὰ φτάνη ὡς τὸν οὐρανό.

Πραγματικὰ ἀρχισαν νὰ χτίζουν τὸν πύργο ὅλοι μαζί.

Αύτὸς ὅμως δὲν ἄρεσε στὸν Θεό, διότι ήταν μία πρᾶξι ἐγωισμοῦ. Καὶ ὅταν ὁ ἄνθρωπος εἴναι ἐγωιστής, ζητᾷ νὰ κάμη πράγματα ἀκατόρθωτα. "Ετσι τώρα ἥθελαν νὰ κάμουν ἔναν πύργο, ποὺ νὰ φτάνῃ ὡς τὸν οὐρανό! Καὶ μάλιστα ὅχι γιὰ νὰ τοὺς φανῆ κάπου χρήσιμος, ἀλλὰ γιὰ ν' ἀκουστῇ τ' ὄνομά τους.

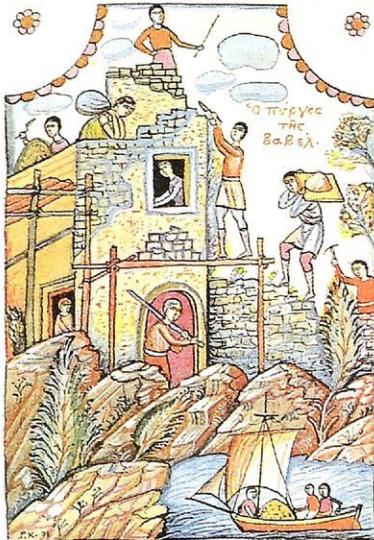
Γι' αὐτὸς ὁ Θεὸς ἀποφάσισε νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ. Ἔνω μέχρι τότε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι μιλοῦσαν τὴν ἕδια γλῶσσα καὶ μποροῦσε ὁ ἔνας νὰ ἐννοῇ τὸν ἄλλον, τώρα ὁ καθένας μιλοῦσε καὶ τὴ δική του γλῶσσα. "Ετσι ἀλλα ἔλεγε ὁ ἔνας καὶ ἀλλα ἐννοοῦσε ὁ ἄλλος. Ήταν λοιπὸν ἀδύνατον νὰ συνεννοηθοῦν καὶ ἀναγκάστηκαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ ἔργο στὴ μέση.

'Ο πύργος αὐτὸς ὠνομάστηκε πύργος τῆς Βαβέλ, ποὺ θὰ πῆ πύργος τῆς συγχύσεως.

Κατόπιν οἱ ἄνθρωποι σκορπίστηκαν σὲ διάφορα μέρη καὶ ἀπετέλεσαν τοὺς διάφορους λαοὺς μὲ τὶς διαφορετικές γλῶσσες, τὶς ὁποῖες καὶ σήμερα βλέπομε νὰ ἔχουν.

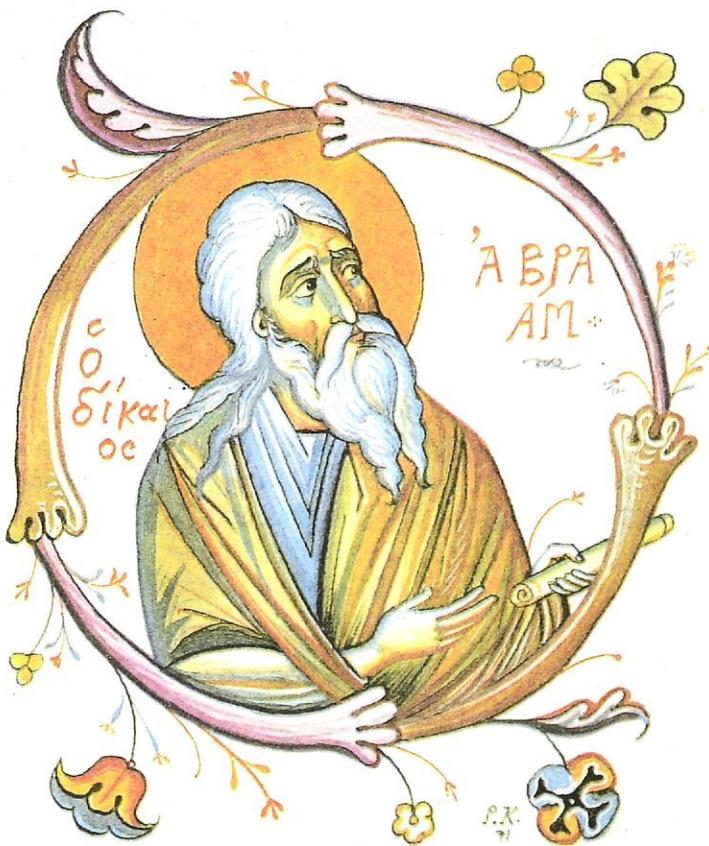
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) Γιατί ὁ Θεὸς δὲν ἐπέτρεψε στοὺς ἀνθρώπους νὰ τελειώσουν τὸν πύργο; β) Τί νομίζεις ὅτι ἐπρεπε νὰ χτίσουν, ἢν ἥθελαν νὰ μὴν ξεχάσουν τὸ μέρος ὃπου ἔζησαν ὅλοι μαζί; γ) Μετά τὴ σύγχυσι τῶν γλωσσῶν οἱ ἀπόγονοι τοῦ Σήμ πήγαν στὴν Ασία, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Χάμ πρὸς τὴν Αφρικὴ καὶ τοῦ Ἰάφεθ πρὸς τὴν Εύρωπη. Εμεῖς ἀπὸ ποιόν καταγόμαστε;



ΕΠΑΝΑΛΗΨΙ Α' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

α) Διάβασε μὲν προσοχὴ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ὀλόκληρο τὸ πρῶτο κεφάλαιο. β) Γιὰ ποιόν ἔφτειασε ὁ Θεὸς τὸν Παράδεισο; γ) Πῶς καὶ πότε τιμωρήθηκαν οἱ ἄνθρωποι γιὰ τὶς ἀμαρτίες τους; δ) Τί θὰ ποῦν οἱ λέξεις Ἀδάμ, Εὔα, Βαβέλ; ε) Γνωρίζεις τὸ οὐράνιο τόξο ποὺ παρουσιάζεται μετὰ τῇ βροχῇ; Τί φανερώνει; στ) Ζωγράφισε τὸν Παράδεισο ἢ φτειάσε μὲ χαρτόνι ἢ πλαστιλίνη τὴν κιβωτὸ καὶ τὸν πύργο τῆς Βαβέλ.





1. Ο ΑΒΡΑΑΜ

Πέρασαν πολλά χρόνια. Οι ἄνθρωποι λησμόνησαν καὶ πάλι τὸν ἀληθινὸν Θεό. Λίγοι ἦταν οἱ καλοί. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ὁ καλύτερος ἦταν ὁ Ἀβραὰμ μὲ τὴ γυναικα του Σάρρα, ποὺ ζοῦσαν στὴ Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας.

Μιὰ μέρα ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ ἀκούστηκε νὰ λέη στὸν Ἀβραάμ:

—Σήκω καὶ φύγε ἀπὸ τὸν τόπο σου καὶ ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς σου. "Ἄφησε τὴ γῆ ποὺ μένεις κι ἔλα στὸν τόπο ποὺ θὰ σοῦ δείξω. Ἐκεῖ θ' αὐξήσω τοὺς ἀπογόνους σου σὰν τὴν ἄμμο. Ἀπὸ σένα θὰ εὐλογηθοῦν ὅλες οἱ φυλὲς τῆς γῆς.

Χωρὶς καθόλου νὰ διστάσῃ ὁ Ἀβραὰμ, πῆρε τὴ γυναικα του καὶ τὸν ἀνιψιό του Λώτ καὶ ἀναχώρησε γιὰ τὸν τόπο ποὺ τοῦ ἔδειξε ὁ Θεός, τὴ γῆ Χαναάν. "Οταν ἔφτασε ἐκεῖ, ἔστησε βωμό, γιὰ νὰ προσφέρη θυσίες στὸν Θεό, ποὺ τοῦ ἔδωσε μιὰ τόσο πλούσια γῆ δική του.

Ἐκεῖ, μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, ἀπόχτησε μαζὶ μὲ τὸν Λώτ τόσα πολλὰ κοπάδια πρόβατα, ὥστε ὕστερα ἀπὸ λίγο δὲν χωροῦσαν σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος καὶ οἱ βοσκοὶ τους μάλωναν.

Τότε ὁ Ἀβραὰμ εἶπε στὸν Λώτ νὰ διαλέξῃ πρὸς ποιὸ μέρος ἥθελε νὰ πάη, γιὰ νὰ πάη αὐτὸς πρὸς τὸ ἀντίθετο, γιατὶ δὲν ἦταν σωστὸ νὰ μαλώνουν. Ὁ Λώτ προτίμησε νὰ πάη πρὸς τὸ μέρος ποὺ ἦταν τὰ χωριὰ Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ ὁ Ἀβραὰμ πρὸς τὴ γῆ Χεβρών.

2. Η ΥΠΟΣΧΕΣΙ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΒΡΑΑΜ

‘Ο Ἀβραὰμ ἦταν πιὰ γέρος 100 χρονῶν καὶ ἡ Σάρρα 90. Ἡταν ὅμως πολὺ λυπημένοι, διότι δὲν εἶχαν παιδιά. Μέρα καὶ νύχτα παρακαλοῦσαν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς δώσῃ ἔνα παιδάκι.

Καὶ ὁ Θεός, ποὺ ἀκούει τὶς προσευχὲς τῶν καλῶν ἀνθρώπων, ἀκουσε καὶ τὶς προσευχὲς τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τῆς Σάρρας.

Μιὰ μέρα ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ νὰ λέη στὸν Ἀβραάμ:

—Μὴ φοβᾶσαι! Ἔγὼ εἰμαι, ὁ Θεός! Ἔγὼ θὰ σ’ εὐλογήσω καὶ θὰ γίνης ἀρχηγὸς μεγάλου Ἐθνους. Ἡ γυναίκα σου Σάρρα θ’ ἀποχτήσῃ παιδί, ποὺ θὰ τ’ ὀνομάσῃς Ἰσαάκ.

Κάποια ἄλλη μέρα εἶδε τρεῖς ξένους νὰ ἔρχωνται πρὸς τὸ σπίτι του. “Οταν ἔφτασαν κοντά, τοὺς καλοδέχτηκε καὶ τοὺς παρακάλεσε νὰ περάσουν μέσα στὸ σπίτι του, γιὰ νὰ τοὺς φιλοξενήσῃ.

Οἱ ξένοι δέχτηκαν. Ἀφοῦ ἔφαγαν, εἶπε ὁ ἔνας ἀπὸ αὐτούς:

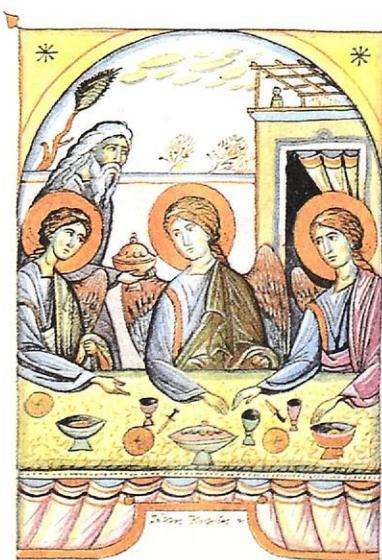
—Ποῦ είναι ἡ γυναίκα σου ἡ Σάρρα;

—Μέσα στὴ σκηνή, ἀπάντησε ὁ Ἀβραάμ.

—“Οταν θὰ ξαναγυρίσω ἐδῶ, εἶπε ὁ ξένος, ἡ γυναίκα σου θὰ ἔχῃ παιδί.

Ἡ Σάρρα ἀκουσε τὰ λόγια του καὶ γέλασε κρυφά. Τότε ὁ ξένος, ποὺ ἦταν ὄγγελος ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι, ἀντιλήφθηκε τὴ Σάρρα καὶ εἶπε:

—Γιατί γέλασε ἡ Σάρρα; Δὲν είναι ὅλα δυνατὰ γιὰ τὸν Θεό; Καὶ ἀμέσως οἱ τρεῖς ὄγγελοι ἔξαφανίστηκαν.



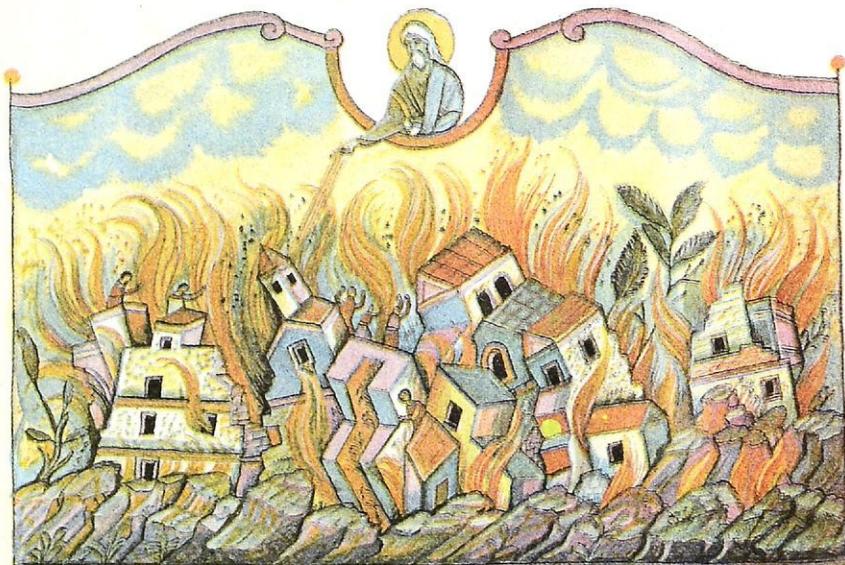
3. ΣΟΔΟΜΑ ΚΑΙ ΓΟΜΟΡΡΑ

Στὰ Σόδομα καὶ στὰ Γόμορρα, ὅπου ζοῦσε ὁ Λώτ, οἱ ἀνθρώποι εἶχαν ἐγκαταλείψει τὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ καὶ ζοῦσαν ζωὴν ἄμαρτωλήν. Μόνον ὁ Λώτ καὶ ἡ οἰκογένειά του ἔμειναν πιστοὶ στὸν Θεό. "Ἄδικα περίμενε ὁ Θεὸς νὰ μετανοήσουν. Γίνονταν συνεχῶς χειρότεροι.

"Ἐτοι ὁ Θεὸς ἀποφάσισε νὰ καταστρέψῃ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ποὺ κατοικοῦσαν στὰ δυὸ αὐτὰ χωριά ἐκτὸς ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τοῦ Λώτ.

Μιὰ μέρα φάνηκαν νὰ ἔρχωνται πρὸς τὸ μέρος τοῦ Λώτ δύο ξένοι. "Οταν πλησίασαν, ὁ Λώτ τοὺς χαιρέτισε καὶ τοὺς παρακάλεσε νὰ ἔρθουν στὸ σπίτι του, γιὰ νὰ τοὺς φιλοξενήσῃ.

'Αφοῦ δέχτηκαν, ὁ Λώτ τοὺς περιποιήθηκε πολύ. Πρὶν πέσουν ὅμως νὰ κοιμηθοῦν, ἔφτασαν ἄντρες τῶν Σοδόμων καὶ τῶν Γομόρρων καὶ ζητοῦσαν ἀπὸ τὸν Λώτ νὰ τοὺς παραδώσῃ τοὺς ξένους, γιὰ νὰ τοὺς κακοποιήσουν. "Ἄδικα ὁ Λώτ τοὺς παρακαλοῦσε καὶ τοὺς πρότεινε νὰ τοὺς δώσῃ



ὅτι πιὸ πολύτιμο εἶχε, γιὰ νὰ μὴν πειράξουν τοὺς ξένους.

Τότε, ξαφνικά, σηκώθηκαν οἱ δύο ξένοι ἀποφασιστικὰ καὶ τράβηξαν πίσω τους τὸν Λώτ, ἐνῶ μία θεϊκὴ δύναμι τύφλωσε τοὺς κακοὺς ἄντρες, ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ βροῦντὴν πόρτα, γιὰ νὰ φύγουν.

Οἱ δύο ξένοι – ποὺ ἦταν ἄγγελοι – φανέρωσαν τότε στὸν Λώτ ὅτι ὁ Θεὸς θὰ κατέστρεψε τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρα μὲ φωτιὰ καὶ ὅτι αὐτὸς ἔπρεπε νὰ φύγῃ ἀπὸ ἐκεῖ μαζὶ μὲ τὴ γυναῖκα του καὶ τὰ δυό του κορίτσια. Δὲν ἔπρεπε ὅμως νὰ σταματήσουν στὸν δρόμο πουθενά, οὕτε νὰ γυρίση κανεὶς πίσω, γιὰ νὰ δῆ.

Ἐτσι ἡ οἰκογένεια τοῦ Λώτ ἀναχώρησε ἀπὸ ἐκεῖ.

Μόλις ἔφυγαν, ἀρχισε τὸ μεγάλο κακό. Φωτιὰ καὶ θειάφι ἔπεφταν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν κι ἔκαιγάν τὰ πάντα. Φλόγες τεράστιες, ποὺ ἔφτασαν ως τὸν οὐρανό, τύλιξαν ἀμέσως τὰ δύο χωριά.

Ἡ γυναῖκα ὅμως τοῦ Λώτ, ποὺ ἦταν περίεργη, γύρισε πίσω νὰ δῆ κι ἀμέσως ἔγινε μία κολόνα ἀπὸ ἀλάτι. Οἱ ὄλλοι, χωρὶς νὰ τολμοῦν νὰ γυρίσουν νὰ δοῦν, ἔφυγαν πρὸς τὸ βουνό.

Τὰ δύο χωριὰ καταστράφηκαν τελείως καὶ χάθηκαν. Στὸν τόπο τους βρίσκεται σήμερα μία μεγάλη λίμνη, ποὺ είναι τόσο ἀλμυρή, ὥστε οὔτε ψάρια μποροῦν νὰ ζήσουν σ' αὐτή. Γι' αὐτὸν λέγεται Νεκρὰ θάλασσα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ – ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΓΑΣΙΕΣ

- α) Νὰ βρῆς στὸν χάρτη τὴν Νεκρὰ θάλασσα. β) Ποιός τιμωρήθηκε ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τοῦ Λώτ καὶ γιατί; γ) Τί δίδαγμα βγάζεις ἀπὸ τὸ σημερινὸν μάθημα; δ) Μάθε περισσότερα γιὰ τὴ Νεκρὰ θάλασσα.



4. Η ΘΥΣΙΑ ΤΟΥ ΑΒΡΑΑΜ

"Οπως είχαν ύποσχεθη οι τρεις ἄγγελοι στὸν Ἀβραὰμ, ἔτσι κι ἔγινε. Ἡ Σάρρα, ἀν καὶ ἦταν πολὺ ἡλικιωμένη, ἀπόχησε ἔνα ἀγόρι, ποὺ τὸ ὠνόμασαν Ἰσαάκ. Ἀργότερα, ὅταν δὲ Ἰσαάκ μεγάλωσε, ἔγινε ἔνα παιδί ὑπάκουο, ὅμορφο, ἔξυπνο, εὐγενικὸ καὶ καλόκαρδο.

Ο Ἀβραὰμ καὶ ἡ Σάρρα ἦταν πολὺ εὔτυχισμένοι. Τίποτε δὲν τοὺς ἔλειπε. Ἀγαποῦσαν τὸν Ἰσαάκ ὅσο τίποτε ἄλλο.

Κάποια μέρα ὅμως, γιὰ νὰ δοκιμαστῇ ἡ πίστι τοῦ Ἀβραάμ, ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔλεγε:

—Ἀβραάμ, πάρε τὸ μονάκριβό σου παιδὶ καὶ ἀνέβα πάνω στὸ βουνὸ νὰ τὸ θυσιάσης σ' ἐμένα.

Μεγάλη λύπη ἔνοιωσε δὲ Ἀβραάμ! "Ενα καὶ μονάκριβο παιδὶ είχε. Τώρα τοῦ ζητοῦσε ὁ Θεὸς νὰ τὸ θυσιάσῃ! Καὶ ὅμως δὲν δίστασε. Τὸ πρωὶ φόρτωσε ξύλα στὸ γαϊδουράκι του, πῆρε καὶ δύο ὑπηρέτες καὶ μαζὶ μὲ τὸν Ἰσαάκ ξεκίνησε γιὰ τὸ βουνό.

Προτοῦ φτάσουν στὸν τόπο τῆς θυσίας, ἀφησαν τοὺς δύο ὑπηρέτες μὲ τὸ γαϊδουράκι καὶ δὲ Ἀβραάμ μὲ τὸν Ἰσαάκ, ποὺ ἦταν φορτωμένος τὰ ξύλα, προχώρησε γιὰ τὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ.

Στὸν δρόμο δὲ Ἰσαάκ ἔλεγε στὸν πατέρα του:

—Ολα, πατέρα, εἶναι ἔτοιμα γιὰ τὴ θυσία. Ποὺ εἶναι ὅμως τὸ ζῶο ποὺ θὰ θυσιάσωμε;

—Ο Θεός, πατέρα μου, θὰ φροντίσῃ γι' αὐτό, ἔλεγε δὲ Ἀβραάμ.

"Ετσι δὲ Ἰσαάκ, φορτωμένος τὰ ξύλα, ποὺ πάνω τους σὲ λίγο θὰ καιγόταν, ἀκολουθοῦσε τὸν πατέρα του σκυφτὸς ἀπὸ τὸ βάρος. Ἐμοιαζε μὲ τὸν



Χριστό, ποὺ ὕστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια θὰ κουβαλοῦσε τὸν σταυρό Του, γιὰ νὰ σταυρωθῇ.

Ἐπὶ τέλους ἔφτασαν. Ἐκαμαν ἔνα βωμό, ἔβαλαν ἐπάνω τὰ ξύλα κι ἐπάνω στὰ ξύλα ἔβαλε ὁ Ἀβραάμ τὸν Ἰσαάκ, γιὰ νὰ τὸν θυσίασῃ.

Τὴν τελευταία ὅμως στιγμὴ ἀκούστηκε δυνατὴ ἡ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου:

—Μὴν κάνης κακὸ στὸ παιδί, Ἀβραάμ. Εἶδε ὁ Θεὸς τὸν σεβασμό σου καὶ τὴν ἀγάπην σου πρὸς Αὐτόν.

Καὶ γυρίζοντας τὰ μάτια του ὁ Ἀβραάμ εἶδε ἔνα κριάρι μέσα στοὺς θάμνους, ποὺ τὸ θυσίασε στὴ θέσι τοῦ Ἰσαάκ.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) Ζητοῦσε μεγάλη θυσία ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ ὁ Θεός; β) Τί συμβολίζει ὁ Ἰσαάκ ποὺ πηγαίνει νὰ θυσιαστῇ μὲ τὰ ξύλα στὸν ὄψιμο; γ) Ο Θεὸς δὲν ζητᾷ τώρα τόσο μεγάλες θυσίες ἀπὸ μᾶς. Τί νομίζεις ὅτι ζητᾷ ἀπὸ σένα;

5. Ο ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΙΣΑΑΚ

Πέρασαν πολλὰ χρόνια. Ὁ Ἰσαὰκ μεγάλωσε καὶ ὁ Ἀβραάμ, πολὺ γέρος πιά, ἥθελε, πρὶν πεθάνη, νὰ δῷ τὸν Ἰσαὰκ παντρεμένο.

Κάλεσε λοιπὸν μιὰ μέρα τὸν ἀρχιδοῦλο του τὸν Ἐλιέζερ καὶ τοῦ εἶπε νὰ πάη στὰ μέρη ποὺ γεννήθηκε ὁ Ἀβραάμ, γιὰ νὰ ζητήσῃ γυναῖκα γιὰ τὸν Ἰσαὰκ.

‘Ο Ἐλιέζερ, ἀφοῦ πῆρε δέκα καμῆλες καὶ πολλὰ δῶρα, ξεκίνησε γιὰ τὴ Μεσοποταμία καὶ μετὰ ἀπὸ μακρινὸ ταξίδι ἔφτασε στὴν πόλι Ναχώρ. Ἐκεῖ κάθησε νὰ ξεκουραστῇ δίπλα σ’ ἔνα πηγάδι, στὸ δόποιο οἱ κάτοικοι πότιζαν τὰ κοπάδια τους.

‘Ο Ἐλιέζερ γονάτισε καὶ παρακάλεσε τὸν Θεὸν νὰ τοῦ δείξῃ ποιὰ διάλεξε γιὰ γυναῖκα τοῦ Ἰσαάκ.

—Δῶσε, Κύριε, εἶπε, αὐτὴ ποὺ θὰ δεχτῇ νὰ μοῦ δώσῃ νερὸ καὶ νὰ ποτίσῃ ὅλες μου τὶς καμῆλες μόνη της νὰ εἶναι

ἡ γυναίκα ποὺ προορίζεις γιὰ τὸν κύριό μου Ἰσαάκ.

Σὲ λίγο φάνηκε νὰ ἔρχεται μιὰ πολὺ δῆμορφη κοπέλα μὲ τὴ στάμνα στὸν ὅμο νὰ πάρῃ νερό. "Οταν ἔφτασε, γέμισε ἥσυχα τὴ στάμνα της καὶ, χωρὶς νὰ μιλήσῃ, ἐτοιμαζόταν νὰ φύγῃ.

Τότε ὁ Ἐλιέζερ τῆς ζήτησε λίγο νερὸ νὰ πιῇ· αὐτή, ἀφοῦ τοῦ ἔδωσε πρόθυμα, τοῦ εἶπε:

—Νὰ ποτίσω, κύριε, καὶ τὶς καμῆλες σου; Καὶ ἀμέσως ἀρχισε νὰ βγάζῃ νερὸ καὶ νὰ ποτίζῃ ὅλες τὶς καμῆλες.

‘Ο Ἐλιέζερ κατάλαβε ὅτι αὐτὴν προώρισε ὁ Θεὸς γιὰ γυναῖκα τοῦ Ἰσαάκ καὶ, ἀφοῦ τὴν πλησίασε, τὴ ρώτησε:

—Πέρ μου, καλή μου κόρη, τίνος θυγατέρα εἰσαι; Μήπως ὑπάρχει μέρος στὸ σπίτι σας νὰ μείνω ἐγὼ καὶ οἱ καμῆλες μου;

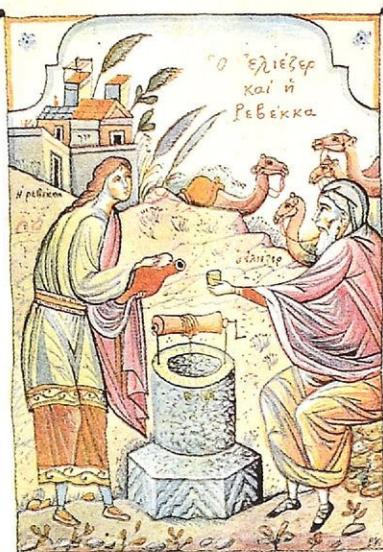
—Είμαι θυγατέρα τοῦ Βαθουήλ, τοῦ γιοῦ τοῦ Ναχώρ, καὶ στὸ σπίτι μας ἔχομε ἀρκετὸ χῶρο γιὰ σένα καὶ τὰ ζῶα σου.

“Ἐπειτα ἔτρεξε στὸ σπίτι της καὶ εἶπε ὅλα ὅσα συνέβησαν στὸν ἀδερφό της τὸν Λάβαν. Αὐτὸς πῆγε ἀμέσως κι ἔφερε τὸν Ἐλιέζερ καὶ τὶς καμῆλες του στὸ σπίτι, γιὰ νὰ τὸν φιλοξενήσῃ.

‘Εκεῖ ὁ Ἐλιέζερ τοὺς εἶπε ποιὸς ἦταν καὶ τί ζητοῦσε.

‘Ο Βαθουήλ, ὁ Λάβαν καὶ ἡ Ρεβέκκα—ἔτσι λεγόταν ἡ κόρη—ὅταν ἀκουσαν ὅτι ὁ γαμπρὸς ἦταν ὁ Ἰσαάκ, ὁ γιὸς τοῦ Ἀβραάμ, ποὺ ἦταν ἀδερφὸς τοῦ Ναχώρ, δέχτηκαν μὲ χαρὰ νὰ γίνη ὁ γάμος.

Μετὰ ἀπὸ λίγες ἡμέρες ἐπέστρεψε ὁ Ἐλιέζερ στὴ γῆ



Χειρών μὲ τὴ Ρεβέκκα, ὅπου κι ἔγινε ὁ γάμος της μὲ τὸν Ἰσαάκ.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) Πῶς χαρακτηρίζεις τὸν Λάζαν; β) Πῶς κρίνεις τὴν Ρεβέκκα;

6. ΗΣΑΥ ΚΑΙ ΙΑΚΩΒ

Πέρασαν χρόνια πολλά. Ὁ Ἰσαὰκ καὶ ἡ Ρεβέκκα εἶχαν σχεδὸν γεράσει καὶ τὸ μεγάλο τους παράπονο ἦταν ὅτι δὲν εἶχαν παιδιά. Μέρα καὶ νύχτα, μὲ δάκρυα στὰ μάτια, καὶ οἱ δύο παρακαλοῦσαν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς λυπηθῇ καὶ νὰ τοὺς χαρίσῃ ἔνα παιδί.

Καὶ ὁ Θεός, ποὺ ἀκούει πάντοτε τὶς προσευχὲς τῶν καλῶν ἀνθρώπων, ἀκουσε καὶ τὶς προσευχὲς τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τῆς Ρεβέκκας καὶ τοὺς χάρισε δύο ἀγοράκια δίδυμα, τὸν Ἡσαῦ καὶ τὸν Ἰακὼβ.

Τὰ δύο ἀδέρφια ὅμως δὲν ἔμοιαζαν καθόλου μεταξύ τους. Ὁ Ἡσαῦ, ποὺ ἦταν πρωτότοκος, δηλαδὴ γεννημένος πρῶτος, ἦταν τριχωτὸς καὶ προτιμοῦσε νὰ πηγαίνῃ συνεχῶς στὰ χωράφια γιὰ κυνήγι. Ἀντίθετα ὁ Ἰακὼβ δὲν ἦταν τριχωτὸς καὶ προτιμοῦσε νὰ μένῃ στὸ σπίτι.

‘Ο πρωτότοκος ἐκείνη τὴν ἐποχὴν εἶχε πολλὰ δικαιώματα. Κληρονομοῦσε τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς περιουσίας καὶ γινόταν ἀρχηγὸς τῆς οἰκογένειας, ὅταν πέθαινε ὁ πατέρας. Αὐτὰ λοιπὸν τὰ δικαιώματα τὰ εἶχε καὶ ὁ Ἡσαῦ.

‘Ο Ἰακὼβ ὅμως ἤθελε πάντοτε νὰ πάρῃ ἀπὸ τὸν Ἡσαῦ



τὰ πρωτοτόκια, δηλαδὴ τὰ δικαιώματα ποὺ εἶχε τὸ πρωτότοκο παιδί.

Μιὰ μέρα ποὺ ὁ Ἡσαῦ γύρισε νηστικὸς ἀπὸ τὰ χωράφια βρῆκε τὸν Ἰακὼβ νὰ τρώῃ φακές, ποὺ μύριζαν πολὺ ὥραῖα!

—Δῶσ’ μου νὰ φάω κι ἐγώ, εἶπε ὁ Ἡσαῦ, πεθαίνω ἀπὸ τὴν πεῖνα!

—Θὰ σοῦ δώσω τὸ πιάτο μου, ἃν μοῦ πουλήσης τὰ πρωτοτόκιά σου, εἶπε ὁ Ἰακὼβ, ποὺ αὐτὸ πάντα εἶχε στὸν νοῦ του.

—Πάρε τα, χάρισμά σου, δῶσ’ μου μόνο νὰ φάω.

Ἐτσι ὁ Ἡσαῦ ἀπὸ τὴ λαιμαργία του ἔδωσε στὸν Ἰακὼβ τὰ πρωτοτόκιά του γιὰ ἔνα πιάτο φακές.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) Τί διαφορές είχαν μεταξύ τους τὰ δύο παιδιά τοῦ Ἰσαάκ; β) Πῶς κρίνεις τὸν Ἡσαῦ καὶ πῶς τὸν Ἰακὼβ; γ) "Έχομε ἐμεῖς δικαιώματα πρωτότοκου;

7. Η ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒ

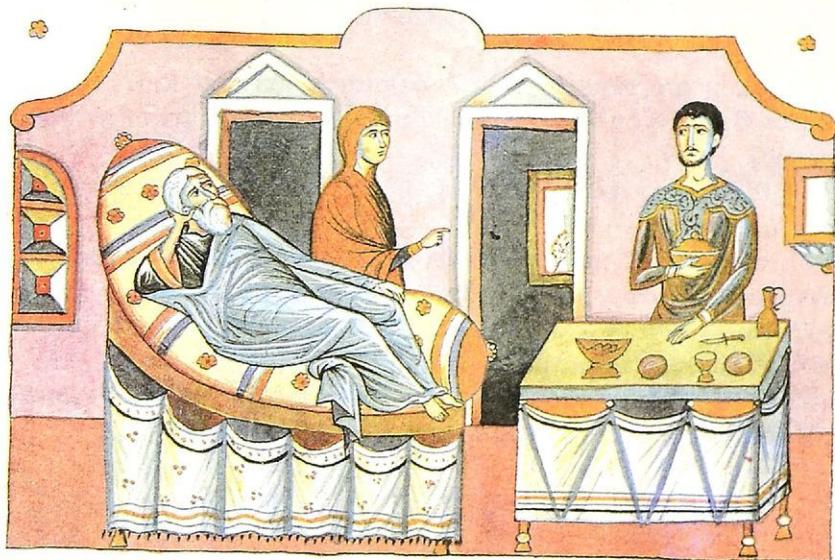
Γιὰ νὰ γίνη δόμως κανεὶς πρωτότοκος μὲ ὅλα τὰ δικαιώματα, ἔπρεπε νὰ πάρῃ καὶ τὴν εὐλογία τοῦ πατέρα του.

Ο Ἰακὼβ εἶχε ἀγοράσει ἀπὸ τὸν ἀδερφό του τὰ πρωτότοκια, ἀλλὰ χρειαζόταν καὶ τὴν εὐλογία τοῦ γερο-Ἰσαάκ. Σ' αὐτὸ τὸν βοήθησε ἡ μητέρα του ἡ Ρεβέκκα.

Ο Ἰσαάκ εἶχε γεράσει πιὰ καὶ δὲν ἔβλεπε. Κατάλαβε ὅτι πλησίαζε τὸ τέλος του καί, πρὶν γίνη αὐτό, ἤθελε νὰ δῶσῃ τὴν εὐλογία του στὸν γιό του τὸν Ἡσαῦ. Τὸν κάλεσε λοιπὸν καὶ τοῦ εἶπε:

—Πήγαινε νὰ κυνηγήσης καὶ νὰ μοῦ φέρης νὰ φάω, γιὰ νὰ σοῦ δώσω τὴν εὐλογία μου, γιατὶ γέρασα πιὰ καὶ κοντέύω νὰ πεθάνω.

Ἐτσι ὁ Ἡσαῦ ξεκίνησε γιὰ τὸ κυνήγι.



‘Η Ρεβέκκα ὅμως, ποὺ εἶχε ἀκούσει ὅ, τι εἶχε πεῖ ὁ Ἰσαὰκ στὸν ‘Ησαῦ, κάλεσε τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν ἔστειλε νὰ φέρη ἀπὸ τὰ κοπάδια τους δύο κατσικάκια.

“Οταν τὰ ἔφερε, ἡ Ρεβέκκα τὰ μαγείρεψε καλά, γιὰ νὰ τὰ προσφέρη ὁ Ἰακώβ στὸν Ἰσαὰκ. Εἶχαν σκέφτη νὰ ξεγελάσουν τὸν Ἰσαὰκ, ποὺ δὲν ἔβλεπε, γιὰ νὰ πάρη τὴν εὐλογία ὁ Ἰακώβ ἀντὶ τοῦ ‘Ησαῦ. Πῶς ὅμως θὰ γινόταν τριχωτὸς ὁ Ἰακώβ, ὅπως ἥταν ὁ ‘Ησαῦ;

Καὶ αὐτὸ τὸ σκέφτηκε ἡ Ρεβέκκα. Πῆρε τὰ δέρματα τῶν κατσικιῶν καὶ τύλιξε μ' αὐτὰ τὰ χέρια καὶ τὸν λαιμὸ τοῦ Ἰακώβ.

“Ἐτσι τυλιγμένος μὲ τὰ δέρματα καὶ μὲ τὸ φαγητὸ στὰ χέρια παρουσιάστηκε στὸν Ἰσαὰκ καὶ τοῦ εἶπε:

—“Ελα, πατέρα, σοῦ ἔφερα νὰ φᾶς· δῶσ’ μου μετὰ τὴν εὐλογία σου.

Παραξενεύτηκε ὁ Ἰσαὰκ. Πότε κιόλας ἥρθε! σκέφτηκε. Δὲν μίλησε ὅμως. “Απλωσε μόνο τὰ χέρια του νὰ χαϊδέψη τὸν γιό του, εἰδε ποὺ ἥταν τριχωτὸς καὶ εἶπε:

—‘Η φωνὴ εἶναι φωνὴ τοῦ Ἰακώβ, τὰ χέρια ὅμως εἶναι τὰ χέρια τοῦ ‘Ησαῦ. Καὶ χωρὶς νὰ πῆ τίποτε ἄλλο, ἔφαγε.

"Υστερα ἀπλωσε τὰ χέρια του κι εύλογησε τὸν Ἰακώβ.

—Νὰ εἶσαι εὐλογημένος, εἶπε. Νὰ σοῦ δώσῃ δὲ Θεὸς ὅλα τ' ἀγαθὰ τῆς γῆς. "Εθνη νὰ δουλεύουν γιὰ σένα καὶ ἄρχοντες νὰ σὲ προσκυνοῦν. Νὰ γίνης κύριος τοῦ ἀδερφοῦ σου καὶ νὰ σὲ προσκυνήσουν ὅλοι οἱ γιοὶ τοῦ πατέρα σου.

Μόλις βγῆκε ἀπὸ τὸ δωμάτιο τοῦ πατέρα του δὲ Ἰακώβ, ἔφτασε μὲ τὸ κυνήγι μαγειρεμένο δὲ Ἡσαῦ. Χωρὶς νὰ ξέρη τίποτε, τὸ παρουσίασε στὸν πατέρα του, γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὴν εὐλογία του. Ἀλλὰ τότε κατάλεβαν τὶ εἶχε συμβῆ!

Ο Ἡσαῦ θύμωσε πολὺ καὶ σκεφτόταν νὰ κάμη κακὸ στὸν ἀδερφό του, ποὺ τὸν γέλασε μὲ τέτοιο τρόπο.

Ἡ Ρεβέκκα καὶ δὲ Ἰσαάκ, γιὰ ν' ἀποφύγουν τὸ κακό, ἔστειλαν τὸν Ἰακώβ στὸν θεῖο του τὸν Λάβαν, μέχρι νὰ περάσῃ δὲ θυμὸς τοῦ Ἡσαῦ. Τοῦ εἶπαν μάλιστα νὰ πάρη γυναῖκα ἀπὸ τὰ κορίτσια τοῦ θείου του.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ — ΑΣΚΗΣΕΙΣ — ΕΡΓΑΣΙΕΣ

- α) Πῶς κρίνεις τὴν πρᾶξιν τῆς Ρεβέκκας καὶ τοῦ Ἰακώβ; β) Ποὺ πῆγε μετὰ τὴν εὐλογία του δὲ Ἰακώβ, γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸν θυμὸ τοῦ Ἡσαῦ; γ) Θυμᾶσαι ἀλλο ἀντρόγυνο, ποὺ μὲ προσευχὴ ἀπόχτησε παιδί; δ) Πέες μὲ λίγα λόγια τὸ σημερινὸ μάθημα.

8. ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒ

Ο Ἰακώβ ξεκίνησε γιὰ τὴ Μεσοποταμία. Μόνος του βάδιζε σκυφτὸς τὸν δρόμο τῆς ἔξορίας του. Ἡταν στενοχωρημένος. Εἶχε γελάσει τὸν πατέρα του καὶ πῆρε τὴν εὐχὴ του. Φαινόταν μετανοιωμένος. "Ενοιωθε τύψεις. "Ετσι γονάτισε νὰ προσευχηῇ καὶ νὰ ζητήσῃ συγχώρησι ἀπὸ τὸν Θεὸν γιὰ τὸ σφάλμα του. Καὶ δὲ Θεὸς τὸν συγχώρεσε. "Ησυχος πιὰ ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ.

Τὴ νύχτα εἶδε ἔνα παράξενο ὄνειρο. Εἶδε μιὰ τεράστια σκάλα, ποὺ ἀνέβαινε ἀπὸ τὴ γῆ στὸν οὐρανό. Πάνω στὴ σκάλα ἀνέβαιναν καὶ κατέβαιναν ἄγγελοι καὶ ψηλὰ στὴν

κορυφή φάνηκε ἡ μορφή τοῦ Θεοῦ ποὺ ἔλεγε: «Μὴ φοβᾶσαι. Ἔγὼ εἰμαὶ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαάκ.



Ἐγὼ θὰ εἰμαὶ πάντοτε μαζί σου. Τὴ γῆ, ὅπου τώρα κοιμᾶσαι, θὰ τὴ δώσω σὲ σένα καὶ στοὺς ἀπογόνους σου. Ἀπὸ σένα θὰ εὐλογηθοῦν ὅλες οἱ φυλὲς τῆς γῆς».

Ἀμέσως ὁ Ἰακώβ ξύπνησε. Ἐβαλε ὅρθια τὴν πέτρα, πάνω στὴν ὅποια κοιμήθηκε, ἔριξε λίγο λάδι πάνω της, κι ἔταξε πώς, ὅταν θὰ γύριζε πίσω, θὰ ἔχτιζε ἐκεῖ βωμὸς καὶ θὰ προσέφερε τὸ ἔνα δέκατο ἀπὸ τὰ εἰσιδήματά του.

“Υστερα ξεκίνησε γιὰ τὸν θεῖο του, τὸν Λάβαν.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) Ποιό δίδαγμα, χρήσιμο γιὰ σένα, βγάζεις ἀπὸ τὴ μετάνοια τοῦ Ἰακώβ; β) Ποιό ἦταν τὸ ὄνειρο τοῦ Ἰακώβ; γ) Σὲ ποιόν ἄλλον εἶπε ὁ Θεὸς τὰ λόγια «Ἀπὸ σένα θὰ εὐλογηθοῦν ὅλες οἱ φυλὲς τῆς γῆς»; Τί σημαίνουν αὐτά;

9. Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒ ΣΤΗ ΧΑΡΡΑΝ

“Υστερα ἀπὸ μακρινὸ ταξίδι ἔφτασε ὁ Ἰακώβ στὴ Χαρράν. Ἀμέσως πῆγε στὸν θεῖο του Λάβαν, ὁ ὄποιος εἶχε δύο θυγατέρες, τὴ Λεία καὶ τὴ Ραχήλ, καὶ ἀρχισε νὰ ἐργάζεται ὡς βοσκὸς στὰ κοπάδια του.

Μετὰ ἀπὸ καιρὸ ὁ Ἰακώβ ζήτησε νὰ πάρη γυναῖκα του τὴ Ραχήλ. Συμφώνησαν μὲ τὸν θεῖο του νὰ δουλέψῃ ἔφτα χρόνια ὡς βοσκὸς κι ἔπειτα νὰ τὴν παντρευτῇ.

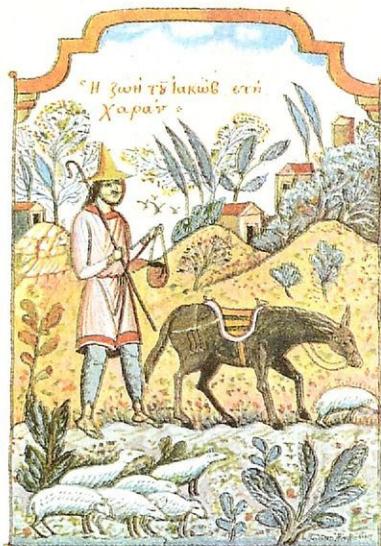
"Οταν ὅμως πέρασαν τὰ ἑφτά χρόνια, ὁ θεῖος του τοῦ ἔδωσε γυναῖκα του τὴν Λεία, ποὺ ἦταν μεγαλύτερη, καὶ ὅχι τὴν Ραχήλ. Ἔτσι συνήθιζαν τότε, ὅπως καὶ τώρα, νὰ παντρεύουν πρῶτα τὰ μεγαλύτερα κορίτσια καὶ ὕστερα τὰ μικρότερα.

'Επειδὴ ὅμως ὁ Ἱακὼβ ἤθελε καὶ τὴν Ραχήλ, συμφώνησε μὲ τὸν θεῖο του νὰ δουλέψῃ ἄλλα ἑφτά χρόνια γι' αὐτὴν ὡς βοσκός.

"Ἐτσι δούλεψε δεκατέσσερα ὄλόκληρα χρόνια, γιὰ νὰ πάρη δύο γυναῖκες, τὴν Λεία καὶ τὴν Ραχήλ. Ἐμεινε ἀκόμη ἄλλα ἑφτά χρόνια κοντὰ στὸν θεῖο του καὶ ἀπόχτησε πολλὰ κοπάδια.

'Αποφάσισε τότε νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα του.

'Ο Ἱακὼβ μὲ τὶς δύο αὐτὲς γυναῖκες ἀπόχτησε δώδεκα παιδιά. Αὐτὰ ἦταν τὰ ἔξη: Ρουβήν, Συμεών, Λευί, Ἰούδας, Ἰσσάχαρ, Ζαρουλών, Δάν, Νεφθαλείμ, Γάδ, Ἀσήρ, Ἰωσὴφ καὶ Βενιαμίν.



ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- α) Ποιές ἦταν οἱ γυναῖκες τοῦ Ἱακὼβ; β) Ποιά ἦταν τὰ δώδεκα παιδιά του;

10. Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

"Οταν ζεκίνησε, γιὰ νὰ ἐπιστρέψῃ στὴν πατρίδα του ὁ Ἱακὼβ, σκεφτόταν πῶς θὰ μπορέσῃ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸν θυμὸ του ἀδερφοῦ του. Ἀποφάσισε λοιπόν, προτοῦ φτάσῃ

ὅτιδιος, νὰ στείλη ἀνθρώπους μὲ δῶρα πολλὰ γιὰ τὸν Ἡσαῦ, ποὺ εἶχε τόσα χρόνια νὰ δῆ.

‘Ο ‘Ἡσαῦ ὅμως ὅχι μόνο εἶχε ξεχάσει τὸ μῖσος του, ἀλλὰ λαχταροῦσε νὰ δῆ καὶ ν’ ἀγκαλιάσῃ τὸν ἀδερφό του.

”Ετσι, μόλις ἔμαθε ὅτι ἐρχόταν ὁ Ἰακώβ, ἔτρεξε νὰ τὸν συναντήσῃ.

Σὲ λίγο τὰ δύο ἀδέρφια συναντήθηκαν κι ἔπεσε ὁ ἔνας στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἄλλου μὲ δάκρυα στὰ μάτια. Τώρα ἦταν πιὰ ἀγαπημένα καὶ εἶχαν τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ!

Εὔτυχισμένος καὶ χαρούμενος ἦταν καὶ ὁ Ἰσαάκ.

‘Αλλὰ ὁ Ἰακώβ εἶχε κάμει ἕνα τάμα, ὅταν πήγαινε στὴ Χαναάν. Τὸ τάμα αὐτὸ δὲν τὸ λησμόνησε. Ἀφοῦ γύρισε στὴν πατρίδα του, πήρε ὅλη τὴν οἰκογένειά του καὶ πήγε ἐκεῖ ὅπου εἶχε δεῖ τ’ ὄνειρο. Στὸ μέρος αὐτὸ ἔχτισε ἕνα βωμὸ καὶ προσέφερε θυσία στὸν Θεό, γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ γιὰ ὅσα εἶχε κάμει γι’ αὐτόν.

ΕΠΑΝΑΛΗΨΙ Β' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

α) Διάβασε μιὰ φορὰ ὅλο τὸ δεύτερο κεφάλαιο. β) Γιατί τιμω-
ρήθηκε ἡ γυναίκα τοῦ Λώτ; γ) Ποιά πρόσωπα τοῦ β' κεφαλαίου συμ-
βολίζουν τὸν Χριστό;





1. ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΤΟΥ ΙΩΣΗΦ

‘Ο Ιακώβ ζοῦσε εύτυχισμένος. Εἶχε περιουσία μεγάλη και δώδεκα ἑργατικὰ παιδιά, ποὺ τ’ ἀγαποῦσε πολύ.

Πιὸ πολὺ ὅμως ἀγαποῦσε τὰ δύο μικρότερα παιδιὰ του και κυρίως τὸν Ἰωσήφ, γιατὶ ἡταν πιὸ εὐγενικό, πιὸ πρόθυμο, πιὸ ύπτακουο ἀπ’ ὅλα.

Αὐτὴ ἡ ξεχωριστὴ ἀγάπη τοῦ Ιακώβ γιὰ τὸν Ἰωσήφ ἔκανε τ’ ἄλλα του παιδιὰ νὰ ζηλεύουν. Ἡ ζήλεια αὐτὴ ἔγινε ἀκόμη μεγαλύτερη, ὅταν ὁ Ιακώβ ἀγόρασε γιὰ τὸν Ἰωσήφ ἐναν πολύχρωμο χιτῶνα.

Σιγὰ σιγὰ ἡ ζήλεια ἔγινε μῖσος, ποὺ μεγάλωσε πολὺ ὑστερα ἀπὸ δύο ὄνειρα ποὺ εἶδε ὁ Ἰωσήφ και τὰ διηγήθηκε στ’ ἀδέρφια του και στοὺς γονεῖς του.

Εἶδα, τοὺς εἶπε ὁ Ἰωσήφ μιὰ μέρα, ὅτι ὅλα τ’ ἀδέρφια μαζὶ βρισκόμαστε στὰ χωράφια και θερίζαμε. Ξαφνικὰ τὰ ἐντεκα δεμάτια τῶν ἀδερφῶν μου ἔπεσαν και προσκύνησαν τὸ δικό μου δεμάτι ποὺ στεκόταν ὅρθιο. Τ’ ἀδέρφια του θύμωσαν πολύ.

—Μήπως νομίζεις ὅτι θὰ γίνης βασιλιάς ἢ ἄρχοντας και θὰ πέσωμε νὰ σὲ προσκυνήσωμε; τοῦ εἶπαν θυμωμένα.

Εἶδα, τοὺς εἶπε μιὰν ἄλλη φορὰ ὁ Ἰωσήφ, ὅτι ὁ ἥλιος, τὸ φεγγάρι κι ἐντεκα ἄλλα ἀστέρια ἔπεσαν και μὲ προσκύνησαν!

Τώρα πιὰ θύμωσε και τὸν μάλωσε και ὁ ἴδιος ὁ πατέρας του.

—Μήπως φαντάζεσαι ὅτι ἔγώ, ἡ μητέρα σου και τ’ ἀδέρφια σου θὰ πέσωμε μιὰ μέρα νὰ σὲ προσκυνήσωμε; τοῦ εἶπε.

2. Η ΠΩΛΗΣΙ ΤΟΥ ΙΩΣΗΦ

Μετά ἀπὸ αὐτὰ οἱ ἀδερφοὶ τοῦ Ἰωσὴφ ζητοῦσαν νὰ βροῦν εὐκαιρία νὰ τὸν ἐκδικηθοῦν.

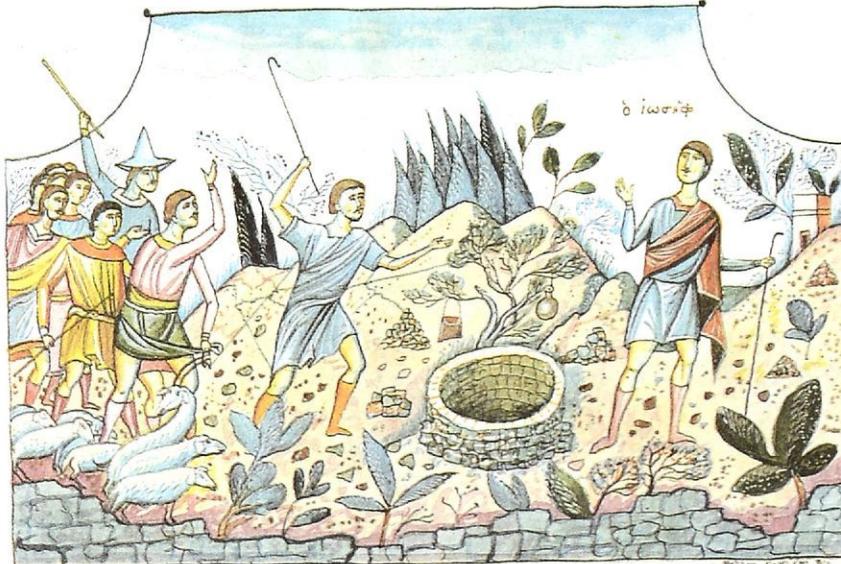
Μιὰ μέρα, ἐκεῖ ποὺ ἔβοσκαν τὰ πρόβατα, τὸν εἶδαν ποὺ ἔρχόταν ἀπὸ μακριά. Τὸν εἶχε στείλει ὁ πατέρας του, γιὰ νὰ τοὺς δῆ καὶ νὰ τοῦ φέρη νέα τους.

Νά αὐτὸς ποὺ βλέπει ὄνειρα καὶ ποὺ φαντάζεται ὅτι θὰ πέσωμε νὰ τὸν προσκυνήσωμε, εἴπαν μεταξύ τους. Ἐλάτε νὰ τὸν σκοτώσωμε. Θὰ βγάλωμε τὸν χιτῶνα του, θὰ τὸν βάψωμε μ' αἷμα, θὰ τὸν δείξωμε στὸν πατέρα μας καὶ θὰ ποῦμε ὅτι τὸν βρήκαμε ἔξω στὰ χωράφια, γιὰ νὰ νομίσῃ ὅτι κάποιο ὄγριο θηρίο τὸν ἔφαγε.

‘Ο Ρουβήν ὅμως, ποὺ ἦταν μεγαλύτερος, τοὺς εἶπε:

—Μὴ χύνετε ἄδικα τὸ αἷμα τοῦ ἀδερφοῦ σας. Ἀς τὸν ρίξωμε μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ ξεροπήγαδο, γιὰ νὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὴν πεῖνα.

Αὐτὸ τὸ εἶπε, διότι εἶχε σκοπὸ νὰ ἔρθῃ ἀργότερα νὰ τὸν βγάλη.



Πραγματικά ̄εριξαν τὸν Ἰωσὴφ στὸ ξεροπήγαδο καὶ κάθησαν νὰ φᾶνε. Σὲ λίγο εἶδαν ἐμπόρους νὰ ̄έρχωνται ἀπὸ μακριά, ποὺ πήγαιναν στὴν Αἴγυπτο.

Τότε εἶπε ὁ Ἰούδας: «Ἄσ τὸν πουλήσωμε καλύτερα σ' αὐτοὺς τοὺς ἐμπόρους, παρὰ νὰ τὸν ἀφήσωμε νὰ πεθάνῃ σ' αὐτὴν τὴν ἔρημιά». Χωρὶς νὰ χάσουν καιρό, ̄βγαλαν τὸν Ἰωσὴφ ἀπὸ τὸ ξεροπήγαδο καὶ τὸν πούλησαν στοὺς ἐμπόρους γιὰ εἰκοσι χρυσὰ νομίσματα. ‘Ο Ρουβὴν ἔλειπε. ‘Οταν σὲ λίγο ἥρθε κι ἔμαθε τὸ φοβερὸ κακό, στενοχωρήθηκε πολύ, ἀλλὰ ̄ήταν πιὰ ἀργά.

Ἐτσι ὁ Ἰωσὴφ ταξίδεψε γιὰ τὴν Αἴγυπτο.

Τὸ βράδυ, κάνοντας τοὺς ἀνήξερους, ̄δειξαν στὸν πατέρα τους τὸν χιτῶνα τοῦ Ἰωσὴφ, ποὺ τὸν εἶχαν βάψει μ' αἷμα κατσικιοῦ. Εἶπαν ὅτι τὸν βρῆκαν ̄ξω στὰ χωράφια.

‘Ο Ἰακὼβ τὸν γυνώρισε ἀμέσως. Φαντάστηκε ὅτι κάπιοι ἄγριο θηρίο τὸν ἔφαγε. ‘Αρχισε νὰ φωνάζῃ, νὰ χτυπιέται, νὰ κλαίῃ ἀπαρηγόρητα. Ξέσχισε τὰ ροῦχα του ἀπὸ τὴ λύπη καὶ γιὰ πολλὲς ἡμέρες ̄έμεινε ἀπαρηγόρητος.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

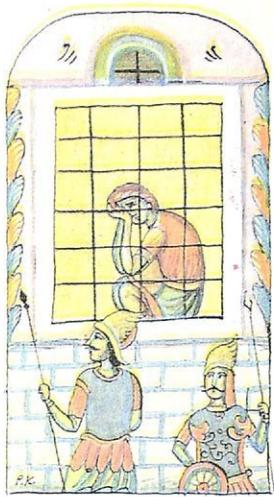
α) Ποιά ̄ήταν τὰ δύο ̄σνειρα τοῦ Ἰωσὴφ; β) Ποιόν ἄλλον κακὸ ἀδερφὸ σοῦ θυμίζουν τ' ἀδέρφια τοῦ Ἰωσὴφ; γ) Γνωρίζεις ἄλλον Ἰούδα, ποὺ πρόδωσε γιὰ χρήματα;

3. Ο ΙΩΣΗΦ ΣΤΗ ΦΥΛΑΚΗ

‘Οταν οἱ ἐμποροὶ, ποὺ ἀγόρασαν τὸν Ἰωσὴφ, ̄έφτασαν στὴν Αἴγυπτο, τὸν πούλησαν στὸν Πετεφρῆ, σ' ἔναν ἀξιωματοῦχο τοῦ Φαραὼ, τοῦ βασιλιᾶ τῆς Αἴγυπτου.

‘Ο Ἰωσὴφ, ποὺ ̄ήταν δίκαιος καὶ καλός, ἀπόχτησε σιγὰ σιγὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Πετεφρῆ. ‘Ετσι αὐτὸς τὸν διώρισε γενικὸ διαχειριστὴ τῆς περιουσίας του.

‘Η κακὴ καὶ ἀμαρτωλὴ ὅμως γυναίκα τοῦ Πετεφρῆ κατηγόρησε ἄδικα τὸν Ἰωσὴφ στὸν ἄντρα τῆς καὶ αὐτός, χω-



ρὶς νὰ ἔξετάσῃ καθόλου, διέταξε καὶ τὸν ἔκλεισαν στὴ φυλακή.

Στὴ φυλακὴ ὁ Ἰωσῆφ ἔδειξε καλὴ διαγωγή, γι' αὐτὸν ἔγινε ἐπιστάτης στοὺς φυλακισμένους.

“Υστερα ἀπὸ λίγο καιρὸν ἔφεραν στὴ φυλακὴ τὸν ἄρχισιτοποιὸν καὶ τὸν ἄρχιονικό τοῦ Φαραὼ.

Μιὰ μέρα ὁ Ἰωσῆφ εἶδε τοὺς δύο αὐτοὺς ὑπηρέτες τοῦ Φαραὼ στενοχωρημένους, διότι εἶχαν δεῖ κακὰ ὅνειρα. Ὁ Ἰωσῆφ, ὅταν τοὺς εἶδε ἔτσι, τοὺς ρώτησε μ' ἐνδιαφέρον :

—Τί ἔχετε καὶ εἰστε στενοχωρημένοι; Μήπως μπορῶ νὰ σᾶς βοηθήσω;

—Εἴδαμε παράξενα ὅνειρα, εἶπαν, καὶ στενοχωριόμαστε, διότι δὲν μποροῦμε νὰ τὰ ἔξηγήσωμε.

—Μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ θὰ τὰ ἔξηγήσω, εἶπε ὁ Ἰωσῆφ. Διηγηθῆτε τα.

—Εἶδα, εἶπε ὁ ἄρχισιτοποιός, νὰ εἶναι μπροστά μου τρία κλήματα μὲ κατακόκκινα σταφύλια. Στὰ χέρια μου κρατοῦσα τὸ ποτήρι τοῦ Φαραὼ καὶ τὸν κερνοῦσα ὅπως πρῶτα.

—Μὴ φοβᾶσαι, εἶπε ὁ Ἰωσῆφ. Σὲ τρεῖς ἡμέρες ὁ Φαραὼ θὰ σὲ ξαναπάρῃ στὴν ὑπηρεσία του. Ἄλλα, ὅταν πᾶς, θυμήσου, σὲ παρακαλῶ, νὰ τοῦ μιλήσης καὶ γιὰ μένα, ποὺ ἄδικα βρίσκομαι ἔδω.

—Ἐγώ, εἶπε ὁ ἄρχισιτοποιός, εἶδα ὅτι εἶχα στὸ κεφάλι μου τρία πανέρια μὲ διάφορα γλυκύσματα καὶ ὅτι τὰ πουλιὰ τ' ούρανοῦ θὰ φᾶνε τὶς σάρκες σου.

—Τὸ ὅνειρό σου δὲν εἶναι καλό, εἶπε ὁ Ἰωσῆφ. Σὲ τρεῖς ἡμέρες ὁ Φαραὼ θὰ διατάξῃ νὰ σὲ κρεμάσουν καὶ τὰ πουλιὰ τ' ούρανοῦ θὰ φᾶνε τὶς σάρκες σου.

“Οπως εἶπε ὁ Ἰωσῆφ, ἔτσι κι ἔγινε. Σὲ τρεῖς ἡμέρες ὁ ἄρχισιτοποιὸς κρεμάστηκε καὶ ὁ ἄρχισιτοποιός πῆγε στὴν παλιά του θέσι.

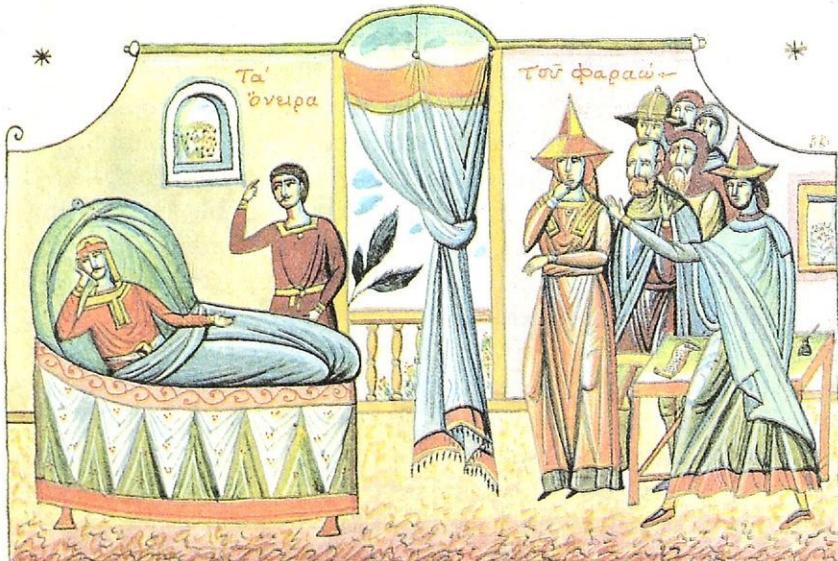
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ—ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ

α) Γιατί φυλακίστηκε ό Ιωσήφ; β) Ποιός, νομίζεις, βοηθοῦσε τὸν Ιωσήφ νὰ ἔξηγῇ τὰ ὄνειρα; γ) Ο Ιωσήφ συμβολίζει, ὅπως τόσοι ζῇλοι ἀνθρώποι, τὸν Χριστό. Προσπάθησε νὰ βρῆς σὲ ποιά σημεῖα τῆς ζωῆς του μέχρι τώρα μᾶς θυμίζει τὸν Χριστό.

4. ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΤΟΥ ΦΑΡΑΩ

Εἶχαν περάσει δύο χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ ὁ Φαραὼ εἶχε ξαναφέρει τὸν ἀρχιοινοχόο στὴ θέσι του, χωρὶς αὐτὸς νὰ τοῦ ἔχῃ μιλήσει γιὰ τὸν Ιωσήφ, ποὺ ἀδικα ἔμενε κλεισμένος στὴ φυλακή. Κανένας δὲν θυμόταν τὸν Ιωσήφ. Δὲν τὸν ξέχασε ὅμως ὁ Θεός!

“Ενα πρωὶ ὁ Φαραὼ ξύπνησε ἀναστατωμένος. Εἶχε δεῖ δυὸς ἐφιαλτικὰ ὄνειρα. Τοῦ φάνηκαν παράξενα καὶ ἀνεξήγητα. Κάλεσε ἀμέσως ὅλους τοὺς περίφημους ἔξηγητὰς ὄνειρων, τοὺς μάγους, τοὺς μάντεις καὶ τοὺς ἀστρολόγους. Κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ δώσῃ μιὰ ἔξηγησι. “Ολοι οἱ μεγάλοι



καὶ ξακουστοὶ σοφοὶ στέκονταν βουβοί, διότι δὲν εἶχαν τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ.

Τότε ὁ ἀρχιοινοχόος θυμήθηκε τὸν Ἰωσήφ, ποὺ ἔμενε φυλακισμένος ἀκόμη, καὶ μίλησε γι' αὐτὸν στὸν Φαραώ.

Ἄμεσως ὁ Φαραὼ διέταξε κι ἔφεραν μπροστά του τὸν Ἰωσήφ. Μετὰ τοῦ διηγήθηκε τὰ ὄνειρα ποὺ εἶχε δεῖ.

—Εἶδα, εἴπε ὁ Φαραὼ, πῶς ἡμουν στὴν ὅχθη τοῦ Νείλου. Ξαφνικὰ ἐφτὰ ὥραίες καὶ παχειές ἀγελάδες βγῆκαν ἀπὸ τὰ νερά τοῦ ποταμοῦ καὶ ἀρχισαν νὰ βόσκουν στὸ χορτάρι. "Υστερα ἀπὸ λίγο βγῆκαν ἀπὸ τὰ νερά ἄλλες ἐφτὰ ἀγελάδες ἀσχημες καὶ ἀδύνατες, ποὺ ἔφαγαν τὶς ἐφτὰ παχειές ἀγελάδες καὶ πάλι ἔμειναν ἀσχημες καὶ ἀδύνατες.

Ξύπνησα καὶ ξανακοιμήθηκα καὶ εἶδα ἄλλο ὄνειρο. "Ημουν καὶ πάλι στὶς ὅχθες τοῦ Νείλου. Ξαφνικὰ εἶδα νὰ φυτρώνουν ἀπὸ μία ρίζα ἐφτὰ ὅμορφα καὶ γεμάτα ἀπὸ καρπό στάχυα. "Επειτα φύτρωσαν ἄλλα ἐφτὰ ἀδύνατα καὶ ἄδεια ἀπὸ καρπὸ στάχυα, ποὺ ἔφαγαν τὰ ἐφτὰ ὅμορφα καὶ γεμάτα ἀπὸ καρπὸ στάχυα καὶ πάλι παρέμειναν ἄδεια ἀπὸ καρπό.

"Ο Ἰωσήφ, ἀφοῦ ἀκουσε τὰ ὄνειρα, φωτισμένος ἀπὸ τὸν Θεό, εἴπε στὸν Φαραὼ :

—Καὶ τὰ δύο ὄνειρα φανερώνουν τὸ ἵδιο πρᾶγμα. Τὸ ἔδειξε ὁ Θεὸς δύο φορές, γιὰ νὰ πιστέψης ὅτι εἰναι ἀληθινά.

Οἱ ἐφτὰ παχειές καὶ ὅμορφες ἀγελάδες καὶ τὰ ἐφτὰ γεμάτα ἀπὸ καρπὸ στάχυα φανερώνουν ὅτι θ' ἀκολουθήσουν ἐφτὰ χρόνια ποὺ τὰ χωράφια θὰ ἔχουν μεγάλη ἐσοδεία. Θὰ εἰναι ἐφτὰ εύτυχισμένα χρόνια, στὰ ὅποια οἱ ἀνθρωποι θὰ ἔχουν ὅλα τὰ καλὰ τοῦ κόσμου. "Υστερα ἀπὸ αὐτὰ θ' ἀκολουθήσουν ἐφτὰ χρόνια, ποὺ ἡ γῆ θὰ πάψῃ νὰ δίνη καρπό. Οἱ ἀνθρωποι θὰ πεινάσουν, θὰ ὑποφέρουν καὶ θὰ καταστρα φοῦν. Αὔτὸ φανερώνουν οἱ ἐφτὰ ἀδύνατες ἀγελάδες, ποὺ τρῶνε τὶς ἐφτὰ παχειές, καὶ τὰ ἐφτὰ ἀδύνατα στάχυα, ποὺ τρῶνε τὰ ἐφτὰ γεμάτα ἀπὸ καρπὸ στάχυα.

Γιὰ νὰ μὴ γίνη λοιπὸν αὐτό, πρέπει νὰ βρῆς ἔναν ἀνθρωπο σοφὸ καὶ δίκαιο, ὁ ὅποιος στὰ ἐφτὰ χρόνια τῆς ἐσοδείας έὰ συγκεντρώσῃ ὅλα τὰ προϊόντα ποὺ περισσεύουν καὶ θὰ

τὰ μαζέψη σὲ μεγάλες ἀποθῆκες, τὶς ὅποιες θ' ἀνοίξῃ στὰ
έφτα χρόνια τῆς δυστυχίας καὶ θὰ μοιράσῃ στοὺς ἀνθρώ-
πους τροφές, γιὰ νὰ μὴν πεινάσουν.

"Αρεσε ἡ ἔξήγησι αὐτὴ στὸν Φαραὼ καὶ στοὺς ἄλλους
σοφούς. Γιὰ τοῦτο ὁ Φαραὼ εἶπε: «Ποιὸς ἄλλος καλύτερος
ἀνθρωπος θὰ βρεθῇ γιὰ τὴ δουλειὰ αὐτὴ ἀπὸ τὸν ἀνθρω-
πο αὐτὸν, ποὺ εἶναι φωτισμένος ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ μπορεῖ
νὰ ἔξηγῇ τὰ ὄνειρα ὅλα;»

—Σὲ διορίζω, τοῦ εἶπε, γενικὸ ἐπιστάτη σὲ ὀλόκληρη
τὴν Αἴγυπτο.

Κατόπιν τοῦ φόρεσε τὸ χρυσό του δαχτυλίδι καὶ τὴ
βυσσινιὰ βασιλικὴ στολή. Διέταξε νὰ τὸν βάλουν στὴ βα-
σιλικὴ ἄμαξα καὶ νὰ τὸν γυρίσουν σὲ ὅλη τὴν Αἴγυπτο, γιὰ
νὰ τὸν δοῦν καὶ νὰ τὸν γνωρίσουν ὅλοι οἱ κάτοικοι, καὶ νὰ
κηρύξουν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ δεύτερος «ἄρχων» μετὰ τὸν Φα-
ραὼ.

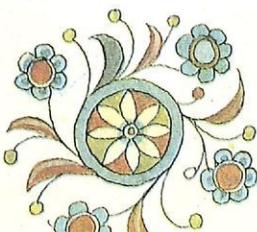
"Οπως ἔξήγησε τὰ ὄνειρα ὁ Ἰωσήφ, ἔτσι κι ἔγινε.

"Αρχισαν ἔφτα χρόνια μὲ μεγάλη καὶ πλούσια ἐσοδεία,
κατὰ τὰ ὅποια ὁ Ἰωσήφ συγκέντρωνε συνεχῶς τὰ περισ-
σεύματα σὲ μεγάλες ἀποθῆκες.

"Υστερα ἔρχισαν τὰ ἔφτα χρόνια τῆς δυστυχίας. Οἱ ἀν-
θρωποι πεινοῦσαν καὶ ὁ Ἰωσήφ ἀνοιγε τὶς ἀποθῆκες, γιὰ
νὰ μοιράσουν οἱ ἀνθρωποι τοῦ Φαραὼ τρόφιμα στοὺς πει-
νασμένους.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ—ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ

- α) Τί ὄνειρα εἶδε ὁ Φαραὼ; β) Ποιὰ ἔξήγησι ἔδωσε ὁ Ἰωσήφ στὰ
ὄνειρα τοῦ Φαραὼ; γ) Ὁ Ἰωσήφ μᾶς θυμίζει τὸν Χριστό. "Οπως ὁ Χρι-
στὸς μικρὸς διώχτηκε καὶ στὸ τέλος δοξάστηκε, ἔτσι καὶ ὁ Ἰωσήφ,
μετὰ ἀπὸ πολλὰ βάσανα, σὲ ἡλικία τριάντα ἐτῶν ἔγινε ἀντιβασιλέας.



5. ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒ ΠΗΓΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ

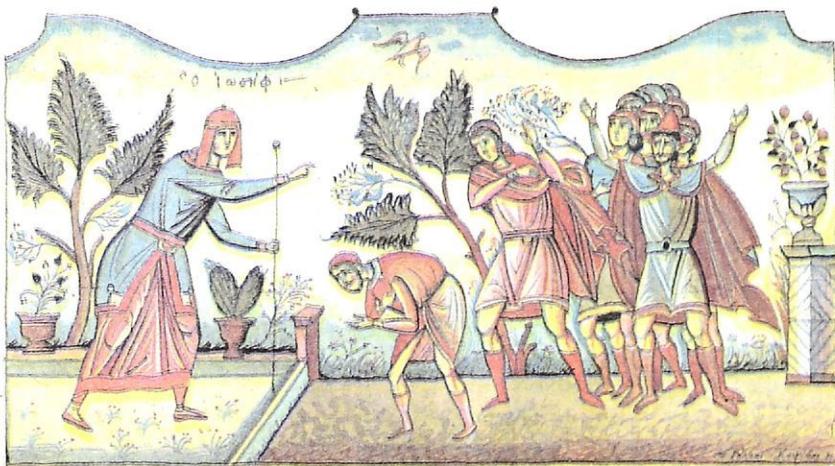
Τὰ ἔφτα ἀσχημα χρόνια ὅμως δὲν ἦταν μόνο στὴν Αἴγυπτο. Πεῖνα καὶ δυστυχία ἔπεσαν καὶ στὶς ἄλλες γειτονικὲς χῶρες. Οἱ ἄνθρωποι ὑπέφεραν. Ἐκεῖ δὲν ὑπῆρχε σοφὸς Ἰωσήφ, γιὰ νὰ τοὺς συμβουλέψῃ τί ἔπρεπε νὰ κάμουν. Τὸ ᾖδιο ἔγινε καὶ στὴ Χαναάν.

“Οταν οἱ ἄνθρωποι ἔμαθαν ὅτι στὴν Αἴγυπτο ἔχουν σιτάρι, ἔτρεξαν ἀπ’ ὅλα τὰ μέρη, γιὰ ν’ ἀγοράσουν ἀπὸ ἐκεῖ.

“Οταν ἀκουσε ὁ Ἰακὼβ ὅτι στὴν Αἴγυπτο πουλοῦσαν σιτάρι, ἔστειλε τὰ δέκα παιδιά του, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Βενιαμίν ποὺ τὸν κράτησε κοντά του, γιὰ ν’ ἀγοράσουν καὶ αὐτά.

Ξεκίνησαν λοιπὸν καὶ ὕστερα ἀπὸ μακρινὸ ταξίδι ἔφτασαν στὴν Αἴγυπτο καὶ παρουσιάστηκαν στὸν Ἰωσήφ. Ἀμέσως ἔπεσαν καὶ τὸν προσκύνησαν, γονατιστοί, χωρὶς νὰ γνωρίζουν ποιός είναι.

“Οταν ὁ Ἰωσήφ εἶδε τοὺς ἀδερφούς του ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια, συγκινήθηκε πολύ. Μὲ δυσκολία κράτησε τὰ δάκρυά του. Δὲν φανερώθηκε ὅμως. Ἡθελε νὰ δῆ ἀν μετανόησαν γιὰ τὸ κακὸ ποὺ τοῦ είχαν κάμει. Ἐτσι τοὺς ρώτησε ἀγριεμένα :



—'Απὸ ποῦ εἶστε καὶ τί θέλετε;

—Εἴμαστε ἀπὸ τὴν Χαναάν καὶ ἥρθαμε ν' ἀγοράσωμε σιτάρι, εἴπαν φοβισμένοι καὶ πάντοτε γονατιστοί.

—Λέτε ψέματα, εἴπε ὁ Ἰωσήφ, εἶστε κατάσκοποι!

—Οχι, ἀπάντησαν αὐτοί, εἴμαστε καλοὶ ἀνθρωποι. Εἴμαστε δώδεκα ἀδέρφια ἀπὸ τὴν Χαναάν. Ο μικρότερος ἔμεινε μὲ τὸν πατέρα μας καὶ ὁ ἄλλος δὲν ὑπάρχει πιά.

—Θὰ φανῇ ὃν λέτε τὴν ἀλήθεια, εἴπε ὁ Ἰωσήφ. "Ἐνας ἀπὸ σᾶς θὰ μείνῃ ἐδῶ καὶ οἱ ἄλλοι θὰ γυρίσετε μὲ τὸ σιτάρι στὸ σπίτι σας. "Οταν θὰ ξανάρθετε, θὰ μοῦ φέρετε ἐδῶ καὶ τὸν ἄλλο σας ἀδερφό, γιὰ νὰ σᾶς πιστέψω.

—Καλὰ παθαίνομε, εἴπαν τότε μεταξύ τους στὴ δική τους γλῶσσα, νομίζοντας ὅτι ὁ Ἰωσήφ δὲν τοὺς καταλάβαινε. Πληρώνουμε τώρα γιὰ τὸ κακὸ ποὺ κάναμε στὸν ἀδερφό μας τότε.

Τ' ἀκουσε ὁ Ἰωσήφ καὶ συγκινήθηκε, ὅταν εἶδε ὅτι τ' ἀδέρφια του εἶχαν μετανοήσει. Δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῇ καὶ πῆγε σ' ἓνα διπλανὸ δωμάτιο κι ἔκλαψε μόνος του.

"Ἐπειτα, ἀφοῦ σκουπίστηκε, βγῆκε ἔξω, κράτησε τὸν Συμεὼν καὶ ἀφησε τοὺς ἄλλους νὰ πάρουν σιτάρι καὶ νὰ φύγουν. Διέταξε μάλιστα τοὺς ἀνθρώπους του νὰ βάλουν στὰ τσουβάλια τοῦ καθενὸς τὰ χρήματά του.

Στὸν δρόμο εἶδαν τὰ χρήματά τους νὰ βρίσκωνται στὰ τσουβάλια τους καὶ φοβήθηκαν. Δὲν ἤξεραν τί νὰ ποῦν!

"Οταν ἔφτασαν, διηγήθηκαν ὅλα ὅσα συνέβησαν στὸν πατέρα τους, ὁ ὄποιος στενοχωρήθηκε πολὺ γιὰ τὸν Συμεὼν. Καὶ μὲ κανένα τρόπο δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ ὅτι ἔπρεπε στὸ ἄλλο ταξίδι νὰ πάρουν μαζί τους καὶ τὸν Βενιαμίν.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- α) Βγῆκαν ἀληθινὰ τὰ ὄνειρα ποὺ εἶχε δεῖ μικρὸς ὁ Ἰωσήφ; β) Πῶς συμπεριφέρθηκε ὁ Ἰωσήφ στ' ἀδέρφια του;



6. ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΑΙΓΑΙΟΝΤΟ

‘Ο καιρὸς περνοῦσε. Τὸ σιτάρι ποὺ εἶχαν φέρει ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο τελείωσε. Ὑπέρεπτε νὰ πᾶνε στὴν Αἴγυπτο πάλι καὶ αὐτὴ τὴ φορὰ νὰ ἔχουν μαζί τους καὶ τὸν Βενιαμίν.

‘Ο Ἰακώβ δὲν ἥθελε ν’ ἀκούσῃ κάτι τέτοιο.

Τότε ἀνέλαβε ὁ Ἰούδας νὰ φέρη πίσω τὸν Βενιαμίν καὶ εἶπε στὸν Ἰακώβ:

—“Αφησε, πατέρα, νὰ πάρωμε μαζί μας τὸν Βενιαμίν καὶ σοῦ ὑπόσχομαι ἐγὼ νὰ τὸν φέρω πίσω.

Δέχτηκε τότε ὁ Ἰακώβ καὶ ὅλοι μαζί ξεκίνησαν γιὰ τὴν Αἴγυπτο μὲ δῶρα πολλὰ καὶ διπλὰ χρήματα.

“Οταν ἔφτασαν, προσκύνησαν γιὰ δεύτερη φορὰ τὸν Ἰωσῆφ, ποὺ συγκινήθηκε πολὺ βλέποντας καὶ τὸν μικρὸ Βενιαμίν μεταξύ τους.

“Ἐπειτα, ἀφοῦ ὁ Ἰωσῆφ ἔφερε καὶ τὸν Συμεών, τοὺς προσέφερε πλούσιο φαγητὸ καὶ τοὺς ἔβαλε νὰ καθῆσουν μὲ τὴ σειρά, ἀνάλογα μὲ τὴν ἡλικία τους. Αὐτὸ φάνηκε πολὺ παράξενο. Δὲν μποροῦσαν νὰ καταλάβουν πῶς γνώριζε ποιὸς ἥταν μεγαλύτερος καὶ ποιὸς μικρότερος!

Τέλος, ἀφοῦ τοὺς ἔδωσε ὅσο σιτάρι μποροῦσαν νὰ σηκώσουν, τοὺς ἄφησε νὰ φύγουν. Διέταξε καὶ πάλι τοὺς ἀνθρώπους του νὰ βάλουν ξανὰ τὰ χρήματα μέσα στὰ τσουβάλια τους. Στοῦ Βενιαμίν τὸ φόρτωμα εἶπε νὰ βάλουν καὶ τὸ χρυσὸ του ποτήρι, μὲ τὸ ὅποιο ἔπινε νερό.

7. Ο ΙΩΣΗΦ ΦΑΝΕΡΩΝΕΤΑΙ

Δὲν εἶχαν προχωρήσει πολὺ τὰ παιδιὰ τοῦ Ἰακώβ, ὅταν εῖδαν πίσω τους νὰ ἔρχωνται καβαλάρηδες Αἰγύπτιοι καὶ νὰ τοὺς σταματοῦν.

—Γιατί, ὀχάριστοι, κλέψατε τὸ χρυσὸ ποτήρι τοῦ ἄρχοντά μας, μὲ τὸ ὅποιο ἔπινε νερό; εἶπε ὁ ἐπὶ κεφαλῆς.

—“Οχι, κύριε, εἶπαν, δὲν εἴμαστε κλέφτες.

‘Αμέσως κατέβασαν τὰ φορτώματα μὲ τὸ σιτάρι καὶ

άρχισαν νὰ ψάχνουν. Πραγματικὰ βρῆκαν τὸ ποτήρι στὰ φόρτωμα τοῦ Βενιαμίν. "Όλοι τὰ ἔχασαν! Δὲν ήξεραν τί νὰ σκεφτοῦν.

—'Ο κλέφτης θὰ ἔρθη σκλάβος τοῦ κυρίου μας, εἶπε. 'Εσεῖς οἱ ἄλλοι μπορεῖτε νὰ φύγετε.

Πῶς ὅμως νὰ ἔφευγαν μόνοι τους; "Ηταν σίγουρο πώς, ἀν πήγαιναν στὸν πατέρα τους χωρὶς τὸν Βενιαμίν, αὐτὸς θὰ πέθαινε ἀπὸ τὴ λύπη του. "Ετσι ἀποφάσισαν νὰ γυρίσουν ὅλοι πίσω.

"Οταν γύρισαν, ὁ 'Ιούδας γονάτισε καὶ παρακαλοῦσε τὸν 'Ιωσήφ.

—Λυπήσου μας, κύριε, εἶπε. Δὲν εἴμαστε κλέφτες. Εἴμαστε καλοὶ ἀνθρωποι. Δὲν ξέρομε πῶς βρέθηκε τὸ χρυσὸ ποτήρι στὰ σακκιὰ τοῦ ἀδερφοῦ μας. Μὴ θελήστης νὰ κάμης κακὸ στὸν γέρο πατέρα μας. Θὰ πεθάνῃ ἀμέσως, ὅταν τὸ μικρότερο καὶ ἀγαπημένο του παιδὶ μείνη στὴν Αἴγυπτο. Κράτησε ἀν θέλης ἐμένα γιὰ παντοτινό σου δοῦλο.

'Ο 'Ιωσήφ δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῇ ὄλλο. Δάκρυα ἀρχισαν νὰ τρέχουν ἀπὸ τὰ μάτια του. "Επεσε στὴν ἀγκαλιά τους καὶ τοὺς εἶπε:

—'Αδέρφια μου, ἐγὼ είμαι ὁ 'Ιωσήφ, ὁ ἀδερφός σας. Μὴ φοβᾶστε. 'Ο Θεός μ' ἔσωσε καὶ μ' ἔφερε σ' αὐτὸ τὸ ἀξίωμα, γιὰ νὰ σᾶς βοηθήσω. "Αλλα πέντε χρόνια θὰ ἔχωμε δυστυχία. Πηγαίνετε λοιπὸν πίσω καὶ φέρτε καὶ τὸν πατέρα μας. "Έχει πολὺ μέρος ἐδῶ, γιὰ νὰ ζήσετε πλούσια.

"Επειτα ὁ 'Ιωσήφ τοὺς ἔδωσε δῶρα πολλὰ γιὰ τὸν πατέρα του καὶ πολλὲς ἀμαξες, γιὰ νὰ ἔρθουν μὲ ὅλα τους τὰ ὑπάρχοντα. "Ετσι αὐτοὶ ξεκίνησαν χαρούμενοι γιὰ τὴν πατρίδα τους.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- α) Ποιός ἔδωσε τὸν λόγο του στὸν 'Ιακώβ ὅτι θὰ ἔφερνε πίσω τὸν Βενιαμίν; β) Κράτησε ὁ 'Ιωσήφ κακία γιὰ τ' ἀδέρφια του γιὰ ὅσα τοῦ εἶχαν κάμει; Τί δίδαγμα βγάζεις;



8. Ο ΙΑΚΩΒ ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ

"Οταν δὲ Ἰακὼβ ἔμαθε ἀπὸ τὰ παιδιά του ὅτι ζοῦσε τὸ χαμένο του παιδί, δὲν τὸ πίστεψε. Μόλις ὅμως εἶδε τὶς ἄμαξες ποὺ εἶχε στείλει δὲν Ἰωσήφ γιὰ νὰ ταξιδέψῃ, πίστεψε καὶ ἀρχισε νὰ ἐτοιμάζεται γιὰ τὸ ταξίδι.

"Υστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες ξεκίνησαν. 'Ο Ἰωσήφ, ὅταν ἔμαθε ὅτι ἔρχεται δὲν πατέρας του, ἔτρεξε νὰ τὸν προϋπαντήσῃ.

Μόλις ἀντίκρυσε δὲν ἔνας τὸν ἄλλον, ἀγκαλιάστηκαν μὲ δάκρυα στὰ μάτια καὶ φιλήθηκαν.

Δεκαεπτά χρόνια ἔζησε δὲν Ἰακὼβ στὴν Αἴγυπτο κι ἐκεῖ πολὺ γέρος πέθανε, ἀφοῦ εὐλόγησε ὅλα του τὰ παιδιά καὶ προφήτεψε ὅτι ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα θὰ γεννηθῇ δὲν Χριστός. Τὰ παιδιά του καὶ πολλοὶ Αἴγυπτοι ἔφεραν τὸ σῶμα του στὴν πατρικὴ γῆ, ὅπου τὸ ἔθαψαν μὲ πολλὲς τιμές.

"Υστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια πέθανε καὶ δὲν Ἰωσήφ, ἀφοῦ εὐλόγησε ὅλες τὶς οἰκογένειες τῶν ἀδερφῶν του. Τοὺς παρήγγειλε ἀκόμη, ὅταν θὰ γύριζαν στὴν πατρική τους γῆ, νὰ ἔπαιρναν μαζὶ τους καὶ τὰ κόκκαλά του καὶ νὰ τὰ ἔθαψαν ἐκεῖ, στὴ γῆ τῶν πατέρων τους Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ.

—'Ο Θεός, εἶπε, θὰ σᾶς ὁδηγήσῃ πάλι μιὰ μέρα στὴν πατρική μας γῆ, τὴ γῆ Χαναάν.

"Ἐτσι πέθανε ἥσυχος κι εὔτυχισμένος δὲν καλὸς Ἰωσήφ. 'Η ἐκκλησία μας τὸν ὠνόμασε πάγκαλον καὶ γιορτάζει τὴ μνήμη του κάθε χρόνο τὴ Μεγάλη Δευτέρα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- α) Τί προφήτεψε δὲν Ἰωσήφ πεθαίνοντας; β) Πῶς ὑποδέχτηκε τὸν πατέρα του, γιὰ νὰ τὸν τιμῆσῃ;



Δ!
Η ἸСТОΡΙΑ
ΤΟΥ ΜΩΥΣΗ ΚΑΙ'
ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΤΟΥ ΝΑΤΗ

1. Η ΓΕΝΝΗΣΙ ΤΟΥ ΜΩΥΣΗ

Πέρασαν πολλά χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ οἱ Ἰσραηλίτες ἥρθαν στὴν Αἴγυπτο. Οἱ Αἰγύπτιοι τοὺς κακομεταχειρίζονταν καὶ αὐτοὶ ὑπέφεραν πολύ. Δὲν τοὺς ἥθελαν πιά, τοὺς μισοῦσαν, διότι φοβόντουσαν μήπως ἐνωθοῦν μὲ τοὺς ἔχθρούς τους καὶ τοὺς νικήσουν. Γιὰ νὰ λιγοστέψουν, δ Φαραὼ ἔδωσε διαταγὴ νὰ ρίχνουν ὅλα τὰ νεογέννητα ἄγόρια τῶν Ἰσραηλιτῶν στὸν Νεῖλο ποταμὸ καὶ νὰ πνίγωνται.

Μιὰ μητέρα, γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὸ παιδί της, τὸ ἔβαλε μέσα σ' ἓνα πτανέρι, ποὺ τὸ εἶχε ἀλείψει μὲ πίσσα, κι ἔτσι τὸ



άφησε στήν άκρη τοῦ ποταμοῦ. Ἐκεῖ κοντά ἀφησε καὶ τὴ μεγάλη τῆς κόρη, γιὰ νὰ δῆ, κρυμμένη στὰ καλάμια, τί θὰ γινόταν.

Σὲ λίγο ἔφτασε ἐκεῖ μὲ τὶς δοῦλες τῆς ἡ κόρη τοῦ Φαραὼ καὶ μετὰ ὅλα τὰ κορίτσια ἄρχισαν νὰ παιζουν. Ἐκεῖ ποὺ ἔπαιζαν εἶδαν τὸ πανέρι καί, ὅταν τὸ ἄνοιξαν, εἶδαν νὰ τοὺς χαμογελάτη ἔνα ὅμορφο ἀγόρι. Ἡ βασιλοπούλα τὸ λυπήθηκε καὶ ἀποφάσισε νὰ φροντίσῃ γι' αὐτό.

Τότε παρουσιάστηκε ἡ ἀδερφὴ τοῦ μικροῦ καὶ ρώτησε τὴ βασιλοπούλα ἂν ἥθελε νὰ τῆς βρῆ μία μάννα νὰ τὸ θηλάζῃ. Αὔτὴ δέχτηκε. Ἀμέσως τὸ κορίτσι ἔτρεξε, φώναξε τὴ μητέρα τῆς καὶ ἡ βασιλοπούλα τῆς παρέδωσε τὸ παιδί νὰ τὸ μεγαλώσῃ καὶ μετὰ νὰ τὸ φέρη σ' αὐτήν, γιὰ νὰ τὸ μορφώσῃ βασιλικά. Ἡ βασιλοπούλα μάλιστα τὸ ὡνόμασε Μωυσῆ, ποὺ έδειπνος ἀπὸ τὰ νερά.

Πραγματικά, ὅταν μεγάλωσε ὁ Μωυσῆς, τὸν πῆγε ἡ μητέρα του στὸ παλάτι, ὅπου μορφώθηκε σὰν βασιλόπουλο.

2. Η ΦΛΕΓΟΜΕΝΗ ΒΑΤΟΣ

‘Ο Μωυσῆς ἀναγκάστηκε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ παλάτι καὶ τὴν Αἴγυπτο καὶ νὰ πάη στὴ γῆ Μαδιὰμ νὰ ζήσῃ σὰν τσοπάνος, ἐπειδὴ σκότωσε ἔναν Αἰγύπτιο, ποὺ χτύπησε ἄδικα κάποιον Ἰσραηλίτη.

Μιὰ μέρα, ἐκεῖ ποὺ ἔβοσκε τὰ πρόβατά του, εἶδε ἔνα παράξενο πρᾶγμα: Μία βάτος ἔβγαζε φλόγες, χωρὶς νὰ καίγεται.

Παραξενεμένος πλησίασε ὁ Μωυσῆς καὶ ἀκουσε μιὰ φωνὴ νὰ τοῦ λένε:

—Μὴ προχωρῆς! Βγάλε τὰ παπούτσια σου, διότι ὁ τόπος ποὺ πατᾶς εἶναι Ἱερός! Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου καὶ ἥρθα νὰ σᾶς βγάλω ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ νὰ σᾶς ὀδηγήσω στὴ γῆ Χαναάν. Νὰ πᾶς στὸν Φαραὼ καὶ νὰ τοῦ πῆσεν ἀφήση ἐλεύθερο τὸν λαό μου νὰ φύγη.

‘Ο Μωυσῆς δίσταζε. Φοβόταν νὰ παρουσιαστῇ στὸν Φαραὼ.

— Εἶμαι ἀδύνατος καὶ βραδύγλωσσος, εἶπε στὸν Θεό. Φοβοῦμαι νὰ παρουσιαστῶ μπροστά του.

‘Ο Θεὸς ὅμως τοῦ ἔδωσε θάρρος καὶ τὸν παρακίνησε νὰ πάρῃ μαζί του τὸν ἀδερφό του Ἀαρών.

3. ΟΙ 10 ΠΛΗΓΕΣ ΤΟΥ ΦΑΡΑΩ

Σύμφωνα μὲ τὴ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ ἀδερφός του, ὁ Ἀαρών, παρουσιάστηκαν στὸν Φαραὼ καὶ τοῦ ζήτησαν ν' ἀφήσῃ ἐλεύθερο τὸν λαό τους νὰ φύγῃ.

‘Ο Φαραὼ ὅμως ὅχι μόνο δὲν δέχτηκε ν' ἀφήσῃ ἐλεύθερους τοὺς Ἰσραηλίτες νὰ φύγουν, ἀλλὰ φέρθηκε σκληρά στὸν Μωυσῆ.

“Ετσι ὁ Θεός, γιὰ ν' ἀναγκάσῃ τὸν Φαραὼ ν' ἀφήσῃ τὸν λαό Του νὰ φύγῃ, τιμώρησε τοὺς Αἴγυπτίους μὲ 10 τιμωρίες, ποὺ λέγονται οἱ 10 πληγὲς τοῦ Φαραὼ. Σύμφωνα μὲ τὶς 9 πρῶτες:



1) Τὸ νερὸ τοῦ Νείλου ἔγινε αἷμα, τὰ ψάρια ψόφησαν καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ὑπέφεραν ἀπὸ νερό.

2) Οἱ λίμνες καὶ τὰ ποτάμια γέμισαν ἀπὸ βατράχια, ποὺ ἔβγαιναν ἔξω κι ἔμπαιναν σὲ ὅλα τὰ σπίτια τῶν Αἰγυπτίων.

3) Σύννεφα ὀλόκληρα ἀπὸ σκνίπες γέμισαν ὀλόκληρη τὴν Αἴγυπτο.

4) Πλῆθος ἀπὸ φοβερὲς μύγες ἄρχισε νὰ τοὺς τσιμπᾶ.

5) Βαρειὰ ἀρρώστια ἔπεσε στὰ ζῶα τῶν Αἰγυπτίων καὶ αὐτὰ ψοφοῦσαν.

6) Γέμισαν τὰ σώματα τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῶν ζώων ἀπὸ φοβερὲς πληγές.

7) Ἔπεσε δυνατὸ χαλάζι καὶ κατέστρεψε ὅλα τὰ σπαρτά τους.

8) Γέμισε ὁ οὐρανὸς ἀπὸ ἀκρίδες, ποὺ κατέφαγαν ὅλα τὰ φυτά.

9) Ἔπεσε πυκνὸ σκοτάδι γιὰ τρεῖς ἡμέρες στὴν περιοχὴ τῶν Αἰγυπτίων, ἐνῶ στοὺς Ἰσραηλίτες ὑπῆρχε φῶς.

Παρ’ ὅλες ὅμως αὐτὲς τὶς πληγὲς ποὺ ἔστειλε ὁ Θεὸς στὸν Φαραὼ, αὐτὸς ἔμενε ἀμετανόητος καὶ δὲν ἄφηνε τοὺς Αἰγυπτίους νὰ φύγουν, διότι χρειαζόταν ἐργαστικὰ χέρια. Ἔτσι ὁ Θεὸς ἀποφάσισε νὰ στείλῃ τὴν τελευταία καὶ φοβερώτερη πληγή, τὴ δεκάτη.

Σύμφωνα μὲ αὐτὴ ὄγγελος Κυρίου θὰ περνοῦσε ἀπὸ τὰ σπίτια τῶν Αἰγυπτίων καὶ θὰ σκότωνε κάθε πρωτότοκο παιδί καὶ ζῶο. Γιὰ νὰ γλυτώσουν οἱ Ἰσραηλίτες ἔπρεπε νὰ σφάξουν ἐνα ἄρνι καὶ μὲ τὸ αἷμα του νὰ βάψουν τὴν πόρτα τους, γιὰ νὰ γνωρίσῃ ὁ ὄγγελος τὰ σπίτια καὶ νὰ μήν πεθάνουν καὶ τὰ δικά τους παιδιά καὶ ζῶα.

Τὸ ἄρνι αὐτὸ ἔπρεπε, σύμφωνα μὲ ὅσα τοὺς εἶπε ὁ Μωυσῆς, νὰ τὸ φᾶνε ὀλόκληρο, χωρὶς νὰ σπάσουν τὰ κόκκαλά του, κι ἔπρεπε ἀκόμη νὰ εἰναι ἔτοιμοι νὰ φύγουν, διότι ὁ Φαραὼ θὰ τοὺς ἄφηνε ἐλεύθερους.

Ξαφνικὰ μέσα στὴ νύχτα φοβερὲς καὶ σπαραχτικὲς φωνὲς ἀκούστηκαν. Ὁ ὄγγελος τιμώρησε τοὺς Αἰγυπτίους. Ὅλα τὰ πρωτότοκα παιδιά καὶ ζῶα τους εἶχαν πεθάνει.

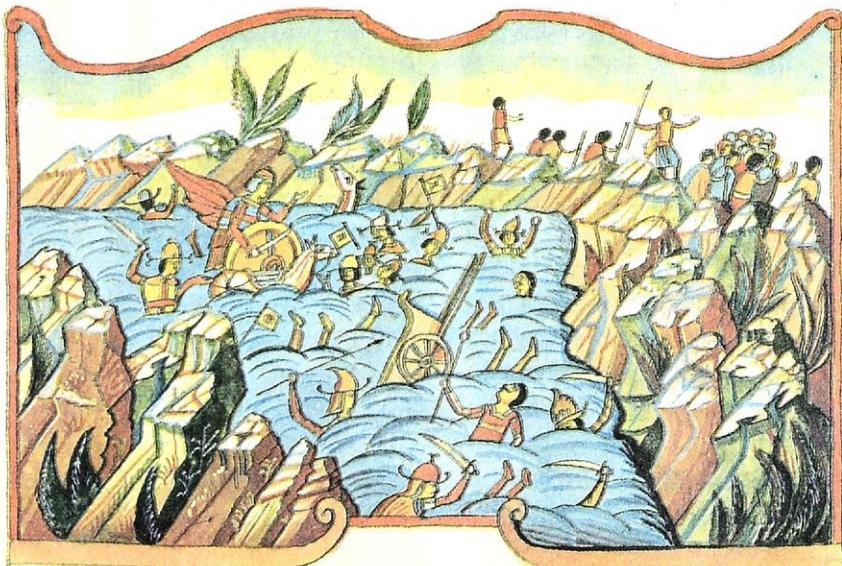
Τρομαγμένος δὲ Φαραὼ κάλεσε μέσα στήν νύχτα τὸν Μωυσῆν καὶ τοῦ ἔδωσε τὴν ἄδειαν νὰ φύγουν αὐτὸς καὶ ὅλος ὁ λαὸς τῶν Ἰσραηλίτων, ποὺ ἔφτανε τὶς ἑξακόσιες χιλιάδες ἄντρες.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ — ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ

α) Γιατί δὲν ἀφηνε δὲ Φαραὼ τοὺς Ἰσραηλίτες νὰ φύγουν; β) Τί θὰ πῆ Μωυσῆς; γ) Γιατί ὁ Μωυσῆς ἔφυγε ἀπὸ τὸν ἀνάκτορα; γ) Ποιές ἦταν οἱ δέκα πληγές ποὺ ἔστειλε ὁ Θεὸς στὸν Φαραὼ; ε) Ὁ Μωυσῆς, ποὺ σώθηκε ἀνάμεσα σὲ χιλιάδες παιδιά ποὺ πνίγηκαν μέσα στὸν Νεῖλο, συμβολίζει τὸν Χριστό, ποὺ σώθηκε ἀνάμεσα σὲ χιλιάδες παιδιά ποὺ ἔσφαξε ὁ Ἡρώδης. στ) Τὸ ἀρνὶ ποὺ ἔσφαξαν οἱ Ἰσραηλίτες καὶ μὲ τὸ αἷμα τοῦ ὅποιου ἔβαψαν τὶς πόρτες καὶ σώθηκαν συμβολίζει καὶ αὐτὸ τὸν Χριστό, μὲ τὸ αἷμα τοῦ ὅποιου, δηλαδὴ μὲ τὴ θεία μετάληψι, σωζόμαστε ἀπὸ τὶς ἀμαρτίες.

4. Η ΔΙΑΒΑΣΙ ΤΗΣ ΕΡΥΘΡΑΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Μόλις δόθηκε ἡ ἄδεια, ὅλοι οἱ Ἰσραηλίτες ξεκίνησαν. Μία στήλη καπνοῦ τὴν ἡμέραν καὶ μία φωτεινὴ στήλη τὴν



νύχτα τοὺς ὀδηγοῦσαν. "Ολοὶ μαζὶ προχωροῦσαν γιὰ τὴ γῆ Χαναάν, τὴ γῆ τῶν πατέρων τους. Σιγὰ σιγὰ ἔφτασαν στὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα καὶ κάθησαν νὰ ξεκουραστοῦν.

Ξαφνικὰ εἶδαν πίσω τους νὰ ἔρχωνται οἱ Αἰγύπτιοι. 'Ο Φαραὼ μετανόησε, ποὺ ἄφησε τοὺς Ἰσραηλίτες νὰ φύγουν κι ἔχασε τόσες χιλιάδες ἐργατικὰ χέρια, κι ἔτρεξε νὰ τοὺς προφτάσῃ.

Οἱ Ἰσραηλίτες δὲν ἤξεραν τί νὰ κάμουν. Ἐμπρὸς βρισκόταν ἡ θάλασσα καὶ πίσω οἱ Αἰγύπτιοι. Ἀρχισαν νὰ παραπονιοῦνται ἐναντίον τοῦ Μωυσῆ.

—Καλύτερα νὰ πεθαίναμε στὴν Αἴγυπτο παρὰ στὴν ἔρημο, ἔλεγαν. Δὲν ὑπῆρχαν μνήματα στὴν Αἴγυπτο καὶ ἤρθαμε νὰ ταφοῦμε στὴν ἔρημο; ρωτοῦσε ὁ ἔνας τὸν ἄλλο.

'Ο Μωυσῆς κοίταξε τὸν λαό του, κοίταξε πίσω τοὺς Αἰγυπτίους ποὺ ἔρχονταν, ὕψωσε τὸ χέρι του καὶ φώναξε δυνατά:

—Μὴ φοβᾶστε! Περιμένετε νὰ δῆτε τὴ σωτηρία ποὺ θὰ μᾶς δώσῃ ὁ Κύριος.

Καὶ ἀμέσως, σύμφωνα μὲ τὴ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ, χτύπησε μὲ τὸ ραβδί του τὰ νερὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης κι ἔγινε μεγάλο καὶ πρωτάκουστο θαῦμα! Σχίστηκαν τὰ νερὰ στὴ μέση καὶ ἀνοίχτηκε ἔνας διάδρομος μέσα στὴ θάλασσα, σὰ νὰ πάγωσαν ξαφνικὰ τὰ νερὰ ἀπὸ τὰ δύο μέρη.

Προχώρησαν μέσα οἱ Ἰσραηλίτες καὶ πέρασαν δλοι ἀπέναντι, χωρὶς νὰ βραχοῦν τὰ πόδια τους. Πίσω τους ἔρχονταν οἱ Αἰγύπτιοι, ποὺ μπῆκαν καὶ αὐτοὶ μέσα στὸ ἀνοιγμα τῆς θάλασσας, χωρὶς νὰ σκεφτοῦν.

Τότε ὁ Μωυσῆς, μόλις εἶδε πώς ὅλος ὁ λαός του εἶχε περάσει, σήκωσε τὸ ραβδί του καὶ τὰ νερὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ξανάκλεισαν καὶ σκέπτασαν ὅλο τὸν στρατὸ τῶν Αἰγυπτίων.

Οἱ Ἰσραηλίτες, μόλις εἶδαν τὴ θεῖκὴ σωτηρία τους καὶ τοὺς ἔχθρούς τους νὰ ἔξαφανίζωνται μπροστὰ στὰ μάτια τους, ἔπεσαν γονατιστοὶ κι εύχαριστησαν τὸν Θεό.



“Υστερα μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν Μαριάμ, τὴν ἀδερφὴν τοῦ
Ἀαρὼν καὶ τοῦ Μωυσῆ, ἔστησαν χορὸν καὶ τραγούδησαν.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ — ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ

α) Ὡς σωτηρία τῶν Ἰσραηλίτων καὶ ἡ καταστροφὴ τῶν Αἰγυπτίων σοῦ θυμίζουν ἄλλη σωτηρία καλῶν ἀνθρώπων καὶ ἄλλη καταστροφὴ κακῶν; β) Ὡς Ἐρυθρὰ θάλασσα συμβολίζει τὴν κολυμβήθρα. “Οπως δέ ταν πέρασαν οἱ Ἰσραηλίτες τὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα, γλύτωσαν ἀπὸ τῆ σκλαβιά, ἔτσι καὶ οἱ χριστιανοὶ γλυτώνουν ἀπὸ τὴν ἀμαρτία, δέ ταν βαπτίζονται.

5. Η ΖΩΗ ΣΤΗΝ ΕΡΗΜΟ

Μετὰ τὸ πέρασμα τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἀρχισε ἐνα κουραστικὸ ταξίδι μέσα στὴν ἔρημο. Ἐδῶ οἱ Ἰσραηλίτες ὑπέφεραν πολλά, ἄλλὰ πάντοτε ὁ Θεὸς τοὺς βοήθαγε καὶ τοὺς ἔσωζε.

Κάποτε τρεῖς ἡμέρες ἔμειναν χωρὶς νερό. “Υστερα βρῆκαν λίγο, ἄλλὰ καὶ αὐτὸ ἥταν πικρό. ‘Ο Μωυσῆς μ’ ἔνα δύλο, ποὺ τοῦ ὑπέδειξε ὁ Θεὸς, ἔκαμε τὸ νερὸ γλυκό.

Ἐπειτα ἔφτασαν στὴν ἔρημο Σιν. Ἐκεῖ τελείωσαν οἱ τροφές τους καὶ ἀρχισαν νὰ πεινοῦν.

Παραπονιόνταν πάλι στὸν Μωυσῆ κι ἔλεγαν:

— Καλύτερα νὰ μέναμε σκλάβοι στὴν Αἴγυπτο. Ἐκεῖ θὰ χορταίναμε τούλαχιστον ψωμί.

Μόνο ὁ Μωυσῆς δὲν ἀπελπιζόταν. Πίστευε πῶς ὁ Θεός, ποὺ τοὺς βοήθησε μέχρι τώρα, θὰ κανε τὸ θαῦμα του καὶ πάλι. Γονάτισε καὶ παρακάλεσε τὸν Θεὸν νὰ τοὺς βοηθήσῃ.

Πραγματικὰ τὴν ἄλλη μέρα εἶδαν παραξενεμένοι ὅλη τὴ γῆ νὰ είναι σκεπασμένη μὲ μία ἀσπρη σκόνη σὰν ἀλεύρι.

‘Ο Μωυσῆς τοὺς ἔξήγησε τὶ ἥταν ἡ σκόνη αὐτῆ.

— Μὲ αὐτὴ θὰ φτειάνετε ψωμί, τοὺς εἶπε. Τὴ στέλνει ὁ Θεὸς καὶ πρέπει νὰ μαζεύετε μόνο ὅση σᾶς χρειάζεται γιὰ μιὰ μέρα, διότι θὰ μᾶς στέλνῃ κάθε μέρα.

Τὴν τροφὴν αὐτὴ τὴν ὡνόμασαν «μάννα».

Κάθε βράδυ ἐπίσης ἔπεφταν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἑκατομμύρια ὄρτυκια, ποὺ τὰ ἔπιαναν καὶ τὰ ἔτρωγαν. Ἐτσι κάθε μέρα εἶχαν ψωμὶ καὶ κρέας. Κάθε μέρα μάζευαν καινούργιο «μάννα». «Οσοι μάζευαν παραπάνω τό βρισκαν τὴν ἄλλη μέρα σκουληκιασμένο. Μόνο τὴν παραμονὴ τοῦ Σαββάτου μάζευαν γιὰ δύο μέρες, διότι τὸ Σάββατο δὲν ἐπιτρέποταν νὰ δουλεύουν. Αὐτὸ δὲν πάθαινε τίποτε. Οὔτε σκουληκιαζε οὔτε μύριζε, διότι τὸ ἐπέτρεπτε ὁ Θεός.

Σὲ ἀνάμνησι αὐτοῦ τοῦ θαύματος διέταξε ὁ Μωυσῆς καὶ μάζεψαν λίγο «μάννα» σὲ μία χρυσὴ στάμνα, γιὰ νὰ τὸ ἔχουν καὶ νὰ τὸ δείχνουν στὰ παιδιά τους.

Σαράντα ὄλοκληρα χρόνια γύριζαν στὴν ἔρημο οἱ Ἰσραηλίτες. Σαράντα ὄλοκληρα χρόνια ὁ Θεὸς τοὺς ἔστελνε τὸ «μάννα».

Μιὰ ἄλλη φορὰ τοὺς ἔλειψε τὸ νερὸν καὶ παραπονιόνταν πάλι στὸν Μωυσῆ. Ὁ Μωυσῆς τότε, ἀφοῦ ἔκαμε τὴν προσευχὴν του, χτύπησε μὲ τὸ ραβδί του ἔνα βράχο καὶ ἀμέσως ἅρχισε νὰ βγαίνη ἄφθονο νερό.

Κάποτε πάλι τοὺς ἔκαμε ἐπίθεσι ἔνας βασιλιάς, ποὺ λεγόταν Ἀμαλήκ. Ὁ Μωυσῆς τότε ἔστειλε ἐναντίον του τὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ. Αὐτὸς μαζὶ μὲ τὸν Ἀαρὼν καὶ τὸν Ὠρ ἀνέβηκε σ' ἔνα ὕψωμα καὶ ὁ Μωυσῆς ὕψωσε τὰ χέρια του, ὥστε νὰ σχηματίσῃ σταυρὸν μὲ τὸ σῶμα του. Τότε αὐτοὶ εἶδαν πώς, ὅση ὥρα ὁ Μωυσῆς κρατοῦσε τὰ χέρια του ὑψωμένα, νικοῦσαν οἱ Ἰσραηλίτες καὶ πώς, ὅταν τὰ κατέβαζε, νικοῦσαν οἱ ἔχθροί τους. Ἀλλὰ ὁ Μωυσῆς εἶχε γεράσει πιὰ καὶ δὲν μποροῦσε νὰ κρατήσῃ τὰ χέρια του συνεχῶς ὑψωμένα. Ἐτσι ὁ Ἀαρὼν καὶ ὁ Ὠρ ἔσκυβαν καὶ σήκωνε ὁ καθένας ἀπὸ ἔνα χέρι τοῦ Μωυσῆ. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο οἱ Ἰσραηλίτες νικοῦσαν συνεχῶς τοὺς ἔχθρούς τους καὶ τέλος τοὺς ἔξωντωσαν.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ — ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ — ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

α) Τὸ ξύλο ποὺ γλύκανε τὸ πικρὸν νερὸν συμβολίζει τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, ποὺ ὕστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια θὰ σκόρπιζε τὴν χαρὰ καὶ τὴν γλύκα στὶς καρδιὲς τῶν ἀνθρώπων. β) Οἱ Ἰσραηλίτες ἔπερπετε νὰ μαζεύουν

μόνο για μία μέρα τροφή. 'Αλλὰ κι έμεις σήμερα λέμε: «Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιουσίον δός ἡμῖν σήμερον». γ) Τί διδάσκει σὲ μᾶς τὸ δότι ὁ Θεὸς ἔφη τὸ «μάννα» ποὺ μάζευαν τὴν Παρασκευὴν νὰ διατηρῆται καὶ τὸ Σάββατο; δ) Τί μᾶς διδάσκει ἡ νίκη ποὺ πέτυχαν οἱ Ἰσραηλίτες, ὅταν ὁ Μωυσῆς εἶχε ὑψωμένα τὰ χέρια του σὲ σχῆμα σταυροῦ;

6. Ο ΜΩΥΣΗΣ ΣΤΟ ΟΡΟΣ ΣΙΝΑ

'Αφοῦ προχώρησαν οἱ Ἰσραηλίτες, ἔφτασαν στὴν ἕρημο Σινᾶ καὶ στρατοπέδευσαν κάτω ἀπὸ τὸ ὅρος Σινᾶ.

'Εκεī κάλεσε ὁ Θεὸς τὸν Μωυσῆν ν' ἀνέβη στὸ ὅρος, γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὶς ἐντολές Του. Πρὶν ἀνεβῆ, ὁ Μωυσῆς διέταξε τὸν λαό του νὰ νηστέψῃ τρεῖς ἡμέρες καὶ νὰ καθαριστῇ.

Τὴν τρίτη μέρα φοβερὲς βροντὲς ἀρχισαν νὰ ἀκούγωνται. Τὸ βουνὸ δλόκληρο ἔτρεμε. Ἀστραπὲς ἔσχιζαν τὸν οὐρανὸ καὶ φώτιζαν τὰ γύρω μέρη. Καπνὸς πυκνὸς ἔβγαινε ἀπ' ὅλο τὸ βουνὸ καὶ χιλιάδες βροντερὲς σάλπιγγες σάλπιζαν δυνατά. "Ολοι φοβήθηκαν καὶ ἀπομακρύνθηκαν.

Μέσα σ' αὐτὸν τὸν χαλασμὸ δ Μωυσῆς, σύμφωνα μὲ τὴ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ, ἀνέβηκε νὰ πάρῃ τὶς ἐντολές Του.

Σαράντα δλόκληρες ἡμέρες ἔμεινε ἐκεī χωρὶς φαῖ καὶ νερό. Σαράντα δλόκληρες ἡμέρες τοῦ μιλοῦσε ὁ Θεὸς δυνατά, γιὰ ν' ἀκούῃ ὅλος ὁ λαός. Στὸ τέλος τοῦ ἔδωσε τὶς δέκα ἐντολές γραμμένες σὲ δύο πλάκες.

Σ' αὐτὲς τὶς σαράντα μέρες ὅμως οἱ Ἰσραηλίτες ξέχασαν τὸν ἀληθινὸ Θεό. Ξέχασαν ἀκόμη καὶ τὸν Μωυσῆ.

—Πέθανε, ἔλεγε ὁ ἔνας.

—Δὲν πρόκειται νὰ ξανάρθη, ἔλεγε ἄλλος.

Καὶ δὲν ἔφτανε αὐτό. Ζήτησαν μὲ μεγάλη ἐπιμονὴ ἀπὸ τὸν Ἀαρὼν νὰ τοὺς φτειάσῃ



ἔνα χρυσὸν μοσχάρι, γιὰ νὰ τὸ προσκυνοῦν σὰν Θεό.

— Θέλομε νὰ βλέπωμε τὸν Θεό μας, ἔλεγαν κι ἔδωσαν ὅλα τους τὰ χρυσαφικά, γιὰ νὰ γίνη τὸ χρυσὸν μοσχάρι.

‘Ο Θεὸς ὅμως, ποὺ τὰ βλέπει ὅλα, εἶδε καὶ τώρα τὴν ἀπιστία τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ εἶπε στὸν Μωυσῆ:

— Πήγαινε κάτω, ὁ λαός μου παραστράτησε.

Πῆρε ὁ Μωυσῆς τὶς δύο πλάκες μὲ τὶς δέκα ἐντολὲς καὶ ἀρχισε νὰ κατεβαίνῃ.

“Οταν κόντευε νὰ κατέβῃ ἀπὸ τὸ βουνό, εἶδε τοὺς Ἰσραηλίτες νὰ ἔχουν στὴ μέση τὸ χρυσὸν μοσχάρι καὶ νὰ τὸ προσκυνοῦν. Θύμωσε πολύ. Δὲν μποροῦσε νὰ τὸ πιστέψῃ. Αὔτοί, ποὺ τόσες φορὲς εἶδαν πώς ἡ σωτηρία τους ἔξαρτήθηκε ἀπὸ τὸν ἀληθινὸν Θεό, νὰ προσκυνοῦν τώρα ἔνα εἴδωλο!

Καθὼς ἦταν θυμωμένος, ἔπεσαν οἱ πλάκες κι ἔσπασαν.

Πῆρε ὑπέρερα τὸ χρυσὸν μοσχάρι καὶ τό σπασε σὲ μικρὰ κομμάτια σὰν σκόνη. Αὐτὴ τὴ σκόνη τὴν ἔριξε μέσα στὸ νερὸν νὰ τὴν πιοῦν.

7. ΟΙ ΔΕΚΑ ΕΝΤΟΛΕΣ

Μαζὶ μὲ τὸν Μωυσῆ θύμωσε καὶ ὁ Θεὸς πολύ. ‘Η ἀχαριστία τῶν Ἰσραηλιτῶν ἦταν μεγάλη. ’Ηθελε νὰ τοὺς τιμωρήσῃ. ‘Ο Μωυσῆς ὅμως προσευχόταν γονατιστὸς καὶ παρακαλοῦσε τὸν Θεὸν νὰ τοὺς λυπηθῇ καὶ τούτη τὴ φορὰ καὶ νὰ μὴν τοὺς καταστρέψῃ. Καὶ ὁ Θεὸς τοὺς συγχώρησε καὶ πάλι, γιατὶ συγχωρεῖ πάντοτε ὅσους μετανοοῦν.

Ἐπειτα ἔσανακάλεσε τὸν Μωυσῆ πάνω στὸ βουνό, γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ πάλι τὶς δέκα ἐντολές.

Καὶ ὁ Μωυσῆς ὑπάκουα πάλι ἔσκινησε γιὰ τὸ βουνό, ὅπου ἔμεινε ἄλλες σαράντα μέρες, καὶ τέλος κατέβηκε κρατώντας στὰ δυό του χέρια δύο μεγάλες πλάκες, ὅπου ἦταν γραμμένες οἱ ἔξης δέκα ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ:

1) Ἐγὼ εἰμαι Κύριος ὁ Θεός σου. Ἀλλοι Θεοὶ ἐκτὸς ἀπὸ μένα δὲν ὑπάρχουν.

2) Νὰ μὴ φτειάνῃς εἴδωλα γιὰ τὸν ἑαυτό σου καὶ γιὰ ὅλα ὅσα ὑπάρχουν στὴ γῆ, στὸν ἀέρα καὶ στὴ θάλασσα

καὶ νὰ μὴν τὰ λατρεύης.

3) Νὰ μὴν ὁρκίζεσαι γιὰ μικροπράγματα.

4) Νὰ θυμᾶσαι τὴν ἡμέρα τοῦ Σαββάτου καὶ νὰ τὴν ἀγιάζῃς. "Εξι μέρες νὰ ἐργάζεσαι καὶ τὴν ἑβδόμη νὰ τὴν ἀφιερώνῃς στὸν Θεό Σου.

5) Νὰ τιμᾶς τὸν πατέρα σου καὶ τὴ μητέρα σου, γιὰ νὰ ζήσης πολλὰ χρόνια καὶ νὰ εύτυχήστης.

5) Νὰ μὴν προσβάλλῃς τὴν τιμὴ τοῦ ἄλλου.

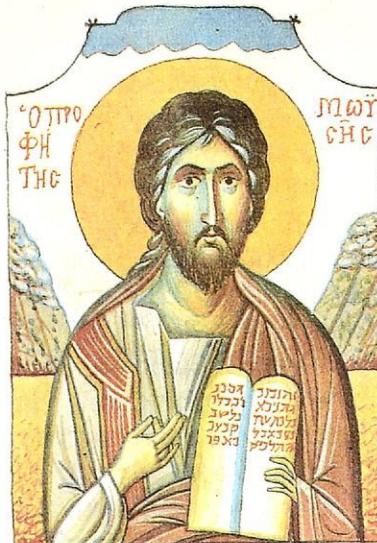
7) Νὰ μὴν κλέψῃς.

8) Νὰ μὴ σκοτώνῃς.

9) Νὰ μὴν ψευδομαρτυρήσῃς κατὰ τοῦ πλησίον σου.

10) Νὰ μὴν ἐπιθυμῆς καὶ ζηλεύῃς ὅσα ἀνήκουν στὸν πλησίον σου.

Τὶς πλάκες μὲ τὶς δέκα ἐντολὲς τὶς ἔβαλαν στὴν κιβωτὸ τῆς Διαθήκης, ποὺ ἦταν ἕνα πολύτιμο ξύλινο κιβώτιο.



ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ – ΑΣΚΗΣΕΙΣ – ΕΡΓΑΣΙΕΣ

α) Μάθε τὶς δέκα ἐντολὲς ἀπ’ ἔξω. β) Γράψε καθαρὸ σὲ δύο χαρτόνια, ποὺ νὰ θυμίζουν τὶς δύο πλάκες, τὶς δέκα ἐντολές. γ) Ποιέσ εντολὲς μιλοῦν γιὰ καθήκοντα πρὸς τὸν Θεὸ καὶ ποιέσ γιὰ καθήκοντα πρὸς τοὺς ἀνθρώπους; δ) Γράψε ἔχθεσι μὲ θέμα «Πῶς θὰ ἐφαρμόσω τὴν πέμπτη ἐντολὴ».

8. ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΙ ΣΤΗ ΧΑΝΑΑΝ

Στὴν περιοχὴ τοῦ Σινᾶ ἔμειναν ἀρκετὸ καιρὸ οἱ Ἰσραηλίτες. "Υστερα ξεκίνησαν γιὰ τὴ γῆ Χαναάν, τὴ γῆ τῶν πατέρων τους. "Οταν πλησίασαν, ἔστειλε ὁ Μωυσῆς κατασκόπους νὰ δοῦν καὶ νὰ ἔξετάσουν τὸ μέρος καὶ τοὺς ἀνθρώπους.

Ξεκίνησαν δώδεκα διαλεχτὰ παλληκάρια. Μαζί τους
ήταν καὶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ μὲ τὸν Χάλεβ.

Σαράντα δλόκληρες ἡμέρες καὶ νῦχτες ἔξεταζαν τὸ κάθε τί.

Τέλος γύρισαν. Εἶχαν δεῖ τὴ γῆ Χαναάν, τὴ «γῆ ποὺ ρέει
μέλι καὶ γάλα», ὅπως ἐλεγαν. Μίλησαν μὲ θαυμασμὸν γιὰ
τὸν τόπο.

— Εἶναι ὡραία ἡ χώρα καὶ πολὺ πλούσια, εἶπαν. "Εφε-
ραν μάλιστα μαζί τους καὶ διάφορους τεράστιους καρπούς,
ὅπως ἔνα μεγάλο σταφύλι ποὺ τὸ κουβαλοῦσαν δύο ἄν-
θρωποι.

"Εφεραν ὅμως καὶ μερικὲς δυσάρεστες πληροφορίες.

— Τὴ χώρα αὐτὴ τὴν κατοικοῦν τεράστιοι ἄνθρωποι,
εἶπαν. 'Εμεῖς εἴμαστε τίποτε μπροστά τους. Πανύψηλα τείχη
κλείνουν γύρω τὶς πόλεις κι ἔχουν φρούρια ἀπαρτα. Εἶναι
ἀδύνατο νὰ τοὺς νικήσωμε καὶ νὰ πάρωμε τὶς πόλεις τους.

Μόνο δ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ ὁ Χάλεβ εἶχαν διαφορετικὴ
γνώμη.

— Ὁχι, φώναξαν, θὰ τοὺς νικήσωμε.

Κανεὶς ὅμως δὲν τοὺς πίστευε. "Ολοι νόμιζαν πὼς ήταν
χαμένοι, πὼς θὰ καταστρέφονταν. "Εκλαιγαν, θρηνοῦσαν,



παραπονιόνταν. Ζητοῦσαν νὰ γυρίσουν πίσω στὴν Αἴγυπτο. Μερικοὶ μάλιστα ἔκαναν συνεννοήσεις, γιὰ νὰ βγάλουν ἄλλον ἀρχηγό, ποὺ θὰ τοὺς ὠδηγοῦσε πάλι στὴν Αἴγυπτο. Μάταια ἀγωνίζονταν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ ὁ Χάλεβ νὰ τοὺς κάνουν ν' ἀλλάξουν γνώμη.

‘Ο λαὸς αὐτός, ποὺ τόσες φορὲς εἶδε δλοφάνερη τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ἔδειχνε τόση ἀπιστία καὶ ἀχαριστία.

‘Ο Θεὸς ἀποφάσισε τότε νὰ τοὺς καταστρέψῃ ἐντελῶς. Ἀλλὰ ἡ θερμὴ προσευχὴ τοῦ Μωυσῆ καὶ πάλι τοὺς ἔσωσε. Καὶ ὁ Θεὸς ἀποφάσισε, ἀντὶ νὰ τοὺς καταστρέψῃ, νὰ μὴν ἐπιτρέψῃ σὲ κανένα ἀπὸ τοὺς μεγάλους στὴν ἥλικια, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ καὶ τὸν Χάλεβ, νὰ δῆ τὴ γῆ Χαναάν.

—“Ολοι θὰ πεθάνουν στὴν ἔρημο, εἶπε. Σαράντα χρόνια θὰ γυρίζουν, χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ μποῦν στὴ γῆ τῶν πατέρων τους.

Πραγματικά, ἐνῶ εἶχαν φτάσει ἔξω ἀπὸ τὴ γῆ Χαναάν, δὲν κατώρθωσαν νὰ μποῦν μέσα. Σαράντα δλόκληρα χρόνια τριγύριζαν στὴν ἔρημο καὶ βασανίζονταν γιὰ νὰ διορθωθοῦν καὶ νὰ πιστέψουν στὴ δύναμι τοῦ Θεοῦ, ποὺ μπορεῖ νὰ κάνῃ τὰ πάντα.

Στὰ σαράντα αὐτὰ χρόνια πολλὲς φορὲς ὁ Θεὸς ἔκαμε θαύματα καὶ τοὺς ἔσωσε ἀπὸ διάφορους κινδύνους.

Κάποτε γέμισε ὁ τόπος ἀπὸ φοβερὰ καὶ φαρμακερὰ φίδια, ποὺ δάγκωναν τοὺς ἀνθρώπους καὶ πέθαιναν. Τότε ὁ Μωυσῆς, σύμφωνα μὲ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ, ὕψωσε ἔνα στῦλο, τὸν ἔστησε ὅρθιο κι ἔβαλε πάνω του ἔνα μεγάλο χάλκινο φίδι. “Οποιος δαγκωνόταν ἀπὸ φίδι γύριζε καὶ κοίταζε τὸ χάλκινο φίδι καὶ ἀμέσως γινόταν καλά.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ — ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ

α) Ἡταν δίκαιη ἡ ἀπόφασι τοῦ Θεοῦ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς Ἰσραήλιτες ἔπειτα ἀπὸ τόση ἀπιστία ποὺ ἔδειξαν; β) Τί ἔπρεπε νὰ ποῦν, ὅταν ἀκούσαν ὅτι ἡταν δύσκολο νὰ νικήσουν τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔμεναν στὴ γῆ Χαναάν; γ) Τὸ χάλκινο φίδι πάνω στὸν στῦλο φανέρωνε τὸν Χριστό, ποὺ ὕστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια σταυρώθηκε, γιὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμο ἀπὸ τὴν ἀμαρτία.



9. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΩΥΣΗ

Πέρασαν τὰ σαράντα χρόνια στὴν ἔρημο. "Ολοὶ οἱ μεγάλοι εἶχαν πεθάνει ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, τὸν Χάλεβ καὶ τὸν γέρο πιὰ Μωυσῆ.

Ἄλλὰ καὶ ὁ Μωυσῆς κατάλαβε ὅτι θὰ πεθάνῃ, πρὶν δῆ τὴ γῆ τῶν πατέρων του, «τὴ γῆ ποὺ ρέει μέλι καὶ γάλα».

Μιὰ ζωὴ ὀλόκληρη εἶχε περάσει μὲ ἀγῶνες καὶ κακουχίες, μὲ προσευχές καὶ νηστεῖες, γιὰ νὰ φτάσῃ σ' αὐτὴ τὴ θαυμάσια γῆ. Καὶ τώρα, τώρα ποὺ ἔφτασε τόσο πολὺ κοντά της, ἔπρεπε νὰ κλείσῃ τὰ μάτια του γιὰ πάντα, χωρὶς νὰ πατήσῃ τὸ πόδι του σ' αὐτή.

"Ετσι πρόσταζε ὁ καλὸς Θεός. Καὶ ὁ Μωυσῆς, ὁ Μωυσῆς ποὺ ἔμαθε πάντα νὰ ὑπακούῃ στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, δέχτηκε καὶ τώρα ὑπάκουα ὅτι πρόσταζε ὁ Κύριος.

Συγκέντρωσε γιὰ τελευταία φορὰ τὸν λαό του κι ἔδωσε τὶς τελευταῖες ὁδηγίες. "Ωρισε ὡς διάδοχό του καὶ ἀρχιγὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν τὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια εὐλόγησε τὸν λαό του. "Ολοὶ ἐκλαιγαν καὶ ἄκουγαν



σιωπηλὰ τὶς τελευταῖς συμβουλές τοῦ μεγάλου ἀρχηγοῦ.

— Νὰ είστε ἀγαπημένοι, τοὺς ἔλεγε. Πάντοτε ν' ἀκολουθήτε τὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Θεὸς θὰ σᾶς εύλογή καὶ θὰ σᾶς ἀξιώσῃ νὰ κληρονομήσετε τὴ γῆ τῶν πατέρων σας.

”Επειτα συνέθεσε καὶ δίδαξε στὸν λαό του ἐνα ὑπέροχο ὄμνο. Μετὰ ἀνέβηκε πάνω στὸ βουνὸ Ναβαῦ, ἀπ' ὃπου τοῦ ἔδειξε ὁ Θεὸς ὅλη τὴν ἀπέραντη καὶ πλούσια χώρα, ποὺ θὰ ἔδινε, γιὰ νὰ κατοικήσῃ ὁ ἀγαπητὸς λαός Του.

Καὶ τὰ μάτια τοῦ Μωυσῆ, τὰ μάτια ποὺ γέρασαν μέσα στὴν ἔρημο, δάκρυσαν. Δάκρυσαν, καθὼς ἔβλεπαν ἀπὸ μακριὰ τὴ γῆ ποὺ τοὺς ἔταξε ὁ Θεός, γιὰ νὰ κατοικήσουν. Καταπράσινοι λόφοι, ποτάμια μὲ γάργαρα νερά, ἀπέραντοι κάμποι, πλούσιες πεδιάδες περίμεναν νὰ ὑποδεχτοῦν τὸν ἔκλεκτὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ.

Σὲ λίγο θὰ πέθαινε. Καταλάβαινε πώς ὁ θάνατός του πλησίαζε καὶ κοίταζε ἀχόρταγα. Κοίταζε νὰ χορτάσῃ τὸ μάτι του ἀπὸ τὴν ὁμορφιά. Πόσα δὲν σκεφτόταν τώρα! Πόσα θαύματα δὲν εἶδε μὲ τὰ μάτια του! Πόσες φορὲς δὲν μίλησε μὲ τὸν Θεό Του! Θυμήθηκε γιὰ λίγο ὅλη του τὴ ζωὴ. Τὴ ζωὴ στὸ παλάτι τοῦ Φαραώ, τὴ φλεγόμενη βάτο, τὶς πληγὲς τοῦ Φαραώ, τὸ σχίσιμο τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, τὸν βράχο ποὺ ἔβγαλε νερό, τὸ φίδι πάνω στὸν στῦλο ποὺ ἔσωζε τοὺς δαγκωμένους!

”Ετσι, χωρὶς νὰ καταλάβῃ, ἔκλεισε τὰ μάτια του καὶ πέθανε ὁ μεγάλος ἀρχηγός καὶ προφήτης.

Οἱ Ἰσραηλίτες ἔκλαψαν καὶ πένθησαν τὸν ἀρχηγό τους τριάντα δλόκληρες ἡμέρες.

ΤΜΝΟΣ ΤΟΥ ΜΩΥΣΗ

‘Ο Μωυσῆς, πρὶν πεθάνη, ἔκαμε τὸν παρακάτω ὄμνο:

“Θέλω νὰ ψάλω. Οὐρανέ, ἔλα κοντὰ ν' ἀκούσης,
καὶ γῆ, γονάτισε καὶ σὺ τὰ λόγια μου νὰ μάθης.

Θά ‘ναι βροχή, νερό, δροσιά ἐπάνω στὰ λουλούδια,
γιατὶ θὰ ψάλω τοῦ Θεοῦ τ’ ὄνομα τὸ μεγάλο!

”Οπως σκεπάζει ὁ ἀετὸς τὰ ἀετόπουλά του,
ἐφύλαξέ μας δ Θεὸς στὴν Αἴγυπτο κεῖ κάτω.

Κι θπως τ' ἀρπάζει στὰ φτερά, τὸν κίνδυνο νὰ φύγουν,
μᾶς ἔφερε ἀπ' τὸν Φαραὼ στὴ γῆ τὴν πατρικὴ μας.
Εἰν' ὁ Θεός μας φοβερός, βράχος σκληρός, μεγάλος
κι ἔξω ἀπ' αὐτὸν δὲν βρίσκεται θεὸς κανένας ἄλλος».

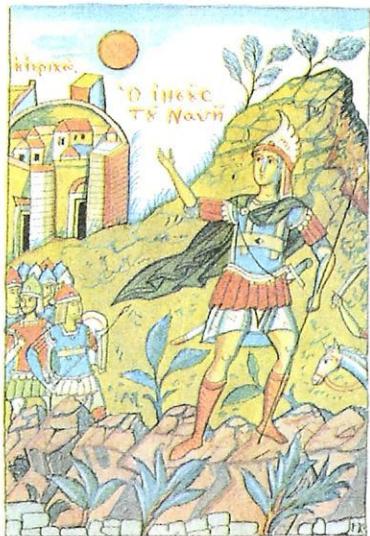
10. Ο ΙΗΣΟΥΣ ΤΟΥ ΝΑΥΗ

Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Μωυσῆ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, ὁ νέος ἀρχηγὸς τῶν Ἰσραηλιτῶν, διέταξε τὸν λαό του νὰ ἐτοιμαστῇ γιὰ τὸ πέρασμα τοῦ Ἰορδάνη, πέρα ἀπὸ τὸν ὅποιο ἥταν ἡ γῆ Χαναάν, ἡ γῆ τῶν πατέρων τους Ἀβρα-άμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ.

Ἄφοῦ νήστεψαν καὶ καθαρίστηκαν, οἱ ἵερεῖς πῆραν στὰ χέρια τους τὴν κιβωτὸ τῆς Διαθήκης καὶ προχώρησαν μέσα στὸ ποτάμι. Καὶ νὰ πάλι ἄλλο μεγάλο θαῦμα! Τὰ νερά τοῦ ποταμοῦ σχίστηκαν στὴ μέση καὶ φάνηκε ἡ ξηρά, ἀπὸ τὴν ὅποια πέρασαν ἀπέναντι.

Ἐπειτα στρατοπέδευσαν στὰ Γάλγαλα. Ἀπέναντί τους ἦταν ἡ Ἱεριχώ, μιὰ μεγάλη πόλι, ποὺ τὴν προστάτευαν πανύψηλα τείχη. Αὔτὸ ὅμως δὲν φόβισε τὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ. Εἶχε τὴν πίστι του στὸν Θεό. Πάλι θὰ ἔκανε τὸ θαῦμα Του.

Διέταξε νὰ τὴν πολιορκήσουν. Ἔξι μέρες συνεχῶς τριγύριζαν τὴν πόλι. Μπροστὰ πήγαιναν οἱ πολεμισταί, πίσω ἔφτὰ ἱερεῖς μὲ σάλπιγγες, πιὸ πίσω οἱ ἱερεῖς μὲ τὴν κιβωτὸ τῆς Διαθήκης καὶ πιὸ πίσω ἄλλοι ἱερεῖς μὲ σάλπιγγες. Στὸ τέλος ἀκολουθοῦσε ὁ λαὸς ὄλοκληρος.



Τὴν ἔβδομη μέρα, ἀφοῦ εἶχαν γυρίσει γύρω ἀπὸ τὴν πόλιν ἔξι φορές, φώναξαν ὅλοι μαζί, λαὸς καὶ σαλπιγκταί, κατὰ τὸν ἔβδομο γῦρο καὶ τὰ ἵσχυρὰ καὶ πανύψηλα τείχη τῆς Ἱεριχῶς γκρεμίστηκαν. Ἔτσι κυριεύτηκε ἡ Ἱεριχώ.

Οἱ βασιλεῖς τῶν γύρω περιοχῶν συγκεντρώθηκαν, γιὰ νὰ πολεμήσουν τοὺς Ἰσραηλίτες, κοντὰ στὴν πόλιν Γαβαῶν καὶ στὸ φαράγγι τῆς Αἰλῶν.

‘Ο Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, χωρὶς νὰ διστάσῃ καθόλου, ὥρμησε ἐναντίον τῶν ἔχθρων καὶ τοὺς σκόρπισε. Κόντευε ὅμως νὰ δύσῃ ὁ ἥλιος καὶ οἱ ἔχθροὶ δὲν εἶχαν νικηθῆ ἐντελῶς. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ παρακάλεσε τότε τὸν Θεὸν νὰ μεγαλώσῃ τὴν ἡμέρα καὶ εἶπε δυνατά:

«Στήτω ἥλιος κατὰ Γαβαῶν καὶ ἡ Σελήνη κατὰ φάραγγα Αἰλῶν», δηλαδὴ νὰ σταθῇ ὁ ἥλιος πάνω ἀπὸ τὴν Γαβαῶν καὶ τὸ φεγγάρι πάνω ἀπὸ τὸ φαράγγι τῆς Αἰλῶν.

Καὶ τὸ πρωτάκουστο θαῦμα ἔγινε. Ὁ ἥλιος στάθηκε δύο δλόκληρες ἡμέρες, χωρὶς νὰ βασιλέψῃ, καὶ οἱ Ἰσραηλίτες νίκησαν ἐντελῶς τοὺς ἔχθρους καὶ κυρίεψαν ὅλη τὴν «Γῆ τῆς ἐπαγγελίας», ὅπως ὠνόμαζαν τὴν Χαναάν.

Ἐπειτα ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ μοίρασε τὴν Χαναάν στὶς διάφορες φυλὲς τοῦ Ἰσραήλ. Μόνο ἡ φυλὴ τοῦ Λευὶ δὲν πῆρε μερίδιο χωριστὸ ἄλλα 48 πόλεις σκορπισμένες σ' ὅλη τὴν Χαναάν, διότι ἀπὸ τὴν φυλὴ τοῦ Λευὶ ἐκλέγονταν ὅλοι οἱ ἱερεῖς, ποὺ ἔπρεπε νὰ βρίσκωνται κοντὰ στὸν λαό.

Τέλος ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, ἀφοῦ ἔδωσε καὶ αὐτὸς τὶς τελευταῖς του συμβουλὲς καὶ ὁδηγίες στὸν λαὸ τοῦ Ἰσραήλ, πέθανε σὲ ἡλικία ἑκατὸν δέκα ἑτῶν καὶ θάφτηκε μὲ πολλὲς τιμές ἐπάνω στὸ ὅρος Ἐφραίμ.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) Τί σοῦ θυμίζει τὸ πέρασμα τοῦ Ἰορδάνη ποταμοῦ; β) Μήπως ἔχεις ἀκούσει ἄλλη φορὰ πῶς σταμάτησαν τὰ νερὰ τοῦ Ἰορδάνη ἢ πῶς γύρισαν πρὸς τὰ πίσω;



ΕΠΑΝΑΛΗΨΙ Δ' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

α) Δεῖξε στὸν χάρτη ὅλα τὰ μέρη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα πέρασαν οἱ Ἰσραηλίτες, ἀναφέροντας τὰ σπουδαιότερα γεγονότα ποὺ ἔγιναν ἐκεῖ. β) Μέτρησε πόσα θαύματα ἔγιναν στὴν πορεία τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο στὴ Χαναάν. γ) Προσπάθησε νὰ βρῆς μέσα στὸ τέταρτο κεφάλαιο πόσες καὶ ποιές φορὲς διάφορα πράγματα συμβολίζουν τὸν Χριστό, τὸν σταυρὸν κλπ. δ) Φτειάσε τὸν χάρτη τῆς πορείας τῶν Ἰσραηλιτῶν ἢ τὸν χάρτη τῆς διανομῆς τῆς γῆς Χαναάν). ε) Ἐπανάλαβε τὶς δέκα ἐντολές.





Οι Ἰσραηλίτες πολλές φορὲς ξεχνοῦσαν τὸν Θεὸν τὸν ἀληθινὸν καὶ λάτρευαν ἄλλους ψεύτικους. Ὁ Θεός, γιὰ νὰ τοὺς κάμη νὰ μετανοήσουν, ἐπέτρεπε σὲ ξένους λαοὺς νὰ νικοῦν τοὺς Ἰσραηλίτες καὶ νὰ τοὺς αἰχμαλωτίζουν. Συχνὰ τότε μετανοοῦσαν καὶ ὁ Θεός, γιὰ νὰ τοὺς σώσῃ, παρουσίαζε ἔναν πιστὸ ἥρωα, ὁ δόποῖος κατώρθωνε νὰ νικήσῃ τοὺς ἔχθρούς, νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν πατρίδα του καὶ νὰ σώσῃ τοὺς συμπατριῶτες του.

Αὐτοὶ οἱ ἀνθρωποὶ λέγονταν Κριταί, διότι ἔκριναν τοὺς Ἰσραηλίτες. Κυβέρνησαν τὸ κράτος τοῦ Ἰσραὴλ μετὰ τὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναοῦ γιὰ τριακόσια περίπου χρόνια καὶ οἱ σπουδαιότεροι ἀπ’ αὐτοὺς ἦταν ὁ Γεδεών, ὁ Σαμψών, ὁ Ἡλὶ καὶ ὁ Σαμουὴλ.

1. Ο ΓΕΔΕΩΝ

Ἐφτὰ χρόνια οἱ Ἰσραηλίτες ἤταν σκλαβωμένοι στοὺς Μαδιανίτες. Ὑπέφεραν πολὺ καὶ κρύβονταν στὶς σπηλιὲς καὶ στὰ βουνά, γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τοὺς ἔχθρούς τους.

Κατάλαβαν τότε ὅτι ἀμάρτησαν καὶ μετανόησαν εἰλικρινά.

‘Ο Θεός, γιὰ νὰ τοὺς σώσῃ, διάλεξε τότε ἔναν πιστὸ καὶ καλὸν ἀνθρωπο, τὸν Γεδεών, ποὺ ἤταν ἔνα χωριαστόπουλο.

Μιὰ μέρα παρουσιάστηκε στὸν Γεδεών, τὴν στιγμὴ ποὺ θυσίαζε, ἔνας ξένος καὶ τοῦ εἶπε:

—Ἐσὺ θὰ σώσης τοὺς Ἰσραηλίτες ἀπὸ τὴν καταστροφή.

“Ἐπειτα, γιὰ νὰ πιστέψῃ, ἀκούμπησε ὁ ξένος τὴν ἄκρη τοῦ ραβδιοῦ του πάνω στὸ σφαχτό, ποὺ ἐτοίμαζε γιὰ θυ-



σία ὁ Γεδεών, καὶ ἀμέσως ἄναψε φωτιά, ποὺ ἔκαψε ὅχι μόνο τὸ σφαχτὸν καὶ τὰ ξύλα ἀλλὰ καὶ τὶς πέτρες καὶ τὸ χῶμα ἀκόμα.

Μετὰ ἀπὸ αὐτὸν ὁ Γεδεών κατάλαβε ὅτι ὁ ξένος ἦταν ἄγγελος Κυρίου καί, χωρὶς νὰ φοβηθῇ καθόλου, πῆγε τὸ βράδυ καὶ γκρέμισε τὸν βωμὸν τοῦ ψεύτικου θεοῦ Βάσαλ, ποὺ εἶχαν χτίσει οἱ Ἰσραηλίτες, γιὰ νὰ τὸν λατρεύουν, κι ἔχτισε ἀλλον βωμό, ἀφιερωμένο στὸν δικό τους ἀληθινὸν Θεό, ὃπου θυσίασε.

"Υστερα μάζεψε τριακόσια παλληκάρια, ἀπὸ τὰ ὅποια τὸ καθένα κρατοῦσε μία στάμνα καὶ μία λαμπάδα, καὶ κύκλωσε τοὺς ἔχθρούς. "Επειτα ἄναψαν τὶς λαμπάδες κι ἐσπασαν τόσο ἀπότομα τὶς στάμνες, ποὺ οἱ ἔχθροὶ ξύπνησαν ξαφνιασμένοι. Εἶδαν τὶς ἀναμμένες λαμπάδες γύρω τους καὶ, καθὼς ἦταν μισοκοιμισμένοι, νόμισαν ὅτι οἱ ἔχθροὶ ἦταν χιλιάδες κι ἔφυγαν τρομαγμένοι. Ἀπὸ πίσω τοὺς κυνηγοῦσε ὁ Γεδεών μὲ τὰ παλληκάρια του, ὡσπου τοὺς κατέστρεψε ἐντελῶς. Οἱ ἔχθροὶ ἔφυγαν στὴ χώρα τους καὶ οἱ Ἰσραηλίτες ἔμειναν ἐλεύθεροι.

Γιὰ σαράντα χρόνια κατόπιν δὲν τολμοῦσαν οἱ Μαδιανίτες νὰ ἐπιτεθοῦν στοὺς Ἰσραηλίτες, ποὺ ἤσύχαζαν καὶ λάτρευαν τὸν ἀληθινὸν Θεό.

2. Ο ΣΑΜΨΩΝ

"Υστερα ἀπὸ χρόνια οἱ Ἰσραηλίτες λησμόνησαν καὶ πάλι τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὁ Θεός, γιὰ νὰ τοὺς τιμωρήσῃ, ἐπέτρεψε νὰ νικηθοῦν καὶ νὰ σκλαβωθοῦν στοὺς Φιλισταίους.

"Οταν ἀργότερα μετανόησαν, τοὺς ἔστειλε ὁ Θεός τὸν

Σαμψών, ἔναν πολὺ δυνατὸν ἄντρα, γιὰ νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ. Ὁ Σαμψὼν χρωστοῦσε τὴ δύναμί του στὰ μακριά του μαλλιά, τὰ ὅποια ἀπὸ μικρὸς διατηροῦσε, διότι ἦταν ἀφωσιωμένος στὸν Θεό.

Κάποτε σκότωσε μόνος του ἕνα λιοντάρι. Μιὰ ἄλλη φορὰ ἔπιασε τριακόσιες ἀλεποῦδες. Τὶς ἔδεσε δύο δύο καὶ στὶς οὐρές τους ἔδεσε ἀναμμένες λαμπάδες. Ἔπειτα τὶς ἄφησε καὶ σκορπίστηκαν μέσα στὰ σπαρτὰ τῶν Φιλισταίων καὶ τὰ ἔκαψαν ὅλα. Φόβος καὶ τρόμος ἔπιανε τοὺς Φιλισταίους στὸ ἄκουσμα τοῦ ὀνόματος τοῦ Σαμψών. Κανένας δὲν μποροῦσε νὰ τὰ βάλῃ μαζί του, διότι εἶχε κούτα του τὸν Θεό, ποὺ τὸν βοηθοῦσε πάντοτε.

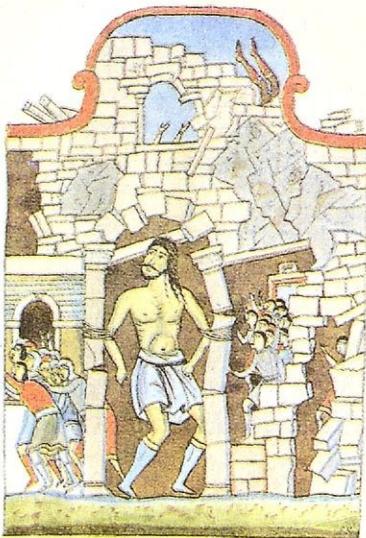
Κάποτε ὅμως ὁ Σαμψὼν ἀμάρτησε, διότι ἔπιασε φιλίες μὲ μία γυναικα τῶν Φιλισταίων, τὴ Δαλιδά. Αὐτὴ τὸν ἔγέλασε καὶ τῆς φανέρωσε τὸ μυστικὸν τῆς δυνάμεως του.

—Στὰ μαλλιά μου, τῆς εἴπε, είναι ἡ δύναμί μου. "Αν κοποῦν αὐτά, δὲν ἔχω καθόλου δύναμι. Είμαι σᾶν μικρὸς παιδί.

Τότε, μόλις ὁ Σαμψὼν κοιμήθηκε, ἡ Δαλιδὰ εἶπε σὲ κάπιον καὶ τοῦ ἔκοψε τὰ μαλλιά. "Υστερα φώναξε τοὺς Φιλισταίους κι εὔκολα, χωρὶς καμμία ἀντίστασι, τὸν ἔπιασαν, τὸν ἔδεσαν μὲ ἀλυσίδες καὶ τὸν ἔριξαν στὴ φυλακή. Ἔκεῖ τὸν κορόιδευαν, τὸν χτυποῦσαν καὶ στὸ τέλος τὸν τύφλωσαν.

Στὴ φυλακὴ ὁ Σαμψὼν ἔκλαιγε γιὰ τὸ κατάντημά του. Μετανόησε γιὰ τὸ ἀμάρτημά του καὶ ζητοῦσε συγχώρησι ἀπὸ τὸν Θεό. Ὁ Θεὸς τὸν συγχώρησε κι ἔτσι σιγὰ σιγὰ ἀρχισαν νὰ μεγαλώνουν τὰ μαλλιά καὶ ἡ δύναμί του μαζί.

Κάποια μέρα, ποὺ οἱ Φιλισταῖοι εἶχαν γιορτή, ἔφεραν καὶ τὸν Σαμψὼν δεμένο καὶ τὸν ἔβαλαν ἀνάμεσα σὲ δύο

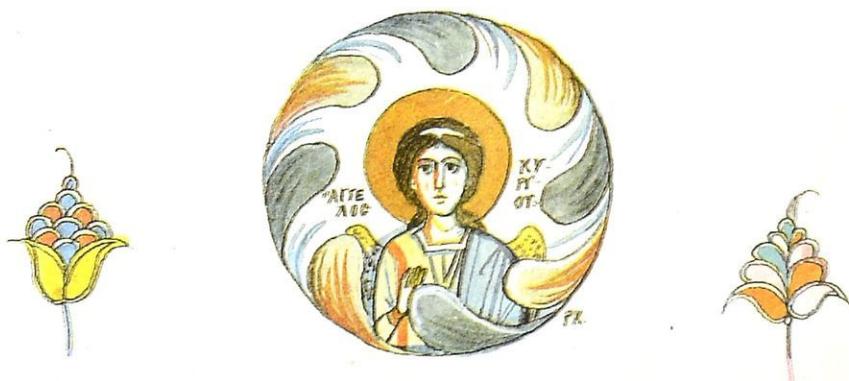


κολόνες, γιατί νὰ τοὺς διασκεδάζῃ. Ἐκεῖ σὲ μιὰ στιγμὴ ἀγκάλιασε τὶς δύο κολόνες καὶ τὶς τράβηξε μὲν μεγάλη δύναμι πρὸς τὸ μέρος του. Οἱ κολόνες γκρεμίστηκαν καὶ μαζὶ μ’ αὐτὲς καὶ ὁ ναός. Κάτω ἀπ’ αὐτὸν σκοτώθηκαν πάρα πολλοὶ ἔχθροι.

3. Ο ΗΛΙ

Πέρασαν χρόνια πολλά. Οἱ Ἰσραηλίτες καὶ πάλι εἶχαν ξεχάσει τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ λάτρευαν τὰ εἴδωλα. Ὁ Θεός, γιατί νὰ τοὺς συνετίσῃ, ἐπέτρεψε καὶ πάλι νὰ σκλαβωθοῦν στοὺς Φιλισταίους. Κριτής μεγάλος καὶ ἄξιος νὰ σώσῃ τὸ Ἰσραὴλ δὲν ὑπῆρχε πιά. Ἐκρινε τοὺς Ἰσραηλίτες ὁ ἀρχιερέας Ἡλί, ποὺ ἦταν γέρος καὶ δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ δηγήσῃ τὸν λαό του στὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ. Ἀκόμη καὶ τὰ δύο παιδιά του Ἡλί, ὁ Ὀφνὶ καὶ ὁ Φινεές, ζοῦσαν ἀμαρτωλὴ ζωὴ κι ἔκλεβαν ἀπὸ τὸν λαό.

Σὲ μιὰ μάχη μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ τῶν Φιλισταίων σκοτώθηκαν τέσσερες χιλιάδες Ἰσραηλίτες. Οἱ ὑπόλοιποι, γιατί νὰ νικήσουν, ἀποφάσισαν νὰ φέρουν τὴν κιβωτὸ τῆς Διαθήκης. Δὲν κατάφεραν ὅμως καὶ πάλι νὰ νικήσουν, διότι δὲν ἦταν μαζί τους ὁ Θεός, ἐπειδὴ ζοῦσαν ζωὴ ἀμαρτωλή. Νικήθηκαν καὶ πάλι. Σκοτώθηκαν μάλιστα καὶ τὰ



δύο παιδιά τοῦ Ἡλί καὶ ἄλλες τριάντα δύο χιλιάδες Ἰσραηλίτες. Καὶ τὸ χειρότερο, ἡ κιβωτὸς τῆς Διαθήκης ἔπεσε στὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν.

4. Ο ΣΑΜΟΥΗΛ

Στὰ χρόνια τοῦ ἀρχιερέα Ἡλί ζοῦσε ἐνα ἀντρόγυνο ποὺ δὲν εἶχε παιδιά, ὁ Ἐλκανὰ καὶ ἡ Ἀννα. Μέρα καὶ νύχτα παρακαλοῦσαν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς χαρίσῃ ἐνα παιδάκι.

‘Ο Θεὸς πραγματικὰ ἤκουσε τὶς προσευχές τους καὶ τοὺς χάρισε ἐνα παιδάκι, ποὺ τὸ ὄνομασαν Σαμουὴλ. Τὸν Σαμουὴλ, ὅταν μεγάλωσε, τὸν ἔστειλε ἡ μητέρα του νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν Θεὸν κοντὰ στὸν ἀρχιερέα Ἡλί καὶ στὰ δύο παιδιά του.

‘Ο Σαμουὴλ ἦταν εὐσεβὴς καὶ πιστός. Ἐβλεπε τὴν ἀμαρτωλὴν ζωὴν ποὺ ἔκαναν τὰ δύο παιδιά τοῦ Ἡλί, ἀλλὰ δὲν ἀκολουθοῦσε τὸ παράδειγμά τους. Ἀκολουθοῦσε τὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ πάντα.

Κάποιο βράδυ ἤκουσε μιὰ φωνὴ νὰ τὸν καλῇ μὲ τὸ ὄνομά του. ‘Ο Σαμουὴλ νόμισε ὅτι τὸν φώναξε ὁ Ἡλί καὶ πήγε σ’ αὐτόν.

— Δὲν σὲ φώναξα, τοῦ εἶπε ὁ Ἡλί, πήγαινε νὰ κοιμηθῆς.

‘Η φωνὴ ὅμως ἀκούστηκε καὶ δεύτερη καὶ τρίτη φορά.



Κάθε φορά ό Σαμουήλ πήγαινε στὸν Ἡλί, γιατὶ νόμιζε ότι τὸν φώναζε. Τότε ό Ἡλί κατάλαβε ότι ήταν φωνὴ Θεοῦ αὐτὴ πού φώναζε τὸν Σαμουήλ καὶ εἶπε σ' αὐτὸν τί νὰ κάμη.

"Ετσι, όταν ξανακούστηκε ἡ φωνή, ό Σαμουήλ ἀπάντησε:
—Μίλησε, Κύριε, ό δοῦλος Σου ἀκούει.

Καὶ τότε ἀκούστηκε ἡ φωνή τοῦ Θεοῦ ποὺ τοῦ ἔλεγε ὅλα ὅσα ἐπρόκειτο νὰ γίνουν. Τοῦ φανέρωσε ότι θὰ νικηθοῦν οἱ Ἰσραηλίτες, ότι θὰ σκοτωθοῦν τὰ δύο παιδιά τοῦ Ἡλί, ότι θὰ τοὺς πάρουν τὴν κιβωτὸ τῆς Διαθήκης καὶ ότι θὰ πεθάνη καὶ ό Ἡλί.

Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Ἡλί ἔγινε Κριτής τοῦ Ἰσραὴλ ό Σαμουήλ, ό όποιος μὲ τὰ σοφά του λόγια ἔφερε πάλι στὸν σωστὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ τοὺς Ἰσραηλίτες, ποὺ νίκησαν τοὺς Φιλισταίους κι ἐλευθέρωσαν τὶς πόλεις τους. Πῆραν ἀκόμη πίσω τὴν κιβωτὸ τῆς Διαθήκης.

"Οταν γέρασε ό Σαμουήλ, ἔβαλε γιὰ Κριτὰς τὰ δυό του παιδιά, τὸν Ἰωὴλ καὶ τὸν Ἀβιά. Αὔτα ὅμως δὲν ἀκολούθησαν τὸ παράδειγμα τοῦ πατέρα τους. Δὲν ἤταν καλοὶ ιερεῖς.

Οἱ Ἰσραηλίτες τότε μαζεύτηκαν ἐμπρὸς στὸν Σαμουήλ καὶ τοῦ ζήτησαν νὰ τοὺς διορίσῃ κάποιον, γιὰ νὰ βασιλέψῃ σ' αὐτούς, ὅπως σ' ὅλα τὰ ἔθνη. "Ο Σαμουήλ, ὕστερα ἀπὸ προσευχὴ, ὥρισε βασιλὶα τὸν Σαούλ. "Υστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια ό Σαμουήλ πέθανε.

ΕΠΑΝΑΛΗΨΙ Ε' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

α) Πῶς ἔδειξε ό Θεὸς στὸν Γεδεὼν ότι αὐτὸς ἔπρεπε νὰ σώσῃ τοὺς Ἰσραηλίτες; β) Γιατὶ νικοῦσε ό Σαμψών τοὺς ἔχθρούς του; γ) Ποῦ χρωστοῦσε τὴ δύναμί του; δ) Τί φανέρωναν τὰ μακριά του μαλλιά; ε) Γιατί, όταν ἤταν Κριτής ό Ἡλί, οἱ Ἰσραηλίτες νικήθηκαν, ἀν καὶ είχαν μαζί τους τὴν κιβωτὸ τῆς Διαθήκης; στ) Τί ζήτουσαν ἀπὸ τὸν Θεὸ ό Ἐλκανὰ καὶ ἡ "Αννα; ζ) Θυμᾶσαι ἄλλα ἀντρόγυνα, ποὺ ἀπόχτησαν παιδιά ὕστερα ἀπὸ προσευχὴ; η) "Ο Σαμουήλ, όταν μικρός, εἶχε παρέα τὰ κακὰ παιδιά τοῦ Ἡλί καὶ ὅμως δὲν παρασύρθηκε στὴν ἀμαρτωλὴ ζωὴ που ἔκαναν αὐτά. Τί διδαγμα βγάζεις ἀπ' αὐτὸν γιὰ τὴ ζωὴ σου; θ) Τί ἤταν οἱ Κριταὶ καὶ ποιούς γνωρίζεις; ι) Πόσα χρόνια κυβερνοῦσαν τοὺς Ἰσραηλίτες οἱ Κριταί;



Κάποτε, στὰ χρόνια τῶν Κριτῶν, ἔπεισε μεγάλη πεινά στὴ Χαναάν. Ἔτσι ὁ Ἐλιμέλεχ μὲ τὴ γυναικά του τὴ Νωεμίν καὶ τὰ δυό τους παιδιά, γιὰ νὰ ζήσουν, πῆγαν στὴ χώρα τῶν Μωαβιτῶν.

Ἐκεῖ τὰ δυό τους παιδιὰ παντρεύτηκαν μὲ δυὸ καλὰ κορίτσια τοῦ τόπου, τὴν Ὁρφά καὶ τὴν Ρούθ, καὶ ζοῦσαν χαρούμενα.

Ἄργοτερα ὅμως ἦρθε ἡ δυστυχία. Πέθανε ὁ Ἐλιμέλεχ καὶ λίγο ἀργότερα πέθαναν καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ τῆς Νωεμίν.

Μόνη κι ἔρημη ἡ χήρα Νωεμίν ἀποφάσισε νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα της. Ἔτσι μὲ τὶς δυό της νύφες πῆρε τὸν δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς γιὰ τὴ Βηθλεέμ.

Στὸν δρόμο παρακαλοῦσε τὶς νύφες της νὰ γυρίσουν πίσω στοὺς δικούς τους. Ἡ Ὁρφά, ἔπειτα ἀπὸ πολλὲς παρακλήσεις, γύρισε. Ἡ Ρούθ ὅμως ἀρνήθηκε νὰ γυρίσῃ πίσω.

—“Οπου πᾶς ἐσὺ θὰ ἔρθω κι ἔγω, ἔλεγε. Ἡ πατρίδα σου θὰ γίνη καὶ πατρίδα μου καὶ ὁ λαός σου λαός μου. Ἡ δική σου θρησκεία θὰ γίνη καὶ δική μου.

Ἐτσι μόνες οἱ δυὸ γυναικες γύρισαν στὴ Βηθλεέμ. Γιὰ νὰ ζήσουν, ἡ Ρούθ ἀναγκάστηκε νὰ πηγαίνῃ στὰ χωράφια καὶ νὰ μαζεύῃ στάχυα.

Ἐκεῖ τὴν εἶδε ὁ Βούζ, ἕνας πολὺ πλούσιος κτηματίας, ὁ ὅποιος, ὅταν ἔμαθε ποιὰ ἦταν, τὴν παντρεύτηκε κι ἔτσι ἡ Ρούθ ἔζησε εὐτυχισμένη. Ἀργότερα ἀπόχτησε ἔνα ἄγόρι, τὸν Ὁβήδ, ἀπὸ τὸν ὅποιο κατάγεται ὁ Χριστός.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- Τί θαυμάζομε στὴ Ρούθ;
- Γιατὶ ἀξίωσε ὁ Θεὸς τὴ Ρούθ νὰ γίνη πρόγονος τοῦ Χριστοῦ;
- Απὸ ποὺ ἦταν ἡ Ρούθ;



1. Ο ΣΑΟΥΛ

Αφοῦ δὲ Σαούλ ἔγινε βασιλιάς τοῦ Ἰσραήλ, νίκησε πολλοὺς ἐχθρούς κι ἔκαμε τὸ κράτος του μεγάλο καὶ ἴσχυρό. Ο Σαούλ ἦταν βασιλιάς εὔσεβής καὶ πάντοτε ἔκανε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Σιγὰ σιγὰ ὅμως ἀλλαξε. Ἀπὸ εὐσεβῆς ἔγινε ἀσεβὴς καὶ ἀπὸ ταπεινὸς περήφανος. Κάποτε θυσίασε μόνος του, χωρὶς νὰ περιμένῃ τὸν Σαμουήλ ποὺ ἦταν ἱερέας.

Ἐτσι δὲ Θεὸς ἀποφάσισε νὰ κάμη ἄλλον βασιλιά τοῦ Ἰσραήλ. Ο Σαμουήλ, σύμφωνα μὲ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ, ὥρισε βασιλιά τὸν πιὸ μικρὸ γιὸ τοῦ Ἱεσσαί, τὸν Δαυίδ, ποὺ ἦταν βοσκός.

Ο Σαούλ ἀρχισε σιγὰ σιγὰ νὰ γίνεται ἀνήσυχος. Ἡ γαλήνη ἔφυγε ἀπὸ τὴν καρδιά του καὶ ἤρθε δὲ φόβος ἔξ αἰτίας τῶν ἀμαρτιῶν του. Πουθενὰ δὲν ἔβρισκε τὴν χαρὰ ποὺ νοιώθουν ὅσοι ζοῦν κοντὰ στὸν Θεό.

Γιὰ νὰ διασκεδάζῃ, φρόντισαν οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ βρῆκαν κάποιον νὰ τοῦ παίζῃ λύρα. Αύτὸς δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸν Δαυίδ, τὸ φτωχὸ βοσκόπουλο καὶ παιδὶ τοῦ Ἱεσσαί.



2. ΔΑΥΙΔ ΚΑΙ ΓΟΛΙΑΘ

Κάποτε οί Ισραηλίτες καὶ οἱ Φιλισταῖοι εἶχαν παραταχθῆ γιὰ μάχη σὲ μία κοιλάδα.

Κάθε μέρα ἔνας γίγαντας Φιλισταῖος, ποὺ λεγόταν Γολιάθ, παρουσιαζόταν μπροστὰ ἀπὸ τὸ στρατόπεδο τῶν Φιλισταίων καὶ φώναζε στοὺς Ισραηλίτες νὰ βγῆ ἔνας νὰ παλέψῃ μαζί του.

—”Οποιος τολμᾶ ἃς ἔλθη νὰ παλέψῃ μαζί μου, ἔλεγε. ”Αν τὸν νικήσω ἐγώ, ὅλοι οἱ Ισραηλίτες θὰ γίνετε σκλάβοι μας. ”Αν μὲ νικήσῃ αὐτός, ὅλοι ἔμεις θὰ γίνωμε δικοί σας σκλάβοι. ”Υστερα ἔβριζε μὲ φοβερὰ λόγια τὸν Θεὸ τῶν Ισραηλιτῶν.

Φόβος καὶ τρόμος ἔπιανε τοὺς Ισραηλίτες, ὅταν τὸν ἔβλεπαν. Κανεὶς δὲν τολμοῦσε νὰ τὰ βάλῃ μαζί του.

Τότε ἔτυχε νὰ βρεθῇ ἐκεῖ καὶ ὁ Δαυίδ, τὸ μικρὸ βοσκόπουλο. ‘Ο Δαυὶδ γνώριζε μόνο νὰ ρίχνῃ πέτρες μὲ τὴ σφεντόνα του στ’ ἄγρια θηρία, ποὺ πλησίαζαν στὸ κοπάδι του, καὶ νὰ παίζῃ ὅμορφα τὴ λύρα του, ὅταν τ’ ἀρνάκια του ἔβοσκαν ἥσυχα.



”Εμαθε πώς δ Γολιάθ ἔβριζε τὸν Θεό τους καὶ δὲν ἄντεξε. Διάλεξε μερικές στρογγυλές πέτρες, πῆρε τὴ σφεντόνα του καὶ παρουσιάστηκε μπροστά στὸν Γολιάθ, γιὰ νὰ τὸν ἀντιμετωπίσῃ.

”Εκεῖνος, μόλις τὸν εἶδε, ἀρχισε νὰ τὸν κοροϊδεύῃ:

—Γιὰ σκυλὶ μὲ νομίζεις καὶ ἥρθες νὰ μὲ πολεμήσης μὲ πέτρες;

—Γιὰ χειρότερο ἀκόμη, ἀπάντησε δ Δαυίδ.

”Αφρισε ἀπὸ τὸ κακό του δ Γολιάθ.

—”Ελα λοιπὸν νὰ δώσω τὶς σάρκες σου στὰ ὅρνια καὶ στ’ ὅγρια θηρία νὰ τὶς φᾶνε, εἶπε δ Γολιάθ.

—”Εσὺ ἔρχεσαι νὰ πολεμήσης καὶ στηρίζεσαι στὰ ὅπλα σου, ἐγὼ ὅμως στηρίζομαι στὸν Θεό μου καὶ πιστεύω ὅτι θὰ σὲ νικήσω, εἶπε δ Δαυίδ.

”Ἐβαλε τότε μιὰ καλὴ πέτρα στὴ σφεντόνα του, τὴ γύρισε μερικές φορὲς καὶ ἄφησε ἐλεύθερη τὴν πέτρα νὰ φύγη. Ἡ πέτρα ἔφυγε μὲ δύναμι καὶ βρῆκε τὸν Γολιάθ στὸ μέτωπο. Ο Γολιάθ ἔνοιωσε ἔνα δυνατὸ τράνταγμα κι ἔπεισε κάτω νεκρός.

Τρομαγμένοι οἱ Φιλισταῖοι, μόλις εἶδαν τὸ πρωτοπαλλήκαρό τους νεκρό, ἔτρεξαν νὰ φύγουν. Οἱ Ἰσραηλίτες μὲ τὸν Δαυίδ καὶ τὸν Σαούλ τοὺς κυνήγησαν, ὥσπου τοὺς ἔδιωξαν μακριὰ καὶ ἡσύχασαν πιὰ ἀπ’ αὐτούς.

”Ἐπειτα γύρισαν πίσω νικηταὶ καὶ δ λαὸς ἔστησε χορὸ πρὸς τιμὴ τοῦ Δαυίδ καὶ τραγουδοῦσε:

‘Ο Σαούλ ἐνίκησε χιλιάδες
καὶ δ Δαυίδ ἐσύντριψε μυριάδες.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) Ποιός ἦταν δ πρῶτος βασιλιάς τοῦ Ἰσραήλ; β) Ποιόν ὕρισε διάδοχό του δ Σαμουήλ; γ) Τί βοήθησε τὸν Δαυίδ νὰ νικήσῃ τὸν Γολιάθ; δ) Γνωρίζεις ἄλλον μικρὸ στὸ σῶμα ἥρωα ποὺ γίνησε καὶ αὐτὸς γίγαντα; (Διάβασε τὸν βίο τοῦ Ἀγίου Δημητρίου στὸ τέλος τοῦ βιβλίου.)

3. Ο ΣΑΟΥΛ ΚΑΤΑΔΙΩΚΕΙ ΤΟΝ ΔΑΥΙΔ

‘Η δόξα ὅμως τοῦ Δαυὶδ δὲν ἄρεσε στὸν Σαούλ. Ὁρχισε νὰ μισῇ τὸν Δαυὶδ, ἐπειδὴ δ λαὸς τὸν θαύμαζε καὶ τοῦ ἔψελνε ὑμνους καὶ τραγουόδια. Φοβόταν μήπως κάποτε γίνη αὐτὸς βασιλιάς. Γι’ αὐτὸ σκεφτόταν πῶς θὰ μπορέσῃ νὰ τὸν σκοτώσῃ.

Μιὰ μέρα, καθὼς ὁ Δαυὶδ ἔπαιζε γλυκὰ γλυκὰ τὴ λύρα, γιὰ νὰ διασκεδάζῃ τὸν Σαούλ, αὐτὸς πέταξε τὸ ἀκόντιό του, γιὰ νὰ τὸν χτυπήσῃ. Εύτυχῶς ὅμως δὲν τὸν πέτυχε.

Ἄπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα ὁ Δαυὶδ ἔφυγε καὶ κρυβόταν στὰ βουνά. Μαζὶ του ἦταν καὶ ἀρκετὰ παλληκάρια, ποὺ τὸν ἀγαποῦσαν καὶ ἥθελαν νὰ τὸν βοηθήσουν.

‘Ο Σαούλ ὅμως κι ἐκεῖ τὸν κυνήγησε. Πῆρε στρατὸ κι ἔτρεξε πάνω στὰ βουνά. ‘Ο Δαυὶδ κρυβόταν στὶς σπηλιές. Μιὰ μέρα στὴ σπηλιά, στὴν ὁποία ἦταν κρυμμένος ὁ Δαυὶδ, μπῆκε νὰ κοιμηθῇ καὶ ὁ Σαούλ. Σὲ λίγο ὑπνος βαρὺς σκέπτασε τὰ βλέφαρά του. ‘Ο Δαυὶδ πλησίασε σιγὰ σιγά, ἔκοψε μὲ τὸ μαχαίρι τὴν ἄκρη τοῦ μανδύα του καὶ κρύφτηκε πάλι στὸ βάθος τῆς σπηλιᾶς, χωρὶς νὰ τοῦ κάμη τίποτε ἄλλο.

“Οταν κατόπιν ἔφυγε ὁ Σαούλ, ὁ Δαυὶδ βγῆκε ἀπὸ τὴ σπηλιά, ἀνέβηκε σὲ μία μεγάλη πέτρα καὶ τοῦ φώναξε:

—Γιατί, βασιλιά, μὲ κυνηγᾶς ἄδικα; Ἐγὼ δὲν θέλω τὸ κακό σου. Σήμερα, ποὺ βρέθηκες στὰ χέρια μου, μποροῦσα νὰ σοῦ κάμω κακό. Νὰ καὶ ἡ ἄκρη τοῦ μανδύα σου ποὺ ἔκοψα, ὅταν κοιμόσουν στὴ σπηλιά.

Μιὰ ἄλλη μέρα, ποὺ ὁ Σαούλ καὶ οἱ στρατιῶτες του κοιμῦνταν, ὁ Δαυὶδ πλησίασε καὶ πῆρε κρυφὰ τὸ ἀκόντιο καὶ τὴ στάμνα του μὲ τὸ νερό. Ἔπειτα ἀπὸ μακριὰ τοῦ φώναξε καὶ τοῦ εἶπε:

—Πάλι σήμερα μποροῦσα, ἂν ἥθελα, νὰ σοῦ κάμω κακό. Δὲν. ἥθελα ὅμως κάτι τέτοιο. Στεῖλε τώρα ἓνα στρατιώτη ἐδῶ νὰ τοῦ δώσω τὸ ἀκόντιό σου.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) Γιατί ὁ Σαούλ κατεδίωκε τὸν Δαυὶδ; β) Πῶς φέρθηκε ὁ Δαυὶδ στὸν Σαούλ, ποὺ τὸν κατεδίωκε;

4. Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΑΟΥΛ

Τὸν καιρὸν ποὺν δὲ Σαούλ κατεδίωκε τὸν Δαυὶδ βρῆκαν εὐκαιρία οἱ Φιλισταῖοι καὶ κήρυξαν τὸν πόλεμον ἐναντίον τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἀλλὰ στὸν πόλεμον αὐτὸν δὲ Θεὸς ἐγκατέλειψε τοὺς Ἰσραηλίτες, διότι δὲ Σαούλ εἶχε γίνει ἀσεβῆς.

Ἐτσι στὴν μάχην ποὺν ἔγινε νικήθηκαν οἱ Ἰσραηλίτες καὶ σκοτώθηκε δὲ Ἰωνάθαν, δὲ γιὸς τοῦ Σαούλ. Οὐ Σαούλ, ὅταν εἶδε ὅτι κινδύνευε νὰ πέσῃ στὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν, ἐπεσε μόνος του πάνω στὸν ξίφος του καὶ σκοτώθηκε.

Οὐταν δὲ Δαυὶδ ἀκούσει ὅτι δὲ Σαούλ καὶ δὲ Ἰωνάθαν σκοτώθηκαν, λυπήθηκε πολὺ καὶ ἔκλαψε ἀπαρηγόρητα. Τότε ἔκαμε καὶ τὸν παρακάτω ὑμνον, γιὰ νὰ τοὺς θρηνήση:

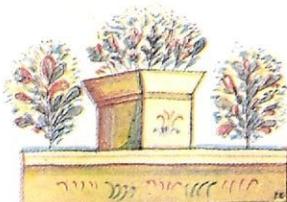
Στῆσε μνημεῖο, Ἰσραήλ, στὰ παλληκάρια
ποὺν ἐπεσαν στὶς ψηλὲς βουνοκορφές.

Καὶ μὴν τὸ πῆτε πουθενά, μήπως χαροῦν οἱ ἐχθροί μας
καὶ στήσουν τὰ κορίτσια τους χορό.

Καὶ σεῖς ψηλὰ βουνὰ τῆς Γελβουέ,
μὴ ρίξετε πιὰ βροχὴν οὔτε δροσιᾶς σταγόνα,
νὰ μὴ βραχοῦν, μὴ λερωθοῦν
τὰ ὄπλα τῶν γενναῖῶν, Σαούλ καὶ Ἰωνάθαν.

Κλάψετε κόρες τοῦ Ἰσραήλ, θρηνήστε τοὺς γενναίους.
Θρηνῶ γιὰ σένα ἀδερφέ, ὥρατε Ἰωνάθαν.

Θρηνῶ καὶ κλαίω κι ἀπορῶ πῶς ἐπεσες, γενναῖε,
καὶ ξαφνικὰ πῶς χάθηκαν τὰ ὄπλα τοῦ πολέμου.



5. Ο ΔΑΥΙΔ ΒΑΣΙΛΙΑΣ

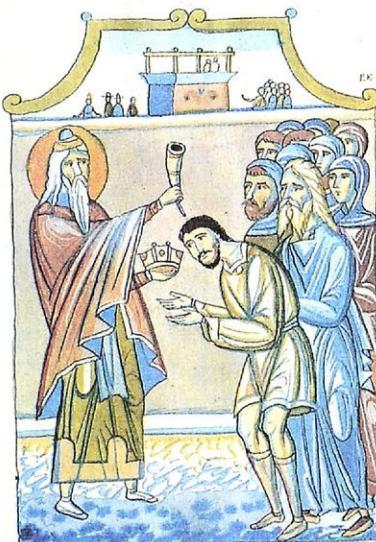
Μετά τὸν θάνατο τοῦ Σαούλ ἡ φυλὴ τοῦ Ἰούδα ἔκαμε βασιλιά της τὸν Δαυίδ. Οἱ ἄλλες φυλὲς ἔκαμαν βασιλιά τους τὸν γιὸ τοῦ Σαούλ, τὸν Ἱεβοσθέ. "Υστερα ἀπὸ ἑφτὰ χρόνια περίπου ἔγινε ὁ Δαυὶδ βασιλιάς σὲ ὅλο τὸ Ἰσραὴλ.

"Ο Δαυὶδ ἦταν καλὸς βασιλιάς. Ἐκαμε πρωτεύουσά του τὴν Ἱερουσαλήμ, τὴν ὅποια στόλισε μὲ πολλὰ ὡραῖα κτήρια. Δημιούργησε καλὸ καὶ γενναῖο στρατό. Ἀκόμη ἔφερε τὴν κιβωτὸ τῆς Διαθήκης στὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὴν ἔβαλε προσωρινὰ σὲ μία σκηνή, μὲ σκοπὸ νὰ χτίσῃ ἀργότερα ναό, γιὰ νὰ τὴν τοποθετήσῃ.

Συνέθεσε ἐπίστης πολλοὺς ψαλμοὺς πρὸς τὸν Θεό, ποὺ ψέλνονται ἀκόμη στὴν ἐκκλησία μας. Μὲ τὴ φώτισι τοῦ Θεοῦ προφήτεψε πολλὰ πράγματα γιὰ τὸν Χριστό.. Καὶ ὁ Θεὸς ὑποσχέθηκε ἀπὸ τὴ γενιά του νὰ γεννηθῇ ὁ Χριστός, ὁ Σωτήρας τοῦ κόσμου.

Δυστυχῶς ὅμως ἀργότερα ἀμάρτησε καὶ αὐτὸς καὶ ὁ Θεός, γιὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ, ἀφησε τὸν γιό του Ἀβεσσαλὼμ νὰ ἐπαναστατήσῃ ἐναντίον τοῦ πατέρα του. Στὸν πόλεμο ποὺ ἀκολούθησε σκοτώθηκε ὁ Ἀβεσσαλὼμ.

"Ο Δαυὶδ πέθανε σὲ ἡλικία 70 ἔτῶν, ἀφοῦ βασίλεψε 40 ὀλόκληρα ἔτη. Πρὶν πεθάνη, ὤρισε γιὰ διάδοχό του τὸν γιό του Σολομῶντα.



ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ—ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ

α) Θυμᾶσαι ἄλλο βοσκόπουλο πού ἀξιώθηκε νὰ φτάση σὲ μεγάλο ἀξιωμα τῆς πατέρας ὁ Δαυὶδ ; β) Ὁ Δαυὶδ ἀγαποῦσε τὸν Σαούλ, ἀν καὶ ἦταν ἔχθρος του. Αὐτὸ τὸ δίδαξε ὁ Χριστὸς ποὺ εἶπε: «Ἀγαπᾶτε τοὺς ἔχθροὺς ἡμῶν». Δὲν τὸ δίδασκε ἡ θρησκεία τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἔτσι ὁ Δαυὶδ συμβολίζει τὸν Χριστό.

6. Ο ΣΟΛΟΜΩΝ



‘Ο βασιλιάς Σολομὼν ἀκολούθησε τὸν δρόμο τοῦ πατέρα του. Ἡταν καλὸς κι εὔσεβὴς βασιλιάς. Ἀγαποῦσε τὸν λαό του κι ἐργαζόταν γιὰ τὸ καλό του. Κάποτε παρουσιάστηκε ὁ Θεὸς καὶ τοῦ εἶπε νὰ τοῦ ζητήσῃ ὅ,τι ἤθελε. Καὶ ὁ Σολομὼν δὲν ζήτησε τίποτε ἄλλο παρὰ μόνο σοφία. Ὁ Θεός, γιὰ νὰ τὸν ἀνταμείψῃ, τοῦ τὰ ἔδωσε ὅλα: πλοῦτο, δύναμι, σοφία.

“Ἔτσι ὁ Σολομὼν δυνάμωσε τὸ κράτος του πολύ, ὥστε νὰ μήν ἔχῃ φόβο ἀπὸ κανέναν ἔχθρο. ”Ἐγινε ξακουστὸς γιὰ τὴ σοφία του καὶ ἀπ’ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου ἔτρεχαν νὰ τὸν θαυμάσουν.

Τὸ σπουδαιότερο δόμως ἔργο του ἦταν ἕνας ναὸς μεγαλοπρεπέστατος, ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος. Γιὰ νὰ τὸν χτίσῃ ὁ Σολομὼν, δὲν λογάριασε οὕτε κόπους οὕτε ἔξοδα.

Χιλιάδες ἐργάτες δούλευαν μέρα καὶ νύχτα. Τὸ χρυσάφι
ξοδεύοταν ἀλύπητα. Ἐπ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου ἔφερναν
ὅτι πιο λύτιμο ὑλικὸ ὑπῆρχε. Ἐπὸ τὸν Λίβανο ἔκοψαν χι-
λιάδες κέδρας καὶ μὲ τὸ κοκκινωπό τους ξύλο ἔντυσαν ἀπὸ
μέσα ὁλόκληρο τὸν ναό.

Ο ναὸς τοῦ Σολομῶντος ἔγινε ἔνα πραγματικὸ ἀριστούρ-
γημα καὶ οἱ ἄνθρωποι ἔτρεχαν ἀπὸ παντοῦ νὰ τὸν δοῦν
καὶ νὰ τὸν θαυμάσουν, γιατὶ ἦταν μοναδικός.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Ο Σολομὼν ζήτησε ἀπὸ τὸν Θεὸν σοφία κι ἔτσι ἔκαμε μεγάλο καλὸ
στὴν πατρίδα του. "Ἐνα ἄλλο βασιλόπουλο, γνωστὸ ἀπὸ τὴν ἱστορία,
ὅταν τοῦ εἴπαν οἱ θεοὶ τί θέλει νὰ τοῦ δώσουν, προτίμησε μιὰ ὅμορφη
γυναῖκα κι ἔφερε μεγάλη καταστροφὴ στὴν πατρίδα του. Ποιό ἦταν
αὐτό; Τί δίδαγμα μποροῦμε νὰ βγάλωμε ἀπ' αὐτό;

7. Η ΚΑΤΑΛΥΣΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ ΚΑΙ Η ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ ΤΗΣ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ

"Οταν πέθανε ὁ Σολομὼν, τὸ κράτος τοῦ Ἰσραὴλ χωρί-
στηκε σὲ δύο βασίλεια. Τὸ ἔνα λέγόταν βασίλειο τοῦ Ἰσ-
ραὴλ, μὲ πρωτεύουσα τὴ Σαμάρεια καὶ βασιλιὰ τὸν Ἱερο-
βοάμ, καὶ τὸ ἄλλο λεγόταν βασίλειη τοῦ Ἰούδα, μὲ πρωτεύ-
ουσα τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ βασιλιὰ τὸν Ροβοάμ.

Τὸ βασίλειο τοῦ Ἰσραὴλ γρήγορα διαλύθηκε ἀπὸ τοὺς
Ἀσσυρίους. Οἱ Ἰσραὴλίτες μαζὶ μὲ αὐτοὺς ἀποτέλεσαν ἔνα
λαὸ μὲ τ' ὄνομα Σαμαρεῖτες, ποὺ ὠνομάστηκε ἔτσι ἀπὸ τὴν
πρωτεύουσα Σαμάρεια.

Τὸ βασίλειο τοῦ Ἰούδα ἔζησε πολλὰ χρόνια ἀκόμη, διό-
τι κρατοῦσε τὸν νόμο τοῦ Θεοῦ. Ἀργότερα ὅμως καὶ αὐτὸ
ἀρχισε νὰ λατρεύῃ ξένους θεούς.

Γι' αὐτὸ ὁ βασιλιὰς τῶν Βαβυλωνίων Ναβουχοδονόσωρ

νίκησε τούς Ἰσραηλίτες, κυρίεψε τὴν Ἱερουσαλήμ κι ἔβαλε βασιλιά τὸν Σεδεκία.

Ἄργότερα δὲ Σεδεκίας ἐπαναστάτησε ἐναντίον τῶν Βαθυλωνίων καὶ δὲ Ναβουχοδονόσωρ ἦρθε στὴν Ἱερουσαλήμ καὶ τὴν κατέστρεψε ἐντελῶς. Ἔκαψε ἀκόμη καὶ τὸν περίφημο ναὸ τοῦ Σολομῶντος κι ἔσυρε τὸν Σεδεκία καὶ πολλοὺς ἄρχοντες τῶν Ἰσραηλίτῶν αἰχμαλώτους στὴ Βαθυλῶνα, ὅπου ἔμειναν 70 χρόνια αἰχμάλωτοι καὶ ὑστερα γύρισαν στὴν πατρίδα τους.

Ἄργότερα τὸ κράτος τους κυριεύτηκε ἀπὸ ἄλλους ἐχθροὺς καὶ τέλος διαλύθηκε. Πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια ὅμως οἱ Ἰσραηλίτες ἴδρυσαν τὸ νέο κράτος τοῦ Ἰσραήλ.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) Ποιὰ ἦταν τὰ δύο βασίλεια, στὰ ὃποια χωρίστηκε τὸ κράτος τῶν Ἰσραηλίτῶν; β) Ποιέεις ἦταν οἱ πρωτεύουσές τους; γ) Ποιοί ἦταν οἱ βασιλεῖς τους; δ) Ποιό βασίλειο κυρίεψαν οἱ Βαθυλῶνιοι;

ΕΠΑΝΑΛΗΨΙ Ζ' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

α) Ποιός ἦταν δὲ πρῶτος βασιλιάς τοῦ Ἰσραήλ; β) Πόσους καὶ ποιούς βασιλιάδες τοῦ Ἰσραήλ γνωρίζεις; γ) Ποιόν ἀπὸ ὅλους θαυμάζεις περισσότερο καὶ γιατί; δ) Γιατί δὲ Θεὸς ἐπέτρεψε νὰ διαλυθῇ τὸ κράτος τοῦ Ἰσραήλ, ἀφοῦ τόσο πολὺ τὸ εἶχε βοηθήσει πρωτύτερα; ε) Διάβασε ὅλα τὰ κεφάλαια ἀπὸ τὸν Σαούλ ὡς τὴν κατάλυσι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα καὶ τὴν αἰχμαλωσία Βαθυλῶνος. στ) Ποιός ἦταν δὲ βασιλιάς τῶν Βαθυλωνίων;





Στὰ χρόνια τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης οἱ Ἰσραηλίτες πολλὲς φορὲς λησμονοῦσαν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ λάτρευαν ψεύτικους. Τότε ὁ Θεὸς παρουσίαζε μερικοὺς φωτισμένους ἀνθρώπους, ποὺ λέγονται προφῆτες καὶ χωρίζονται σὲ μεγάλους καὶ μικρούς. Αὐτοὶ μὲ διδασκαλίες καὶ προφητεῖες τοὺς ἔφερναν πάλι στὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ. Οἱ σπουδαιότεροι προφῆτες ἦταν:

1. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ

Ο προφήτης Ἡλίας ἔζησε στὰ χρόνια τοῦ βασιλιᾶ Ἀχαὰβ καὶ τῆς γυναίκας του Ἰεζάβελ. Αὐτοὶ ἦταν ἀσεβεῖς καὶ κυνηγοῦσαν τοὺς προφῆτες, ποὺ λάτρευαν τὸν ἀληθινὸν Θεό.

Γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸν κακὸν Ἀχαὰβ ὁ προφήτης Ἡλίας, πῆγε πάνω στὸ βουνὸν καὶ κρυψόταν κοντά σ' ἕνα πο-



τάμι. Ἐκεῖ κάθε μέρα ἔνας κόρακας, σταλμένος ἀπὸ τὸν Θεό, τοῦ ἔφερνε κρέας καὶ ψωμί, γιὰ νὰ φάῃ. Νερὸ ἔπινε ἀπὸ τὸ ποτάμι ποὺ κυλοῦσε δίπλα του. "Υστερα ὅμως ξεράθηκε καὶ αὐτό. 'Ο Θεός, γιὰ νὰ κάμη τὸν κακὸ 'Αχαάβ νὰ μετανοήσῃ, ἔκαμε τρία χρόνια ξηρασία, ὅπως εἶχε προφητέψει ὁ προφήτης Ἡλίας. 'Ο 'Αχαάβ τότε θεώρησε τὸν Ἡλία αἰτίο τῆς ξηρασίας καὶ γι' αὐτὸ τὸν καταδίωκε.

"Ἐτσι ὁ Ἡλίας ἔφυγε ἀπὸ τὸ ποτάμι. Στὸν δρόμο συνάντησε μία χήρα ποὺ μάζευε χόρτα. Μὲ τὶς λίγες σταγόνες λάδι ποὺ εἶχε θὰ τὰ μαγείρευε, γιὰ νὰ φᾶνε αὐτὴ καὶ τὸ παιδί της. Εἶχε ἀκόμη καὶ λίγο ἀλεύρι. Πάρ' ὅλη τὴ φτώχεια τῆς δέχτηκε νὰ φιλοξενήσῃ τὸν προφήτη Ἡλία. 'Ο προφήτης συγκινήθηκε ἀπὸ τὴν καλή της καρδιὰ κι εὐλόγησε τὰ λίγα ἔκεινα τρόφιμα τῆς χήρας, ποὺ ἔγιναν τόσα πολλά, ὥστε ἔτρωγαν καὶ οἱ τρεῖς συνεχῶς καὶ δὲν τελείωναν ποτέ.

"Η ξηρασία ὅμως ἔξακολουθοῦσε. "Ολοι ὑπέφεραν. 'Ο Ἡλίας, κατὰ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ, παρουσιάστηκε στὸν 'Αχαάβ, ποὺ μίλησε μὲ θυμὸ γιὰ τὸν ἴδιο καὶ γιὰ τὸν Θεό του.

— 'Η αἰτία τῆς ξηρασίας εἶναι ἡ ἀμαρτωλὴ ζωὴ ποὺ κάνετε ἐσὺ καὶ ἡ γυναίκα σου, εἴπε μὲ θάρρος ὁ Ἡλίας. Γιὰ νὰ σοῦ ἀποδείξω ὅτι οἱ θεοί σου εἶναι ψεύτικοι, θὰ μαζευτοῦμε ἐγώ, οἱ Ἱερεῖς σου καὶ ὅλος ὁ λαὸς νὰ θυσιάσωμε καθένας στὸν Θεό του. "Οποιος εἶναι ἀληθινὸς Θεὸς θὰ ρίξη φωτιὰ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ στὸν βωμό του νὰ κάψη τὸ σφάγιο καὶ τὰ ξύλα. 'Ο 'Αχαάβ δέχτηκε.

Τὴν ἄλλη μέρα ὄλοι συγκεντρώθηκαν ἐπάνω στὸ βουνὸ Κάρμηλο. Οἱ Ἱερεῖς τοῦ 'Αχαάβ ὕρες ὄλόκληρες παρακαλοῦσαν τὸν Θεό τους νὰ ρίξη φωτιά. Φωτιὰ ὅμως δὲν ἔπεφτε.

"Υστερα ἤρθε ὁ Ἡλίας μπροστὰ στὸν βωμό του. "Εριξε πρῶτα ἀφθονο νερὸ πάνω, γιὰ νὰ μὴ νομίσουν ὅτι εἶχε κρυμμένη φωτιά, κι ἔπειτα γονάτισε, προσευχήθηκε στὸν Θεό καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ δείξῃ τὸ θαῦμα Του, γιὰ νὰ πιστέψουν οἱ ἄνθρωποι καὶ ὁ 'Αχαάβ.

Καὶ τὸ θαῦμα ἔγινε! Φωτιὰ ἔπεσε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ κι ἔκαψε ὅχι μόνο τὸ σφάγιο καὶ τὰ ξύλα ἀλλὰ καὶ τὶς πέτρες καὶ τὸ νερὸ καὶ τὸ χῶμα ἀκόμη. "Ολοι τότε γονάτισαν καὶ

φώναξαν ὅτι ὁ μόνος ἀληθινὸς Θεὸς ήταν ὁ Θεὸς τοῦ Ἡλία.

Μετὰ ἀπὸ τὸ θαῦμα αὐτὸν καὶ τὴν μετάνοια τῶν ἀνθρώπων ὁ Θεὸς ἔριξε δυνατή καὶ μεγάλη βροχή.

‘Ο Ήλίας ἔκαμε πολλὰ ἀκόμη θαύματα.

Κάποτε, ἐνῷ καθόταν κοντά στὸν Ἱορδάνη ποταμὸ μὲ τὸν μαθητή του τὸν Ἐλισσαῖο, ἐνα πύρινο ἄρμα κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ τὸν πῆρε πάνω. Στὸν Ἐλισσαῖο ἔμεινε ὁ μανδύας τοῦ Ἡλία, μὲ τὸν ὃποιο ἔκαμε καὶ αὐτὸς πολλὰ θαύματα.

‘Η ἐκκλησία μας τιμᾶ τὸν Ἡλία καὶ γιορτάζει τὴν μνήμη του κάθε χρόνο στὶς 20 Ἰουλίου.

2. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΣΑΪΑΣ

‘Ο προφήτης Ἡσαΐας εἶναι ἔνας ἀπὸ τοὺς μεγάλους προφῆτες. Ἔζησε ὀχτακόσια χρόνια, πρὶν γεννηθῆ ὁ Χριστός. Ἡταν πολὺ μορφωμένος καὶ πιστὸς στὸν Θεό.

Σ’ ὅλη του τὴν ζωὴν ἀγωνιζόταν νὰ φέρῃ στὸν σωστὸ δρόμο τοὺς Ἰσραηλίτες, ποὺ κάθε τόσο λησμονοῦσαν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ λάτρευαν ἄλλους ψεύτικους.

Προφήτεψε πολλὰ πράγματα γιὰ τὴν ζωὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ μὲ λεπτομέρεις ποὺ διηγοῦνται οἱ εὐαγγελισταί, ποὺ ἔζησαν τὴν ἐποχὴν τοῦ Χριστοῦ. Γι’ αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἐκκλησία ὀνομάζεται πέμπτος εὐαγγελιστής.

‘Η μνήμη του γιορτάζεται στὶς 9 Μαΐου.



ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- α) Πόσα θαύματα τοῦ προφήτη Ἡλία γνωρίζεις; β) Γιατί τὰ ἔκκλησάκια τοῦ προφήτη Ἡλία χτίζονται συνήθως στὶς κορυφές τῶν βουνῶν; γ) Πότε γιορτάζει ὁ προφήτης Ἡλίας; δ) Πότε ἔζησε ὁ Ἡσαΐας; ε) Γιατί ὁ Ἡσαΐας λέγεται πέμπτος εὐχαγγελιστής; στ) Πότε γιορτάζει ὁ προφήτης Ἡσαΐας;

3. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΔΑΝΙΗΛ

"Οταν δὲ βασιλιάς τῶν Βαβυλωνίων Ναβουχοδονόσωρ κυρίεψε τὴν Ἱερουσαλήμ, διέταξε νὰ τοῦ βροῦν ἀνάμεσα στοὺς αἰχμαλώτους λίγους νέους καλοὺς καὶ συνετούς. Οἱ νέοι αὐτοὶ θὰ σπουδαζαν κοντὰ σὲ σοφούς δασκάλους καὶ θὰ μάθαιναν τὴ γλῶσσα τῶν Βαβυλωνίων. Οἱ ἀξιωματοῦχοι τοῦ βασιλιᾶ διάλεξαν τὸν Δανιήλ, τὸν Ἀνανία, τὸν Ἀζαρία καὶ τὸν Μισαήλ.

Πραγματικά οἱ τέσσερες αὗτοὶ νέοι ἐμάθαν πολλὰ γράμματα καὶ ξεπέρασαν στὴ σοφία ὅλα τ' ἀρχοντόπουλα.

Κάποτε δὲ Ναβουχοδονόσωρ εἶδε ἔνα παράξενο ὄνειρο, ποὺ κανεὶς ἀπὸ τοὺς σοφοὺς καὶ μάντεις ποὺ κάλεσε δὲν μπόρεσε νὰ τὸ ἔξηγήσῃ. Ἐπρεπε ὅχι μόνο νὰ ἔξηγήσουν τ' ὄνειρο, ἀλλὰ καὶ νὰ βροῦν μόνοι τους ποιὸ ἥταν τ' ὄνειρο ποὺ εἶδε.



‘Ο Δανιήλ, ἀφοῦ προσευχήθηκε μὲ πίστι στὸν Θεό, παρουσιάστηκε μπροστὰ στὸν Ναβουχοδονόσορα, τοῦ εἶπε ποιό ἦταν τ’ ὅνειρο ποὺ εἶδε καὶ τί σήμαινε.

Μόλις τὸ ἄκουσε ὁ Ναβουχοδονόσωρ, ἔπεσε καὶ προσκύνησε τὸν Θεὸ τοῦ Δανιήλ κι ἔδωσε μεγάλα ἀξιώματα στὸν ἕδιο.

‘Ο Δανιήλ στὸν λάκκο τῶν λιονταριῶν

Μετὰ τὸν Ναβουχοδονόσορα βασιλιάς τῶν Βαβυλωνίων ἔγινε ὁ γιός του ὁ Βαλτάσαρ. Κάποτε ὁ Βαλτάσαρ ἔκανε ἔνα μεγάλο τραπέζι στοὺς φίλους του. Τότε, ἐνῶ διασκέδαζαν, διέταξε ὁ βασιλιάς νὰ φέρουν τὰ Ἱερὰ σκεύη ποὺ εἶχαν ἀρπάξει ἀπὸ τὸν ναὸ τοῦ Σολομῶντος καὶ νὰ πιοῦν μ’ αὐτά.

‘Η ἀσέβεια ἦταν μεγάλη. Καὶ ὁ Θεὸς ἔκαμε ἀμέσως τὰ θαῦμα. ‘Ἐνα χέρι παρουσιάστηκε κι ἔγραψε στὸν τοῖχο τρεῖς λέξεις: Μανή, θεκέλ, φάρες. Κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ τὶς ἔξηγήσῃ. Τότε φώναξαν τὸν Δανιήλ. Αὐτὸς ἔδωσε τὴν ἔξηγησι.

—Μανή σημαίνει, εἶπε, τελείωσε ὁ Θεὸς τὴ βασιλεία σου. Θεκέλ σημαίνει ὅτι ἡ βασιλεία σου βαθμολογήθηκε ὅχι καλή. Φάρες σημαίνει τὸ βασίλειό σου θὰ διαιρεθῇ καὶ θὰ μοιραστῆ.

‘Ο Βαλτάσαρ θαύμασε τὴ σοφία τοῦ Δανιήλ καὶ τὸν διώρισε τρίτο ἄρχοντα στὸ βασίλειό του.

“Οπως εἶπε ὁ Δανιήλ, ἔτσι κι ἔγινε. Τὴν ἵδια νύχτα ὁ Δαρεῖος, ὁ βασιλιάς τῶν Περσῶν, νίκησε τὸν Βαλτάσαρ καὶ κυρίεψε τὸ βασίλειό του. Ἀλλὰ καὶ ὁ Δαρεῖος κράτησε τὸν Δανιήλ στὴν ἵδια θέσι.

Οἱ ἄλλοι ἀξιωματοῦχοι ζήλευαν τὸν Δανιήλ καὶ προσπαθοῦσαν νὰ βροῦν τρόπο νὰ τὸν διαβάλουν. Γνώριζαν ὅτι ὁ Δανιήλ ζητοῦσε ὅτι ἥθελε μόνο ἀπὸ τὸν Θεό. Ἔπεισαν λοιπὸν τὸν Δαρεῖο κι ἔβγαλε διαταγή, ποὺ ἔλεγε ὅτι θὰ ριχνόταν στὰ λιοντάρια ἐκεῖνος ὁ ὅποιος σὲ διάστημα τριάντα ἡμερῶν θὰ ζητοῦσε ὁ τιδήποτε ἀπὸ ἄλλον ἐκτὸς

ἀπὸ τὸν Δαρεῖο. Ὁ Δανιὴλ δὲν συμμορφώθηκε μὲ τὴ διαταγή. Αὐτὸ τὸ εἶπαν στὸν Δαρεῖο κι ἔτσι ὁ Δανιὴλ ρίχτηκε στὰ λιοντάρια.

Τὸ πρωὶ ὄλοι παραξενεμένοι εἶδαν τὸν Δανιὴλ νὰ κάθεται ἥσυχος ἀνάμεσα στὰ λιοντάρια, χωρὶς αὔτὰ νὰ τὸν πειράζουν.

— Ὁ Θεός μου, εἶπε ὁ Δανιὴλ, ποὺ εἶναι ὁ μόνος ἀληθινός, ἔστειλε ἄγγελο καὶ μὲ φύλαξε ἀπὸ τὰ λιοντάρια.

Ὁ Δαρεῖος τότε διέταξε νὰ βγάλουν ἔξω τὸν Δανιὴλ καὶ νὰ ρίξουν μέσα τοὺς συκοφάντες του. Αὐτοὺς τὰ λιοντάρια τοὺς κατασπάραξαν ἀμέσως. Μετὰ ὁ Δαρεῖος διακήρυξε ὅτι ὁ μόνος ἀληθινὸς Θεός ήταν ὁ Θεός ποὺ λάτρευε ὁ Δανιὴλ.

Ὁ Δανιὴλ ἔζησε πολλὰ χρόνια ἀκόμη καὶ προφήτεψε γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ τὰ πάθη του. Πέθανε σὲ βαθιὰ γεράματα.

Ἡ μνήμη του τιμᾶται κάθε χρόνο στὶς 17 Δεκεμβρίου.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) Πότε ἔζησε ὁ Δανιὴλ; β) Ποιός βασιλιάς τοῦ ἔδωσε μεγάλα ἀξιώματα; γ) Ποιόν ἄλλο ἔξιγγητὴ ὀνείρων θυμᾶσαι; δ) Γιατὶ ὁ Δανιὴλ ρίχτηκε στὸν λάκκο τῶν λιονταριῶν; ε) Τί ξέρεις γιὰ τὸν Δαρεῖο;

4. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΙΕΡΕΜΙΑΣ

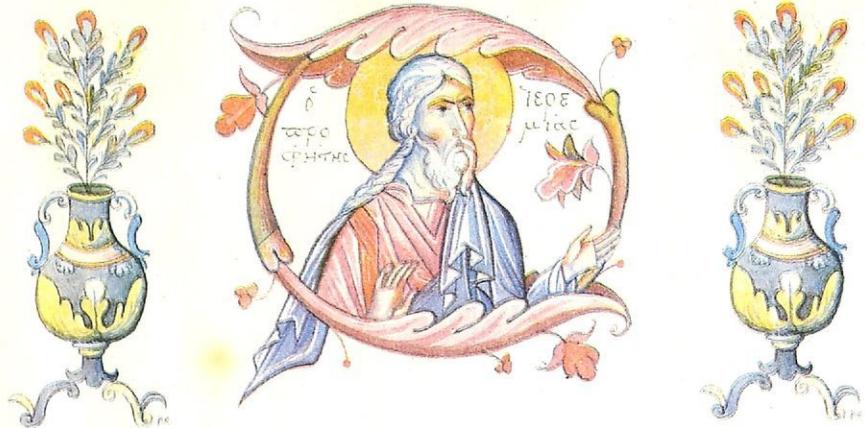
Ἐνας ἀπὸ τοὺς μεγάλους προφῆτες τοῦ Ἰσραὴλ εἶναι καὶ ὁ Ἱερεμίας. Γεννήθηκε τὴν ἐποχὴ ποὺ οἱ Ἰσραηλίτες ἦταν αἰχμάλωτοι τῶν Βαβυλωνίων.

Ὁ Ἱερεμίας γύριζε συνεχῶς ἀπὸ πόλι σὲ πόλι καὶ συμβούλευε τὸν λαό. Ἀγαποῦσε πολὺ τὴν πατρίδα του καὶ λυπόταν, διότι ἦταν σκλαβωμένη. Ἐκλαιγε καὶ θρηνοῦσε γιὰ τὰ βάσανα τοῦ λαοῦ του κι ἔγραφε λυπητερὰ τραγούδια, ποὺ λέγονται θρῆνοι.

— Γιὰ τὶς ἀμαρτίες σας, εἶπε στὸν λαό του, σκλαβωθήκατε. Ἄν δὲν μετανοήσετε καὶ δὲν γυρίσετε στὸν ἀληθινὸ Θεό, δὲν θὰ ἔλευθερωθῆτε ποτέ.

Ο προφήτης ἔκαμε ἔλεγχο ἀκόμη καὶ στοὺς βασιλιάδες.

Ἡ μνήμη του τιμᾶται τὴν 1η Μαΐου.



5. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΙΩΝΑΣ

‘Ο Ιωνᾶς είναι ένας ἀπὸ τοὺς μικρούς προφῆτες. ’Εζησε 800 χρόνια, πρὶν γεννηθῆ ὁ Χριστός. Τότε οἱ Ισραηλίτες ἦταν σκλαβωμένοι στοὺς Ἀσσυρίους.

‘Ο Θεὸς διέταξε κάποτε τὸν Ιωνᾶ νὰ πάη νὰ κηρύξῃ στὴν πόλι Νινεύι, διότι οἱ ἀνθρώποι ἔκει ἦταν ἀμαρτωλοί. ‘Ο Ιωνᾶς ὅμως, ἀντὶ νὰ πάη στὴ Νινεύι, μπῆκε σ’ ἔνα πλοῖο κι ἔφυγε. Σὲ λίγο ἔγινε μεγάλη καὶ φοβερή τρικυμία καὶ τὸ πλοῖο κινδύνευε νὰ βουλιάξῃ. “Ολοι ὅσοι ἦταν στὸ πλοῖο ἔκαναν τὴν προσευχή τους καὶ μόνο ὁ Ιωνᾶς στὸ βάθος τοῦ πλοίου κοιμόταν ἥσυχος. Κατάλαβαν τότε ὅλοι ὅτι κάποιος ἦταν ἀμαρτωλὸς καὶ ἀποφάσισαν νὰ ρίξουν κλῆρο, γιὰ νὰ δοῦν ποιὸς ἦταν αὐτός. ‘Ο κλῆρος ἔπεισε στὸν Ιωνᾶ. ’Αμέσως τὸν ἄρπαξαν καὶ τὸν πέταξαν στὴ θάλασσα· ἡ θάλασσα τότε ἀμέσως ἥσυχασε.

‘Αλλὰ ὁ Ιωνᾶς δὲν χάθηκε. “Ἐνα μεγάλο ψάρι, ποὺ τὸ ἔστειλε ὁ Θεός, τὸν κατάπιε καί, ἀφοῦ τὸν κράτησε στὴν κοιλιά του τρεῖς ἡμέρες, τὸν ἔβγαλε ἔξω στὴν ξηρά.

Τότε ἔτρεξε ἀμέσως ὁ Ιωνᾶς κι ἔλεγε στοὺς Νινεύίτες πῶς ἡ πόλι τους μετὰ ἀπὸ σαράντα μέρες θὰ καταστρεφό-

ταν. Οἱ Νινευίτες ὅμως μετανόησαν καὶ σώθηκαν. Ἐλλὰ δὲ Ἰωνᾶς θύμωσε. Λυπήθηκε, διότι δὲν βγῆκαν τὰ λόγια του ἀληθινά. Ἔτσι πῆγε καὶ κάθησε μακριὰ ἀπὸ τὴν πόλιν κάτω ἀπὸ μιὰ μεγάλη κολοκυθιά.

Οὐ Θεός, γιὰ νὰ δείξῃ ὅτι δὲν ἥταν δίκαιος ὁ θυμός του, ἔστειλε ἔνα σκουλήκι, ποὺ ἔφαγε τὴν ρίζα τῆς κολοκυθιᾶς καὶ αὐτὴν ἔφερε. Οὐ Ιωνᾶς λυπήθηκε πολύ, διότι δὲν εἶχε ποῦ νὰ κρυφτῇ καὶ δὲν ἤλιος τοῦ ἔκαιγε τὸ κεφάλι.

Τότε ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔλεγε: «Σύ, Ιωνᾶ, λυπήθηκες γιὰ μιὰ κολοκυθιά, ἐγὼ δὲν ἔπρεπε νὰ λυπηθῶ μιὰ πόλιν;»

Οὐ Ιωνᾶς κατάλαβε τὸ σφάλμα του κι ἔφυγε ἵσυχος.

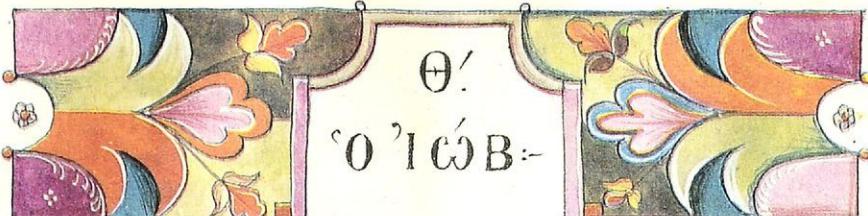
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ—ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ

α) Πότε ἔζησε δὲ Ιερεμίας; β) Πότε γιορτάζει δὲ Ιερεμίας; γ) Οὐ Ιωνᾶς συμβολίζει τὸν Χριστό. Τρεῖς ἡμέρες ἔμεινε δὲ Ιωνᾶς στὴν κοιλιὰ τοῦ ψαριοῦ, τρεῖς ἡμέρες ἔμεινε καὶ δὲ Χριστὸς στὸν τάφο. Ήστερα, ὅπως δὲ Ιωνᾶς βγῆκε ἀπὸ τὴν κοιλιὰ τοῦ ψαριοῦ, ἔτσι καὶ δὲ Χριστὸς ἀναστήθηκε.

ΕΠΑΝΑΛΗΨΙ Η' ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

α) Ποιοί εἶναι οἱ σπουδαιότεροι προφῆτες; β) "Ἐνα ποίημα λέει: «Εἰς τὸ βουνὸ ψῆλα ἔκει εἰν' ἔχκλησιά ἐρημική...». Ποιόν προφήτη σου θυμίζει; γ) Φρόντισε νὰ μάθης καὶ ἄλλους προφῆτες.





ΘΟΙΩΒ

Σὲ μιὰ χώρα, ποὺ λεγόταν Αύστιδα, ζοῦσε ἔνας εὔσεβής καὶ δίκαιος ἄνθρωπος, ὁ Ἰώβ. Εἶχε ἐφτά ἀγόρια καὶ τρία κορίτσια καὶ πολλὲς χιλιάδες πρόβατα καὶ βόδια. Εἶχε χιλιάδες καμῆλες καὶ πολλὰ ἄλλα ζῶα. Τίποτε δὲν τοῦ ἔλειπε. Ἡταν εύτυχισμένος.

Ο Διάβολος ὅμως ἔλεγε ὅτι ὁ Ἰώβ ἡταν εὔσεβής, ἐπειδὴ ἡταν πλούσιος. Ζήτησε λοιπὸν ἄδεια ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ τοῦ πάρῃ τὴν περιουσία καὶ ὁ Θεὸς τοῦ ἐπέτρεψε.

Ἄρχισαν ἀμέσως οἱ συμφορές. Λησταὶ ἥρθαν καὶ ἄρπαξαν ὅλα του τὰ βόδια. Κεραυνὸς ἐπεσε κι ἔκαψε ὅλα του τὰ πρόβατα. Καβαλάρηδες κύκλωσαν τὶς καμῆλες ξαφνικὰ καὶ τὶς ἄρπαξαν. Καὶ στὸ τέλος ἥρθε τὸ πιὸ φοβερὸ κακό. Ἔπεσε ἡ σκεπή τοῦ σπιτιοῦ, στὸ ὅποιο διασκέδαζαν ὅλα του τὰ παιδιά, καὶ σκοτώθηκαν ὅλα, ἀγόρια καὶ κορίτσια.

Ο Ἰώβ ἔσχισε τὰ ροῦχα του ἀπὸ τὴ λύπη. Θυμήθηκε ὅμως τὸν Θεὸν καὶ προσευχήθηκε.

—Ας εἴναι δοξασμένος ὁ Θεός, εἶπε. Αὔτὸς μοῦ τὰ ἔδωσε ὅλα, αὐτὸς μοῦ τὰ πῆρε.

Ἐτσι ὁ Ἰώβ παρέμεινε εὔσεβής καὶ χωρὶς τὰ πλούτη του.

Τότε ὁ Διάβολος ζήτησε τὴν ἄδεια ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ προσβάλῃ καὶ τὸ σῶμα του μὲ διάφορες ἀσθένειες. Καὶ ὁ Θεὸς τοῦ ἐπέτρεψε. Μιὰ φριχτὴ ἀσθένεια ἐπεσε στὸν Ἰώβ. Τὸ σῶμα του γέμισε πληγές. Ἔνοιωθε παντοῦ φαγούρα καὶ δὲν μποροῦσε νὰ ἡσυχάσῃ. Οἱ πληγὲς μύριζαν πολὺ καὶ ἀναγκάστηκε νὰ μένη ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι.

Παρ’ ὅλα αὐτὰ ὁ Ἰώβ πάντοτε δόξαζε τὸν Θεό. Ή γυναίκα του τὸν μάλωνε.

—Βαρέθηκα, τοῦ ἔλεγε, νὰ σὲ ἀκούω νὰ δοξάζης τὸν Θεό. Τόσες συμφορές σὲ βρῆκαν. Πές κάτι ἐναντίον Του.

‘Ο ’Ιώβ τὴ μάλωνε: «Μόνο τὰ καλὰ πρέπει νὰ δεχώμαστε ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ὅχι τὰ κακά;»

Μετὰ ἀπὸ αὐτά, για τὰ τὸν ἀνταμείψη δ Θεὸς γιὰ τὴν τόση του ὑπομονὴ κι εὐσέβεια, τὸν ἔκαμε καλὰ ἀπὸ τὴν ἀρρώστια του. Ἀπόχτησε μάλιστα διπλάσια περιουσία ἀπὸ πρὶν καὶ ἄλλα ἐφτὰ ἀγόρια καὶ τρία κορίτσια. Ἀπόχτησε ὅλα ὅσα εἶχε. ”Εζησε πολλὰ χρόνια ἀκόμη καὶ πέθανε σὲ μεγάλη ἡλικία.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) Ποιά μεγάλη ἀρετὴ μᾶς διδάσκει τὸ μάθημα τοῦ ’Ιώβ; β) Τί ἔλεγε ὁ Διάβολος γιὰ τὴν εὐσέβεια τοῦ ’Ιώβ;

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

α) ”Ολα ὅσα ἔμαθες ἐφέτος στὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν εἰναι γραμμένα στὸ ἱερὸ βιβλίο ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ. Φρόντισε νὰ τὸ βρῆς, νὰ τὸ φέρης στὸ σχολεῖο σου καὶ νὰ τὸ ἔξετάσῃς.

β) Ἀφοῦ δ Θεὸς ἔδιωξε τοὺς πρωτοπάλατους ἀπὸ τὸν Παράδεισο, γιὰ νὰ σώσῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν ἀμαρτία, ἀποφάσισε νὰ στείλη τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Θυμᾶσαι πόσες φορὲς καὶ σὲ ποιούς ἀνθρώπους τὸ ὑποσχέθηκε αὐτό;

γ) Γράψε στὸ τετράδιό σου ὅσα δνόματα ἀνθρώπων συναντήσαμε στὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν καὶ ξεχώρισε ποιοί ἀπ’ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ἥταν καλοὶ καὶ ποιοί ἥταν κακοί.

δ) Ποιά πρόσωπα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης συμβολίζουν τὸν Χριστό; Ποιά πράγματα συμβολίζουν τὸν Σταυρό;

ε) Διάβασε καὶ μάθε πάλι τὶς δέκα ἐντολές.

στ) Τί σοῦ θυμίζουν οἱ λέξεις: ’Αδάμ, Εὕα, ’Ιακώβ, ’Ιωσήφ, Φαραὼ, ’Ααρὼν, Σινᾶ, «μάννα», Χάλεβ;

ζ) Τί ἥταν οἱ Κριταί; Ποιούς γνωρίζεις;

η) Μὲ ποιό πρόσωπο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης θέλεις νὰ μοιάσης;



Ι. ΠΡΟΣΕΥΧΕΣ

Πρωινή προσευχή

Θεέ Μεγαλοδύναμε, Δημιουργέ, Πατέρα,
πού ἔφτειασες γῆ καὶ οὐρανὸν καὶ υγκά καὶ ἡμέρα,
Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τῆς αὐγῆς τὸ νέο φῶς ποὺ εῖδα,
γιὰ τὴν καινούργια τὴ χρυσὴ ποὺ φύτρωσε ἐλπίδα.

Δῶσε τὴ μέρα νὰ διαβῶ στὸν δρόμο τὸν δικό Σου
καὶ στεῖλε μου νὰ μὲ φυλᾶ φύλακας ἄγγελός Σου.
Δῶσε ύγεια καὶ χαρὰ στοὺς σεβαστούς γονεῖς μου,
στ' ἀγαπημένα ἀδέρφια μου, σ' ὅλους τοὺς συγγενεῖς μου.



Βραδινή προσευχή

Σ' εύχαριστώ, Ούράνιε Πατέρα μου, γιατί ὅλη τὴν ἡμέρα ἔστειλες κοντά μου τὸν φύλακα ἄγγελό μου καὶ μὲ φύλαξε ἀπὸ κάθε κακό. Δῶσ' μου, Σὲ παρακαλῶ, καὶ τῇ νύχτᾳ τούτῃ ἥσυχο καὶ γλυκὸ ὑπνο, ὅπως ἔδωσες στὸν Ἰακώβ, ὅταν κοιμήθηκε στὴν ἔρημο.



Προσευχὴ πρὶν ἀπὸ τὸ φαγητὸ

Χριστέ μας, Σὲ παρακαλοῦμε, ἔλα καὶ κάθησε μαζί μας στὸ τραπέζι κι εὐλόγησε τὸ φαγητό μας. Δῶσε, Κύριε, Σὺ, ποὺ ἔδωσες τόσα ἀγαθὰ στὸν Ἀβραάμ, στὸν Ἰσαὰκ καὶ στὸν Ἰακώβ, νὰ ὑπάρχῃ φαγητὸ πάντοτε στὸ σπίτι μας καὶ στὰ σπίτια ὅλου τοῦ κόσμου, γιὰ νὰ δοξάζωμε τὸ ἄγιο ὄνομά Σου.



Προσευχὴ μετὰ τὸ φαγητὸ

Πατέρα μας Ούράνιε, Δημιουργὲ τοῦ κόσμου, Σ' εύχαριστοῦμε μὲ ὅλη μας τὴν καρδιά, γιατὶ μᾶς χόρτασες καὶ σήμερα μὲ τὸ φαγητὸ ποὺ μᾶς ἔδωσες, ὅπως χόρταινες μὲ τὸ «μάννα» σαράντα ὁλόκληρα χρόνια τοὺς Ἰσραηλίτες στὴν ἔρημο.



Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής



ΙΑ΄ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ Π. ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Η ΓΗ ΧΑΝΑΑΝ

Χαναάν, στὰ χρόνια τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰακώβ, λεγόταν ἡ χώρα ποὺ σήμερα βρίσκεται μεταξύ τοῦ Ἰορδάνη ποταμοῦ καὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης. Τὴ χώρα αὐτὴ ὁ Θεὸς ἔταξε νὰ δώσῃ στοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰακώβ.

Βούνα. Στὰ βόρεια τῆς χώρας ὑπάρχουν δυὸς βουνά, ὁ Λίβανος καὶ ὁ Ἀντιλίβανος. Ἀπὸ τὰ ψηλὰ κέδρα τῶν βουνῶν αὐτῶν ἔκουψε ὁ Σολομὼν, γιὰ νὰ φτειάσῃ τὸν περίφημο ναό του. Κοντὰ στὰ βουνά αὐτὰ ὑπάρχει τὸ βουνὸ Κάρμηλος. Ἐδῶ πάνω ἔμεινε ὁ προφήτης Ἡλίας κι ἐδῶ ἔχτισε τὸν βωμό, πάνω στὸν ὅποιον ἔπεισε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ φωτιά.

Πεδιάδες. Στὴ χώρα αὐτὴ ὑπάρχουν οἱ ἔξης πεδιάδες: α) Ἡ πεδιάδα τοῦ Ἰορδάνη, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπὸ τὸ ποτάμι, ποὺ εἶναι πολὺ εὔφορη, διότι εἶναι ποτιστική. β) Ἡ πεδιάδα τῆς Ἰόππης (Γιάφας), ὅπου παράγονται τὰ περίφημα πορτοκάλια τῆς Γιάφας.

Ἀνατολικὰ τοῦ Ἰορδάνη βρίσκονται τὰ φαράγγια τῆς Γαβαών καὶ τῆς Αἰλών, ὅπου ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναοῦ σταμάτησε τὸν ἥλιο γιὰ δυὸς μέρες, ἀφοῦ παρακάλεσε τὸν Θεό.

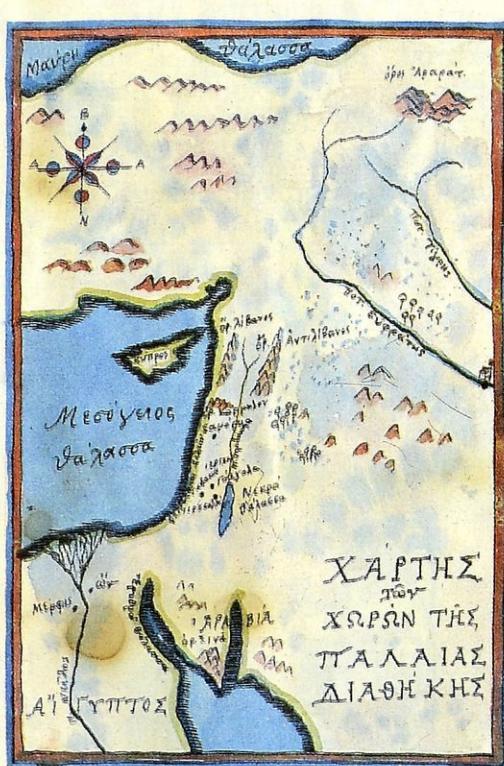
Λίμνες καὶ ποτάμια. Ὁ σπουδαιότερος ποταμὸς εἶναι ὁ Ἰορδάνης, τοῦ ὅποιου σταμάτησαν τὰ νερά, γιὰ νὰ περάσουν οἱ Ἰσραηλίτες στὴ γῆ Χαναάν. Πηγάζει ἀπὸ τὸν Λίβανο καὶ τὸν Ἀντιλίβανο καὶ χύνεται στὴ Νεκρὰ θάλασσα, κάτω ἀπὸ τὴν ὅποια εἶναι θαμμένα τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρα, τὰ χωριὰ μὲ τὶς πολλὲς ἀμαρτίες τῶν κατοίκων τούς.

Πόλεις. Ὄνομαστὲς πόλεις τῆς χώρας εἶναι ἡ Ἱερουσαλήμ, ἡ Ἱεριχώ, ἡ Βηθλεέμ, ἡ Ἰόππη, ἡ Σαμάρεια.

Προϊόντα. Ἡ χώρα αὐτὴ είναι πλούσια καὶ παράγει πολλὰ προϊόντα. Γι' αὐτὸν τὴν παρωμοίαζαν μὲ «γῆ ποὺ ρέει μέλι καὶ γάλα» οἱ κατάσκοποι τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ. Παράγει σιτάρι, κριθάρι, φροῦτα, μέλι, ξύλεια καὶ κτηνοτροφικά προϊόντα.

Η ΑΙΓΥΠΤΟΣ

‘Η χώρα αύτή βρίσκεται στὰ νότια τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰναι πολὺ εὔφορη, διότι ποτίζεται ἀπὸ τὸν Νεῖλο ποταμό, ποὺ τὴ διασχίζει ὄλοκληρη καὶ τὴ λιπαίνει μὲ τὴν παχειά λάσπη ποὺ κατεβάζει.’ Ανατολικὰ βρίσκεται τὸ Σινᾶ, ὃντου ὁ Μωυσῆς πῆρε τὶς δέκα ἐντολές ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Θεοῦ.

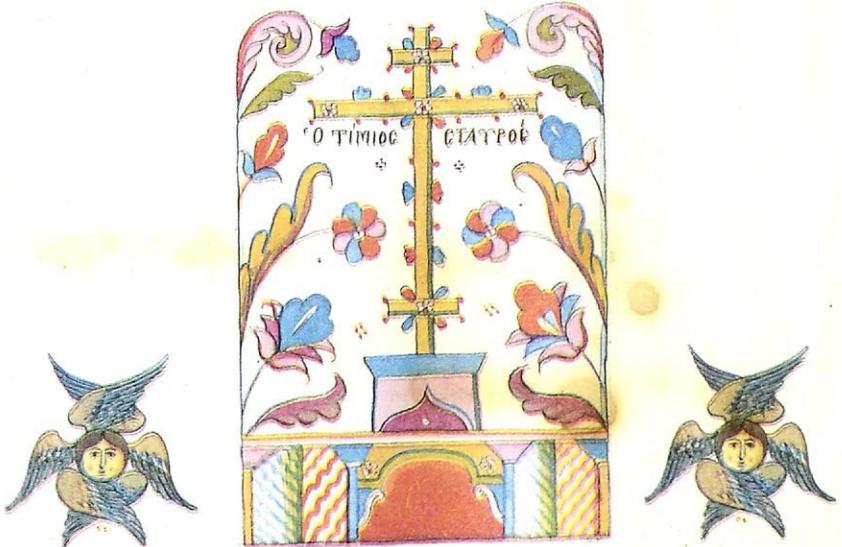




1. Η ΥΨΩΣΙ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Είχαν περάσει πολλά χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ οἱ κακοὶ ἄνθρωποι σταύρωσαν τὸν Χριστό. Ὁ Τίμιος Σταυρός, ὁ σταυρὸς ἐπάνω στὸν ὅποιο πέθανε ὁ Χριστός, εἶχε χαθῆ. Κανεὶς δὲν γνώριζε ποὺ βρισκόταν οὕτε ἐνδιαφερόταν γι' αὐτόν.

Ἡ Ἅγια Ἐλένη, ἡ μητέρα τοῦ Ἅγιου Κωνσταντίνου, ἀποφάσισε νὰ τὸν βρῆ. Ἔτοι πῆρε πολλοὺς ἔργατες καὶ ἀρχισε νὰ σκάβῃ παντοῦ. Τέλος τὸν βρῆκε σ' ἕνα μέρος, ὅπου φύτρωνε βασιλικός. Τότε ὁ Ἅγιος Κωνσταντῖνος ἔκαμε ἕνα ναό, τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως, κι ἐκεὶ τοποθετήθηκε ὁ Τίμιος Σταυρός, γιὰ νὰ τὸν προσκυνοῦν οἱ χριστιανοί.



"Επειτα ἀπὸ τριακόσια περίπου χρόνια οἱ Πέρσες κυρίεψαι τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ πῆραν πολλὰ λάφυρα, ἀνάμεσα στὰ ὅποια καὶ τὸν Τίμιο Σταυρό.

Αὔτὸν οἱ Χριστιανοὶ τὸ θεώρησαν μεγάλη προσβολὴ γιὰ τὴ θρησκεία τους. Γι' αὐτό, ὅταν ἔγινε αὐτοκράτορας ὁ γενναῖος Ἡράκλειος, ἐτοιμάστηκε στρατὸς κι ἔγινε ἐκστρατεία ἐναντίον τῶν Περσῶν. Στὸν πόλεμο αὐτὸν ὁ Ἡράκλειος νίκησε τοὺς Πέρσες καὶ τοὺς ἀνάγκασε νὰ ἐπιστρέψουν τὸν Τίμιο Σταυρὸν καὶ τ' ἄλλα λάφυρα.

Ο Ἡράκλειος τὸν ἔφερε πίσω, ἀφοῦ ἔκαμε μεγάλη τελετή, καὶ τὸν ὑψώσε πάλι ἐκεῖ, ὅπου τὸν εἶχε βάλει ἡ Ἁγία Ἐλένη.

Αὔτὸν λέγεται "Υψωσι τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ γιορτάζεται κάθε χρόνο στὶς 14 Σεπτεμβρίου.

Τότε φέλνομε τὸ ἀπολυτικό: «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν Σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν Σου, νίκας τοῖς βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος καὶ τὸ Σὸν φυλάττων διὰ τοῦ Σταυροῦ Σου πολίτευμα».

Τὸ ἀπολυτικό αὐτὸν σημαίνει: Σῶσε, Κύριε, τὸν λαόν Σου κι εὐλόγησε αὐτοὺς ποὺ θὰ κληρονομήσουν τὴν οὐράνια βασιλεία Σου, δωρίζοντας νίκες στοὺς βασιλιάδες μας ἐναντίον τῶν βαρβάρων ἔχθρῶν καὶ φυλάσσοντας τὴν πολιτεία Σου μὲ τὴ δύναμι τοῦ Σταυροῦ Σου.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- α) Ποιός βρῆκε τὸν Τίμιο Σταυρό; β) Πότε γιορτάζεται ἡ "Υψωσι τοῦ Τιμίου Σταυροῦ"; γ) Γιατί τὴν ἡμέρα τῆς Υψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ στὴν ἐκκλησία δίνουν βασιλικό;



2. Ο ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

“Ο Δημήτριος καταγόταν ἀπὸ πλούσια οἰκογένεια τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἦταν ἀξιωματικὸς στὸν ρωμαϊκὸν στρατό. “Οταν γνώρισε τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, ἔγινε χριστιανὸς καὶ κήρυξε τὴν ἀληθινὴν θρησκείαν καὶ στοὺς ἄλλους.

Κάποτε ἦρθε στὴν Θεσσαλονίκη ὁ αὐτοκράτορας Μαξιμιανός, ὁ ὁποῖος ἦταν φοβερὸς διώκτης τῶν χριστιανῶν. “Οταν ἔμαθε ὅτι ὁ Δημήτριος ἦταν χριστιανός, διέταξε νὰ τὸν κλείσουν στὴν φυλακὴν.

“Υστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες γίνονταν ἀγῶνες. Στοὺς ἀγῶνας αὐτοὺς ἔνας πελώριος γίγαντας εἰδωλολάτρης, ὁ Λυαῖος, ἔβριζε τοὺς χριστιανοὺς καὶ τοὺς καλοῦσε νὰ παλέψουν μαζὶ του! Κανεὶς ὅμως δὲν τολμοῦσε. “Ολοι τὸν φοβοῦνταν.

Τότε ἔνας μικρόσωμος μαθητὴς τοῦ Δημητρίου, ὁ Νέστορας, ἀφοῦ πῆρε τὴν εὐλογία τοῦ δασκάλου του, ἦρθε στὸ στάδιο, πάλεψε μὲ τὸν Λυαῖο καὶ μ' ἔνα δυνατὸ χτύπημα τὸν σκότωσε.

“Οταν ὁ Μαξιμιανὸς εἶδε τὸν Λυαῖο νεκρό, θύμωσε πολὺ



καὶ διέταξε νὰ σκοτώσουν τὸν Νέστορα καὶ τὸν Δημήτριο. Οἱ χριστιανοὶ ἔθαψαν κατόπιν τὸ σῶμα τοῦ Δημητρίου. Μετὰ ἀπὸ καιρὸ ἄρχισε ν' ἀναβλύζῃ ἀπὸ τὸν τάφο του μύρο καὶ γι' αὐτὸ δῆλος Ἀγιος Δημήτριος ὄνομάζεται Μυροβλύτης.

‘Η μνήμη του γιορτάζεται στὶς 26 Οκτωβρίου.

3. Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

‘Ο Ἀγιος Γεώργιος ἔζησε στὰ χρόνια, ποὺ οἱ εἰδωλολάτρες κυνηγοῦσαν τοὺς χριστιανούς. Ἡ οἰκογένειά του ἦταν ἀρχοντική καὶ καταγόταν ἀπὸ τὴν Καππαδοκία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

‘Απὸ τὰ μικρά του χρόνια ἔγινε χριστιανός. Ὁταν μεγάλωσε, ἔγινε ἀξιωματικὸς τοῦ ρωμαϊκοῦ στρατοῦ.



"Οταν πέθαναν οἱ γονεῖς του, μοίρασε ὅλη του τὴν περιουσία στοὺς φτωχοὺς κι ἐλευθέρωσε ὅλους τοὺς δούλους τοῦ πατέρα του, διότι ἦταν καλὸς χριστιανός.

"Ηταν καλὸς ἀξιωματικὸς καὶ γι' αὐτὸ γρήγορα πῆρε βαθμοὺς κι ἔγινε στρατηλάτης.

"Οταν δὲ αὐτοκράτορας Διοκλητιανὸς κήρυξε τὸν διωγμὸν ἐναντίον τῶν χριστιανῶν, δὲ Γεώργιος ἀρνήθηκε νὰ συλλάβῃ χριστιανοὺς καὶ ὡμοιόγησε ὅτι ἦταν καὶ δὲδιος χριστιανός.

Πολλὲς προσπάθειες ἔγιναν καὶ τοῦ δόθηκαν πολλὲς ὑποσχέσεις, γιὰ ν' ἀλλάξῃ τὴν πίστι του. Στάθηκε ὅμως ἀδύνατον. Τέλος οἱ διῶκτες του, ἀφοῦ τὸν βασάνισαν πολύ, τὸν ἀποκεφάλισαν.

"Ἡ ἐκκλησία μας τιμᾶ τὴ μνήμη του στὶς 23 Ἀπριλίου καὶ τότε. ψέλνεται τὸ ἔξῆς ἀπολυτíκio: «‘Ως τῶν αἰχμαλώτων ἐλευθερωτῆς καὶ τῶν πτωχῶν ὑπερασπιστῆς, ἀσθενούντων ἴατρός, βασιλέων ὑπέρμαχος, τροπαιοφόρε, μεγαλομάρτυς Γεώργιε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

4. ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗ

"Ο "Άγιος Κωνσταντῖνος ἦταν γιὸς τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Χλωροῦ καὶ τῆς 'Άγιας 'Ελένης. Ἡ μητέρα του ἦταν χριστιανὴ καὶ ἀνάθρεψε χριστιανικὰ καὶ τὸν γιό της.

"Οταν δὲ Κωνσταντῖνος μεγάλωσε κι ἔγινε αὐτοκράτορας, ἔπαψε τοὺς διωγμοὺς ἐναντίον τῶν χριστιανῶν, ποὺ ἔκαναν οἱ ἄλλοι αὐτοκράτορες, καὶ ἀφησε αὐτοὺς ἐλεύθερους νὰ προσκυνοῦν τὸν δικό τους Θεό.

Κάποτε, ποὺ πολεμοῦσε μὲ τὸν αὐτοκράτορα Μαξέντιο εἶδε ἔνα ὄραμα. Φάνηκε στὸν οὐρανὸν ἔνας φωτεινὸς σταυρός, ποὺ ἔγραφε γύρω του: EN TOYTΩ NIKA. Ἄμεσως ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος διέταξε κι ἔφειασαν μία σημαία, ποὺ εἶχε πάνω της τὴν εἰκόνα τοῦ ὄραματος ποὺ εἶδε. Οἱ στρατιῶτες του, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πολλοὶ ἦταν χριστιανοί, πῆραν θάρρος ἀπὸ τὸν σταυρὸν καὶ νίκησαν τοὺς ἔχθρούς.



Απὸ τότε ἀκόμη περισσότερο ὑποστήριξε τοὺς χριστιανούς.

Ἡ μητέρα του, ἡ Ἁγία Ἐλένη, ὑποστήριξε ἐπίσης πολὺ τοὺς χριστιανούς κι ἔχτισε πολλὲς ἐκκλησίες.

Ἡ ἐκκλησία μας τιμᾶ τὸν "Ἄγιο Κωνσταντῖνο καὶ τὴν Ἁγία Ἐλένη στὶς 21 Μαΐου.



ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΣ

1. Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου	Σελίς	7
2. Ὁ Παράδεισος	»	9
3. Ἡ παρακοή τῶν πρωτοπλάστων	»	11
4. Ἐκδίωξι τῶν πρωτοπλάστων ἀπὸ τὸν Παράδεισο.	»	12
5. Κάιν καὶ Ἀβέλ	»	14
6. Ὁ κατακλυσμὸς	»	16
7. Ὁ πύργος τῆς Βαθέλ	»	18

Β. ΟΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΣ

1. Ὁ Ἀβραὰμ	»	21
2. Ἡ ὑπόσχεσι τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἀβραὰμ	»	22
3. Σόδομα καὶ Γόμορρα	»	23
4. Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραὰμ	»	25
5. Ὁ γάμος τοῦ Ἰσαάκ.	»	26
6. Ἡσαῦ καὶ Ἰακὼβ	»	28
7. Ἡ εὐλογία τοῦ Ἰακὼβ	»	29
8. Τὸ δνειρό τοῦ Ἰακὼβ	»	31
9. Ἡ ζωὴ τοῦ Ἰακὼβ στὴ Χαρρὰν	»	32
10. Ὁ γυρισμὸς στὴν πατρίδα	»	33

Γ. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΙΩΣΗΦ

1. Τὰ δνειρά τοῦ Ἰωσήφ	»	35
2. Ἡ πώλησι τοῦ Ἰωσήφ	»	36
3. Ὁ Ἰωσήφ στὴ φυλακὴ	»	37
4. Τὰ δνειρά τοῦ Φαραὼ	»	39
5. Τὰ παιδιά τοῦ Ἰακὼβ πτηγαίνουν στὴν Αἴγυπτο	»	42
6. Δεύτερο ταξίδι στὴν Αἴγυπτο	»	44
7. Ὁ Ἰωσήφ φανερώνεται	»	44
8. Ὁ Ἰακὼβ στὴν Αἴγυπτο	»	46

Δ. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΩΥΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΤΟΥ ΝΑΥΗ

1. Ἡ γέννησι τοῦ Μωυσῆ	»	47
2. Ἡ φλεγόμενη βάτος	»	48
3. Οἱ 10 πληγὲς τοῦ Φαράὼ	»	49
4. Ἡ διάβασι τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης	»	51
5. Ἡ ζωὴ στὴν ἔρημο	»	53
6. Ὁ Μωυσῆς στὸ ὄρος Σινᾶ	»	55
7. Οἱ δέκα ἐντολὲς	»	56

8. Κατάσκοποι στή Χαναάν	»	57
9. Θάνατος τοῦ Μωυσῆ	»	60
10. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ	»	62

E. ΟΙ ΚΡΙΤΑΙ

1. Ὁ Γεδεών	»	65
2. Ὁ Σαμψών	»	66
3. Ὁ Ἡλί	»	68
4. Ὁ Σαμουὴλ	»	69

ΣΤ. Η ΡΟΥΘ

Z. ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ

1. Ὁ Σαούλ	»	72
2. Δαυὶδ καὶ Γολιάθ	»	73
3. Ὁ Σαούλ καταδιώκει τὸν Δαυὶδ	»	75
4. Ὁ θάνατος τοῦ Σαούλ	»	76
5. Ὁ Δανὶδ βασιλιὰς	»	77
6. Ὁ Σολομὼν	»	78
7. Ἡ κατάλυσι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα καὶ ἡ αἰχμαλωσία τῆς Βαβυλῶνος	»	79

H. ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΕΣ

1. Ὁ προφήτης Ἡλίας	»	81
2. Ὁ προφήτης Ἡσαΐας	»	83
3. Ὁ προφήτης Δανιὴλ	»	84
‘Ο Δανιὴλ στὸν λάκκο τῶν λιονταριῶν	»	85
4. Ὁ προφήτης Ἱερεμίας	»	86
5. Ὁ προφήτης Ἰωνᾶς	»	87

Θ. Ο ΙΩΒ

I. ΠΡΟΣΕΥΧΕΣ

IA. ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ Π. ΔΙΑΘΗΚΗΣ

IB. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ

1. Ἡ “Ψύωσι τοῦ Τιμίου Σταύρου	»	96
2. Ὁ Ἀγιος Δημήτριος	»	98
3. Ὁ Ἀγιος Γεώργιος	»	.99
4. Οι Ἅγιοι Κωνσταντῖνος καὶ Ἐλένη	»	100
Περιεχόμενα	»	102

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΗΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΩΣ

1) Κούλας Λεωνίδας, 2) Μάνος Κωνσταντίνος, 3) Χριστιάνης Ιωάννης

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΡΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

1) Χαστούπης Αθανάσιος, 2) Μάργαρης Κωνσταντίνος, 3) Νινίκας Σόλων,
4) Μπούκης Χρήστος, 5) Κοτσμανιδης Θεόφιλος

ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΓΛΩΣΣΙΚΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΝ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

1) Τομπαΐδης Δημήτριος (έκδ. 1972), 2) Λιναρδῆς Ιωάννης (έκδ. 1973)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ (ΖΩΓΡΑΦΩΝ)

ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΕΩΣ

1) Νικολάου Νικόλαος, 2) Μόραλης Ιωάννης, 3) Βελισσαρίδης Γεώργιος
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ (ΖΩΓΡΑΦΟΣ) ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΕΙΝ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
Κοψίδης Ράλλης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ

Μάνος Κωνσταντίνος



ΕΚΔΟΣΙΣ Β', 1973 (VIII) ΑΝΤΙΤΤΠΑ 210.000 - ΣΥΜΒΑΣΙΣ 2304/8-2-73

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ : «ΧΡΥΣ. ΠΑΠΑΧΡΥΣΑΝΘΟΥ» Α.Ε.

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΒΙΒΛ/ΣΙΑ : Ι. ΚΑΜΠΑΝΑΣ Α.Ε.Ε



Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής



Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής